

Jobcenter Lolland og Beskæftigelsesregion
Hovedstaden og Sjælland

Ledige unge på Lolland

Maj 2010

jobcenter
Lolland

Beskæftigelsesregion
Hovedstaden & Sjælland

Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

Telefon 45 97 22 11
Telefax 45 97 22 12
www.cowi.dk

Jobcenter Lolland og Beskæftigelsesregion
Hovedstaden og Sjælland

Ledige unge i Lolland Kommune

Maj 2010

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
1.1	Baggrund og formål	3
1.2	Metode og datagrundlag	6
1.3	Rapportens opbygning	7
2	Hovedkonklusioner	9
2.1	Hovedkonklusioner	9
3	Ungegruppens sammensætning og særlige karakteristika	15
3.1	Indledning	15
3.2	Hvem er de ledige 18-29 årige i Lolland Kommune?	16
3.3	Har målgruppen ændret sig i perioden 2006 til 2008?	21
4	Hvem bliver selvforsørgende - og hvem gør ikke?	23
4.1	Indledning	23
4.2	Hvem bliver selvforsørgende	24
4.3	23 åriges sociale baggrund og uddannelses-mønstre	29
5	Barrierer, kompetencer og muligheder	33
5.1	Indledning	33
5.2	Målgruppen for sagsgennemgangen	33
5.3	De unges beskæftigelseserfaring og ledighedssituation	38
5.4	Beskæftigelsespotentialer, - mål og kompetencer	41
5.5	Barrierer i forhold til at opnå job og påbegynde uddannelse	46
5.6	Andre barrierer	48
5.7	Typologier af ledige unge	51
6	Aktiveringsindsatsen i dag	61
6.1	Indledning	61

6.2	Hvilke aktiveringsredskaber anvendes typisk?	61
6.3	Aktiveringsredskaber og samarbejdspartnere	65
6.4	Hvilke aktiveringsredskaber anvendes over for de forskellige typologier af unge	70

1 Indledning

Indhold

Denne rapport indeholder resultaterne af en analyse af 18-29-årige kontanthjælps-, starthjælps-, introduktionsydelses- og dagpengemodtagere med bopæl i Lolland Kommune.

Rapporten er udarbejdet af COWI for Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland og Jobcenter Lolland.

1.1 Baggrund og formål

Baggrund

Efter flere år med højkonjunktur og mangel på arbejdskraft befinder dansk økonomi sig i øjeblikket i en situation med stigende ledighed som følge af den internationale finanskrisen og den generelle økonomiske afmatning.

Den stigende ledighed satte ind i sommeren 2008 og har især ramt aldersgrupperne 16-24 år og 25-29 år hårdt. De to grupper har i perioden juni 2008 til juni 2009 oplevet stigninger i ledigheden på henholdsvis 157 procent og 117 procent¹. De meget store procentvise stigninger skal ses i lyset af, at niveauet og dermed antallet af ledige inden for de to aldersgrupper, var rekord lav i sommeren 2008 samt det forhold, at det typisk er ungegruppen, som rammes først og hårdest, når konjunkturerne vender.

Når det alligevel er meget vigtigt at have stor fokus på den stigende ledighed blandt unge under 30 år, så skyldes det, at der er risiko for, at flere unge kommer til at opleve lange ledighedsperioder eller helt marginaliseres. Samtidigt er der risiko for, at en stor del af de ledige unge, som valgte at tage et job i stedet for en uddannelse efter grundskolen, fastholdes som ufaglærte, idet de ikke har råd til at påbegynde en uddannelse i dag, efter de har etableret sig. Endelig er der en risiko for, at flere af de nyuddannede unge slet ikke kommer ind på arbejdsmarkedet, og dermed ikke får brugt deres kompetencer. Det vil ikke alene få alvorlige konsekvenser for den enkelte unge, men kan også have store samfundsmæssige konsekvenser.

Problemstillingen er også, at de unges kompetencer og erfaringer forældes, jo længere tid de er ledige. Dermed kan de unge få svært ved at erstatte de ældre, som i stigende omfang vil forlade arbejdsmarkedet som følge af alder i

---

¹ "Unge uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet", Analyserapport udarbejdet af Beskæftigelsesministeriet, september 2009.

de kommende år. Det kan betyde, at virksomhederne fremover får svært ved at rekruttere den nødvendige arbejdskraft og kvalifikationer.

Derfor er ungeindsatsen et af de højest prioriterede indsatsområder i øjeblikket, hvilket bl.a. afspejles i ministerens mål og den nye lovgivning på ungeområdet, samt i de to ungepakker.

Beskæftigelsesministeren har således et mål om, at jobcentrene skal sikre, at antallet af unge kontanthjælps-, starthjælps-, introduktionsydelses- og dagpen-gemodtagere under 30 år begrænses mest muligt.

I august måned 2009 trådte der nye regler for ungeindsatsen i kraft. Fokus i de nye regler er på en tidlig og aktiv indsats over for de unge, uanset hvor langt de befinder sig fra arbejdsmarkedet samt på, at så stor en andel af de unge som muligt får en ordinær uddannelse.

De nye ungeretninger opererer i denne henseende med fire målgrupper:

- Unge under 25 år uden uddannelse og uden forsørgerpligt, som ikke umiddelbart har forudsætninger for uddannelse.
- Unge under 25 år uden uddannelse og uden forsørgerpligt, som har forudsætninger for uddannelse.
- Unge under 30 år uden uddannelse og med forsørgerpligt
- Unge under 30 år med uddannelse.

Tilgangen er den, at unge med en kompetencegivende uddannelse skal skaffes et job, mens der skal findes ordinære uddannelser til uddannelsesegnede unge uden en kompetencegivende uddannelse. Endelig skal uddannelsesmulighederne for de unge, som ikke umiddelbart har forudsætningerne for uddannelse, fremmes.

Unge uddannelsesegnede under 25 år uden uddannelse og uden forsørgerpligt skal pålægges et uddannelsespålæg på samme vilkår som alle andre.

Med ungepakkerne er der endvidere sat ekstra ressourcer af til at understøtte indsatsen for at øge antallet af unge, som opnår en uddannelse og/eller fastholdes i beskæftigelse.

Det større fokus og de nye regler skal endvidere være med til at understøtte regeringens mål om, at 95 procent af hver ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse fra 2015, og at 50 procent af hver ungdomsårgang skal opnå en videregående uddannelse fra 2015.

I nogle områder er udfordringen i forhold til disse målsætninger særligt store. Det gælder bl.a. på Lolland.

På Kommuneplan kommer Lolland således ud blandt de ti kommuner med den laveste andel, der forventes at opnå henholdsvis en ungdomsuddannelse, mindst en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse i løbet af de kommende

25 år givet, at uddannelsesadfærden i hele perioden antages at være som i 2007, jf. Tabel 1.1.

Tabel 1.1 De ti kommuner med den laveste andel af ungdomsårgangen 2007, som forventes at opnå hhv. en ungdomsuddannelse, mindst en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse

Ungdomsuddannelse		Mindst en ungdomsuddannelse		Videregående uddannelse	
Fredericia	77,9	Ærø	74,0	Randers	36,3
Høje Tåstrup	77,7	Odsherred	73,4	Stevns	36,0
Herlev	77,5	Fredericia	73,4	Lolland	36,0
Albertslund	77,5	Langeland	73,3	Odsherred	35,9
Middelfart	77,4	Lolland	72,7	Brøndby	35,2
Lolland	76,3	Brøndby	72,2	Ishøj	34,5
Ishøj	75,8	Ishøj	71,9	Middelfart	34,3
Brøndby	74,8	Middelfart	71,1	Læsø	33,7
Samsø	73,7	Læsø	68,5	Kalundborg	33,7
Læsø	68,7	Lolland	74,8	Norddjurs	32,5

Kilde: Uni•C & Analyse²

Lolland skiller sig i denne sammenhæng endvidere ud ved, at de unge i aldersgruppen 16-29 år generelt har et lavere uddannelsesniveau end unge i samme aldersgruppe i Østdanmark og i landet som helhed. Tal fra 2008 viser eksempelvis, at 64 procent af de unge mellem 16 og 29 år på Lolland kun har en grundskole som højest opnåede uddannelse, mens det for Østdanmark og landet som helhed gælder henholdsvis 43 og 45 procent af de unge. I den anden ende af uddannelsesskalaen har sammenlagt 5 procent af de unge på Lolland en kort, mellemlang eller lang videregående, mens sammenlagt gælder henholdsvis 14 og 12 procent i Østdanmark og landet som helhed.

Lolland er samtidigt en af de kommuner i Østdanmark, der har den højeste ledighed blandt unge under 30 år, og den største andel blandt de unge, som modtager enten dagpenge, kontanthjælp, introduktionsydelse eller start-hjælp. Med til historien hører, at Lolland er en blandt de tre eneste kommuner, som formåede at nedbringe ledigheden blandt unge dagpengemodtagere under 30 år i perioden august 2008 til august 2009.

Lolland Kommune står således over for en massiv udfordring i forhold til både at leve op til regeringens målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en kompetencegivende uddannelse i 2015, og Beskæftigelsesministeriets mål om, at jobcentre skal sikre, at antallet af unge kontanthjælps-, start-hjælps-, introduktionsydelses- og dagpengemodtagere under 30 år begrænses mest muligt.

² Jf.

http://www.uvm.dk/~media/Files/Stat/Tvaergaende/PDF09/090617_profil2007_kommuneresultater.ashx

Formål

Med det formål at opnå et bedre grundlag for at målrette indsatsen overfor de ledige 18-29 årige yderligere har Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland sammen med Jobcenter Lolland besluttet at få udarbejdet en kortlægning af de ledige 18-29 årige med bopæl i Lolland Kommune.

Mere konkret ønskes en kortlægning af:

- hvad der kendetegner ledige 18-29 årige modtagere af dagpenge, kontanthjælp, introduktionsydelse eller starthjælp i Lolland Kommune?
- hvem der bliver selvforsørgende, og hvem der ikke gør det?
- hvilke barrierer og muligheder de ledige 18-29 årige i Lolland Kommune står overfor i forhold til at opnå enten en uddannelse og/eller et job
- konkrete typologier af ledige unge
- hvilke aktiveringsredskaber, der er anvendt i forhold til de enkelte typologier.

Analyserne i rapporten skal bruges til at sætte fokus på de unge i Lolland Kommune, der har behov for en helhedsorienteret og beskæftigelsesrettet indsats. De unge, der enten allerede har en uddannelse, eller som ikke har problemer ud over ledighed, vil få en indsats, der har fokus på, at de hurtigst muligt kommer i ordinær beskæftigelse eller ordinær uddannelse.

1.2 Metode og datagrundlag

Metode

Analysen er bygget op om følgende delanalyser:

Delanalyse 1: Hvad kendetegner de ledige 18-29 årige i Lolland Kommune?

Delanalyse 2: Hvem bliver selvforsørgende og hvem gør ikke?

Delanalyse 3: Barrierer, kompetencer og typologier af ledige unge

Delanalyse 4: Aktiveringsindsatsen overfor de enkelte typologier af ledige unge

Datagrundlag

Kortlægningen bygger på en kombination af kvantitative og kvalitative data, herunder en række møder med en baggrundsgruppe bestående af repræsentanter fra Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland, Jobcenter Lolland, AOF Øst, UU Lolland-Falster, Lolland Produktionsskole, VUC Storstrøm, CELF og TIB Region Sjælland.

Kortlægningen er mere konkret baseret på følgende datakilder:

- **Analyser af data fra DREAM sammenkørt med oplysninger fra Danmarks Statistik** om bl.a. uddannelse, antal børn, beskæftigelse mv. opgjort i uge 48 2008
- **Særkørsler fra Danmarks Statistik** vedrørende socialbaggrund og uddannelsesmønstre for alle 23-årige opgjort den 15. oktober 2006
- **Sagsgennemgang af 99 udvalgte modtagere af enten kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse.** Sagsgennemgangen er foretaget i maj 2009 på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt sagsbehandlere i Jobcenter Lolland

- **Tre møder med baggrundsgruppen** i foråret 2009
- **Workshop** med deltagelse af samtlige sagsbehandlere i Team Beskæftigelse og to arbejdsmarkedskonsulenter fra Team Job og Virksomhedsservice, samt teamlederne fra de to teams. Workshoppen er afholdt ultimo januar 2010
- **Detaljeret gennemgang af 21 sager (sagsoprulning)**. Samtlige 21 sager er udvalgt på baggrund af sagsgennemgangen i maj 2009. De 21 sager indgår således både i sagsgennemgangen og i sagsoprulningen. Selve oplulningen er foretaget i marts måned 2010
- **Interviews med fem sagsbehandlere og en arbejdsmarkedskonsulent**. Interviewene er foretaget i marts måned 2010 i forbindelse med sagsoprulningen
- **Fem personlige interviews og fire telefoninterviews med unge, herunder to interviews med dagpengemodtagere og syv med kontanthjælpsmodtagere**. Interviewene er foretaget i marts måned 2010 i forbindelse med sagsoprulningen og omfatter ni af de 21 unge, der indgår i sagsoprulningen

Sammenhængen mellem de enkelte delanalyser og de enkelte datakilder fremgår af nedenstående oversigt.

	Delanalyse 1	Delanalyse 2	Delanalyse 3	Delanalyse 4
Tal fra DREAM-databasen	X	X		
Særkørsler fra Danmarks Statistik		X		
Sagsgennemgangen			X	X
Møder med baggrundsgruppen			X	
Workshop med medarbejdere fra Jobcenter Lolland			X	X
Sagsoprulning			X	X
Personlige interviews med sagsbehandlere			X	X
Interviews med de ledige unge				X

1.3 Rapportens opbygning

Rapporten består foruden indeværende kapitel af yderligere fire kapitler:

Kapitel 2 indeholder kortlægningens hovedkonklusioner.

Kapitel 3 indeholder en kortlægning af, hvad der kendetegner de ledige 18-29 årige med bopæl i Lolland Kommune generelt, og af hvad der adskiller dem fra ledige 18-29 årige i de sammenlignelige jobcentre og i Østdanmark som helhed.

Kapitel 4 indeholder en analyse af, hvem blandt de ledige 18-29 årige det er, der bliver selvforsørgede, og hvem det er, der ikke gør det. Herudover indeholder kapitlet en analyse af sammenhængen mellem social baggrund og ud-

dannelsesmønster blandt hele årgangen af 23-årige i Lolland Kommune (i det omfang, der var oplysninger nok til, at de kunne indgå i undersøgelsen).

Kapitel 5 indeholder resultaterne af sagsbehandlerne gennemgang af 99 sager blandt kontanthjælpsmodtagere herunder en afdækning af, hvad det mere konkret er for barrierer og kompetencer, som de unge har. Herudover indeholder kapitlet en beskrivelse af konkrete typologier af unge ledige.

Endelig indeholder **kapitel 6** en redegørelse for dels de aktiveringsredskaber som sagsbehandlerne har til rådighed over for kontanthjælpsmodtagerne, dels en beskrivelse af konkrete aktiveringsforløb.

2 Hovedkonklusioner

2.1 Hovedkonklusioner

Udfordringer

Resultaterne af denne analyse viser, at Jobcenter Lolland og Lolland kommune står overfor store udfordringer i forhold til at sikre, at antallet af ledige unge under 30 år begrænses mest muligt, og at en så stor andel som muligt får en ordinær uddannelse.

Udfordringerne består i, at størstedelen af de unge ledige i Lolland kommune kun har en grundskole uddannelse, heraf er der en del som ikke har en afgangseksamen. Mere konkret har 82 procent af samtlige ledige unge i Lolland kommune kun en grundskole uddannelse, og af dem er 11 procent gået ud af skolen før 9. klasse³. Mange har samtidigt været ledige i en relativ lang periode, og har kun begrænset erhvervs erfaring. Blandt kontanthjælpsmodtagerne har hver tredje været ledige i mere end 2 år, og hver fjerde i mere end 4 år. Endelig står en del af de unge overfor mere tungtvejende problemer end manglende beskæftigelse, f.eks. psykisk sygdom, fysiske helbredsproblemer, socialt belastet opvækst, problemer med den personlige fremtræden, misbrug og kriminalitet. I denne sammenhæng skal nævnes, at hver femte af de unge kontanthjælpsmodtagere har en børne-/ungesag.

Der er således generelt lang vej i Lolland Kommune i forhold til at nå regeringens mål om, at 95 procent af alle unge skal have en ungdomsuddannelse i 2015. Derudover er der for en del af de lediges unges vedkommende lang vej i forhold til at opnå en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Det gælder især den gruppe, som har mere tungtvejende problemer end manglende beskæftigelse, og som jobcentret i dag mangler konkrete redskaber for at kunne hjælpe, jf. nedenfor.

Generelt adskiller de ledige unge i Lolland Kommune sig imidlertid ikke væsentligt fra ledige unge i sammenlignelige jobcentre⁴ og i Østdanmark som helhed. De ledige unge i Lolland Kommune er dog typisk ledige i længere tid og har samtidigt oftere børn end de ledige unge i de to referenceområder.

---

³ Opgjort i uge 48 2008.

⁴ De sammenlignelige jobcentre i Østdanmark består af jobcentrene i følgende kommuner: Bornholm, Guldborgsund, Kalundborg, Odsherred, Slagelse og Vordingborg.

Betydningen af at være et udkantsområde

Sagt med andre ord så er de ovenfor beskrevne karakteristika og udfordringer hos de ledige unge ikke særegne for Lolland Kommune. Men det forhold at Lolland Kommune er et udkantsområde, er med til både at gøre gruppen mere synlige, og til at forstærke nogen af de udfordringer de unge ledige står overfor i forhold til at opnå en uddannelse og/eller et fast job. De særlige kendetegn ved Lolland Kommune, som der hentydes til her, er dels det forhold at mange af de ressourcestærke unge rejser fra området i forbindelse med uddannelse og job, dels det forhold at der i Lolland Kommune er relativ få uddannelsesinstitutioner og en dårlig infrastruktur, og dermed ofte lang transporttid mellem de unges bopæl og uddannelsesinstitutionerne og/eller arbejdspladserne. Sidstnævnte aspekt har vist sig især at være en udfordring for den relative store gruppe af ledige unge kvinder med børn, herunder særligt den gruppe kvinder, som er eneforsørgere, og dermed den gruppe af ledige unge, som fylder forholdsmevsigt mere i Lolland Kommune end i de sammenlignelige jobcentre og i regionen som helhed. En del af denne gruppe har dog samtidigt ofte enten ikke de nødvendige forudsætninger for at tage en uddannelse og/eller ikke den nødvendige motivation og/eller opbakning i form af rollemodeller, hvorfor den geografiske afstand kun er en af flere barrierer for job og uddannelse.

Endelig skal nævnes, at den økonomiske krise har ramt Lolland hårdt og medført, at en række af de arbejdspladser, som nogen af de unge tidligere har været beskæftiget på, er forsvundet. Det har især ramt de unge mænd hårdt, herunder især de unge mænd, som ikke har en kompetencegivende uddannelse. Mange af disse mænd står i dag overfor den dobbelte udfordring, at de ikke har råd til at tage en ordinær uddannelse, og at der ikke er udsigt til, at de jobs som er forsvundet i forbindelse med krisen kommer igen. Flere sætter imidlertid deres lid til, at de kan få et nyt job i forbindelse med bygningen af Femern Bælt, hvilket kan gå hen og blive en sovepude for nogle.

En del af de udfordringer, som de ledige unge står overfor i Lolland Kommune er således ikke alene betinget af særlige karakteristika hos de ledige unge i Lolland Kommune, men derimod snarere af en kombination af personlige forhold og forskellige strukturelle forhold.

I forbindelse med analysen har bl.a. baggrundsgruppen fremhævet, at mange af de unge i Lolland Kommune som individer reelt har flere ressourcer og muligheder end det umiddelbart ser ud til. Det er derfor vigtigt, at der i højere grad sættes fokus på de unges ressourcer og muligheder frem for på deres begrænsninger og barrierer. Desuden bør der også i den lokale tilgang til de unge drøftes, hvad der kan gøres for at begrænse de strukturelle forholds betydning.

Mønsterbrydere

I denne sammenhæng er det vigtigt at fremhæve, at der i Lolland Kommune faktisk er flere mønstrebrydere, hvad angår andelen af unge med svag hjemmebaggrund⁵, som tager en videregående uddannelse end i de sammenlignelige jobcentre, og ligeså mange som i Østdanmark som helhed. Dette til trods for, at Lolland Kommune er et udkantsområde, og at der i Lolland Kommune er langt

---

⁵ Dvs. hjem hvor mindst to af følgende forhold er gældende: 1.) ingen af forældrene har en kompetencegivende uddannelse, 2.) den unge ikke bor hos sin biologiske far og mor, 3.) mindst en af forældrene har sin overvejende indkomst fra kontanthjælp/førtidspension.

færre forældre, som har en videregående uddannelse og samtidigt en del flere unge med svag hjemmebaggrund end i både de sammenlignelige jobcentre og i særdeleshed i Østdanmark som helhed.

De unge i Lolland Kommune klarer sig således meget forskelligt, og er på ingen måder en homogen gruppe. På den ene side er der således flere ledige blandt de unge i Lolland kommune og flere som er ledige i længere tid, samt flere, der er forsørgere end i de sammenlignelige jobcentre og i Østdanmark som helhed. På den anden side er der flere blandt de unge generelt i Lolland Kommune, som formår at bryde med deres sociale baggrund, og tage en videregående uddannelse. Sidstnævnte gruppe er imidlertid ikke synlige, idet de, som nævnt, typisk flytter fra kommunen i forbindelse med deres uddannelse eller job.

Hermed kan det samtidigt konkluderes, at det forhold at Lolland Kommune er et udkantsområde ikke nødvendigvis betyder, at unge, som vokser op i kommunen, har en større risiko for ikke at få en videregående uddannelse end unge i Østdanmark mere generelt.

Hvem bliver selvforsørgende

Resultatet af analysen viser endvidere, at der også er relativ stor forskel på, hvordan de enkelte grupper af ledige unge klarer sig.

Det kan således konkluderes, at følgende grupper alt andet lige har en større sandsynlighed for at blive selvforsørgende end andre grupper af ledige i Lolland kommune⁶:

- mænd
- unge i aldersgruppen 18-19 år
- unge uden børn
- unge med en gymnasie- eller videregående uddannelse
- unge som har været ledige i mindre end 25 procent af tiden de sidste 2 år.

Jobcenter Lolland har i denne sammenhæng haft større succes end de sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed med at bidrage til, at følgende grupper er blevet selvforsørgende:

- mænd
- unge i aldersgruppen 18-19 år
- unge som har været ledige i mindre end 80 procent af tiden de sidste to år.

Jobcenter Lolland har i denne henseende været markant bedre til at sikre, at de 18-19 årige er blevet selvforsørgende, hvilket jobcentret selv tilskriver, at indsatsen overfor gruppen har været særlig konsekvent i den belyste periode.

Indsatsen

I forhold til spørgsmålet om, hvilken type af indsats, der skal iværksættes overfor den enkelte ledige unge, er det vigtigt, at der i videst muligt omfang

⁶ For at undersøge, hvem der bliver selvforsørgende har vi taget udgangspunkt i gruppen af ledige 18-29 årige i uge 48 2006 og undersøgt hvor mange g hvem der var selvforsørgende i ugerne 45, 46, 47 og 48 i 2008, dvs. 2 år senere.

tages hensyn til de forskellige behov, som de forskellige grupper af ledige unge har, og dermed til hvad det mere konkret er for barrierer, de står overfor i forhold til at opnå en uddannelse og/eller et job.

I forbindelse med analysen er der identificeret følgende seks typologier af ledige unge på baggrund af oplysninger om deres væsentligste barrierer i forhold til at opnå en uddannelse og/eller et job.

- 1 Unge mandlige kontanthjælps- og dagpengemodtagere uden en kompetencegivende uddannelse, som har mistet deres job i forbindelse med den økonomiske krise, og som ikke har råd til at tage en uddannelse på SU.
- 2 Kvindelige kontanthjælps- og dagpengemodtagere, som er enlige forsørgere og/eller har børnepasningsproblemer og/eller aldrig har været ude på arbejdsmarkedet.
- 3 Kvindelige kontanthjælpsmodtagere med socialt belastet opvækst og problemer med den personlige fremtræden.
- 4 Mandlige kontanthjælpsmodtagere med dårlig skolebaggrund og læse- og staveproblemer.
- 5 Kvindelige og mandlige kontanthjælpsmodtagere med psykiske problemer.
- 6 Mandlige kontanthjælpsmodtager med problemer med den personlige fremtræden, herunder personer med problemer med misbrug og/eller kriminalitet.

Indsatsen i forhold til gruppe 1 bør alt efter de unges alder og uddannelsesforudsætninger være målrettet mod at give dem en uddannelse eller alternativt et job. Eksempelvis kunne en øget og differentieret anvendelse af virksomhedspraktik og job med løntilskud styrke indsatsen med at få de unge i beskæftigelse. Der kan i denne proces være behov for at sætte målet ind i forhold til at øge motivationen hos den enkelte unge og/eller i forhold til at øge den unges viden om uddannelses- og jobmulighederne både lokalt og regionalt.

Indsatsen i forhold til de ledige unge i gruppe 2, 3 og 4 bør overordnet være målrettet mod at motivere, afklare og opkvalificere de unge inden for de enkelte grupper bl.a. med det mål at bidrage til, at de opnår en uddannelses- og/eller arbejdsidentitet og på sigt bliver selvforsørgende. De unge i de tre grupper vil dog typisk have meget forskellige behov for indsats. Nogle har tidligere haft en fast tilknytning til arbejdsmarkedet og er afklaret om hvilke typer af jobs, de gerne vil have, men jobbene findes måske ikke mere eller også forudsætter de andre kompetencer i dag end de, de pågældende unge har. Indsatsen i forhold til disse unge vil langt hen af vejen ligne den indsats, der iværksættes i forhold til gruppe 1. En stor del af de unge i de tre grupper har imidlertid kun haft en sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet, og har derfor typisk ikke en arbejdsidentitet og/eller et klart billede af mulighederne og kravene på arbejdsmarkedet. Mange af dem vil rigtig gerne have et job eller en uddannelse, men forskellige sociale begivenheder og/eller manglende forudsætninger betyder, at det ikke er

lykkes dem at realisere deres mål. Denne gruppe af ledige unge vil typisk have behov for løbende støtte og en indsats som både er individuel, håndholdt og helhedsorienteret. Endelig kan indsatsen over for gruppen med stave/læseproblemer styrkes ved at tilbyde målrettede kurser, der styrker disse kompetencer. I forhold til at sikre, at det er den rette indsats, der iværksættes fra start kan der være behov at gøre brug af forskellige former for screeningsværktøjer. Det kan eksempelvis være værktøjer, der screener for læse- og staveproblemer, ordblindhed, psykisk sygdom, realkompetencer mv.

I forhold til gruppe 5 og 6, så er der tale om to grupper af ledige unge, som typisk har brug for en social parallelindsats, dvs. en indsats som består af en kombination af en beskæftigelsesrettet - og en social indsats, og hvor den sociale indsats ofte vil være en forudsætning for, at den beskæftigelsesrettede indsats kan igangsættes. I tråd med gruppe 2, 3 og 4 skal indsatsen generelt være håndholdt, individuel og helhedsorienteret, men vil typisk være mere intensiv og længerevarende, og i højere grad bestå af sociale tilbud. Imødekommelsen af det helhedsorienterede aspekt forudsætter her et tæt samarbejde mellem de forskellige enheder i kommunen, som har ansvaret for dels den sociale indsats og dels den beskæftigelsesrettede indsats, herunder de enheder, som eventuelt har haft kontakten med den enkelte unge inden myndighedsansvaret overgik til Jobcentret.

Sagsbehandlerne på kontanthjælpsområdet gav i forbindelse med analysen udtryk for, at der i dag mangler konkrete tilbud, som kan rumme unge med fortsat misbrug, voldsdomme eller anden kriminell adfærd, og personer med længerevarende psykiske sygdomme, dvs. de unge i gruppe 5 og 6. Sagsbehandlerne efterlyste i den forbindelse en større grad af samarbejde på tværs af de forskellige enheder i Lolland Kommune i forhold til at hjælpe disse grupper af ledige unge, herunder en større grad af vidensdeling mellem de eksterne og interne enheder, som eventuelt har haft kontakt med de unge inden de som 18 årige overgik til Jobcentret.

Sagsbehandlerne pegede endvidere på den udfordring, at psykiatrien i regionen, ikke behandler psykisk syge, som også har et aktivt misbrug, hvilket ikke er et ualmindeligt fænomen. Det oplever sagsbehandlerne som meget frustrerende, da de pågældende unges primære problem dermed ikke adresseres.

Kvaliteten af tilbud

I forhold til spørgsmålet om kvaliteten og effektiviteten af de eksisterende aktiveringstilbud står det klart, at en del af disse hverken er tilstrækkelige målrettede i forhold til de lediges behov og/eller tilstrækkeligt effektive. Hertil kommer at flere af tilbuddene samtidigt ikke lever op til kravet om 25 timers aktivering pr uge.

Jobcentret erkender, at der i høj grad er behov for at få kigget grundigt på porteføljen af aktiveringstilbud. Det er i den forbindelse vigtigt, at det er jobcentret, der sætter dagsordenen, og som sikrer, at der etableres en portefølje af tilbud, som i højere grad end i dag afspejler de behov for indsatser, som de forskellige grupper af ledige unge har, herunder sikre at tilbuddene i højere grad bliver individuelle og helhedsorienterede. Samtidigt er der behov for at få etableret et opfølgningssystem, som muliggør at jobcentret løbende får tilbagemel-

dinge fra de enkelte tilbud, hvad angår status på den enkelte ledige og dokumentation af effekten af tilbuddet. Kun herved kan jobcentret sikre, at de får leveret den ydelse, de betaler for. Dokumentationen kan endvidere anvendes som grundlag for at ændre på kravene til de enkelte tilbud, hvis det viser sig nødvendigt.

Organiseringen

Endelig hvad angår organiseringen, så vil den blive ændret i forbindelse med implementeringen af de nye matchgrupper. Organiseringen af indsatsen overfor de ledige unge bør etableres under hensyntagen til at sikre en så effektiv, smidig og helhedsorienteret indsats som mulig, idet der samtidigt tages hensyn til at indsatsen skal være beskæftigelsesrettet. I forhold til sikringen af helhedsorienteringen kan der være behov for at etablere en højere grad af tværfaglig og tværinstitutionel samarbejde. Af hensyn til fokuseringen af indsatsen og kontinuiteten i forhold til de unge og i forhold til samarbejdet med såvel de interne som de eksterne samarbejdspartnere vil det være en fordel af have et egentlig ungeteam.

3 Ungegruppens sammensætning og særlige karakteristika

3.1 Indledning

Indhold	Dette kapitel indeholder en kortlægning af de ledige 18-29-årige modtagere af dagpenge, kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse.
Problemstillinger	<p>Analyserne belyser følgende problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvor mange og hvem er de ledige 18-29 årige i Lolland Kommune vurderet ud fra køn, alder, etnisk baggrund, uddannelse, matchkategori og ledighedsgrad de seneste 2 år. • Hvordan har udviklingen i antallet af ledige 18-29 årige i Lolland Kommune været i perioden 2006 til 2008 fordelt på køn, alder, etnisk baggrund, uddannelse, matchkategori og ledighedsgrad de seneste 2 år?
Datagrundlag	Kortlægningen er foretaget på grundlag af analyser foretaget ved hjælp af registerdata fra Arbejdsmarkedsstyrelsens DREAM database ⁷ og supplerende data fra Danmarks Statistik.
Afgrænsning	Målgruppen er afgrænset til 18-29 årige med bopæl i Lolland Kommune, som i uge 48 i 2008 modtog enten arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp, introduktionsydelse eller starthjælp.
Sammenligningsgrundlag	I analyserne er der foretaget sammenligninger med sammenlignelige jobcentre inden for regionen og Østdanmark som helhed. De sammenlignelige jobcentre i Østdanmark er: Bornholm, Guldborgsund, Kalundborg, Odsherred, Slagelse og Vordingborg. Østdanmark består af alle jobcentre i Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland ⁸ .

⁷ DREAM-databasen er en forløbsdatabase baseret på data fra Beskæftigelses-, Social- og Undervisningsministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration samt AMFORA. Databasen omfatter samtlige personer, der har modtaget visse offentlige overførselsindkomster fra medio 1991 og frem. Arten af ydelse angives ugevis for hver enkelt person. Databasen ajourføres kvartalsvis tre måneder forskudt.

⁸ Svarende til sammenlignelige jobcentre fra Jobindsats.dk

3.2 Hvem er de ledige 18-29 årige i Lolland Kommune?

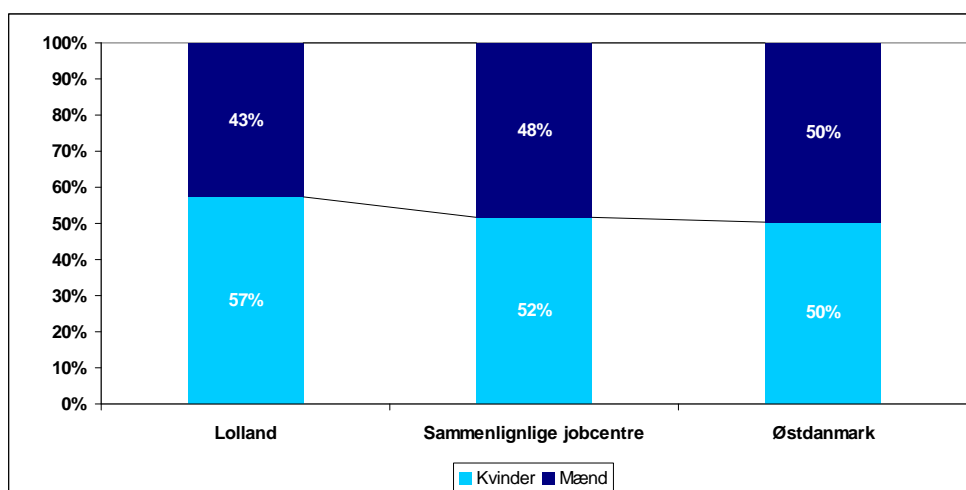
Antal

I uge 48 i 2008 var der i alt 618 unge mellem 18 og 29 år i Lolland Kommune, som modtog enten arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp, introduktionsydelse eller starthjælp.

Kønsfordeling

Modsat Østdanmark som helhed er kvinderne overrepræsenterede blandt de ledige 18-29 årige i Lolland Kommune, jf. Figur 3.1. Kvinderne udgør således 57 procent af samtlige ledige i målgruppen i Lolland Kommune, mod 52 procent i de sammenlignelige jobcentre og 50 procent i Østdanmark.

Figur 3.1 Ledige 18-29 årige i målgruppen fordelt på køn. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark. Opgjort i uge 48 2008

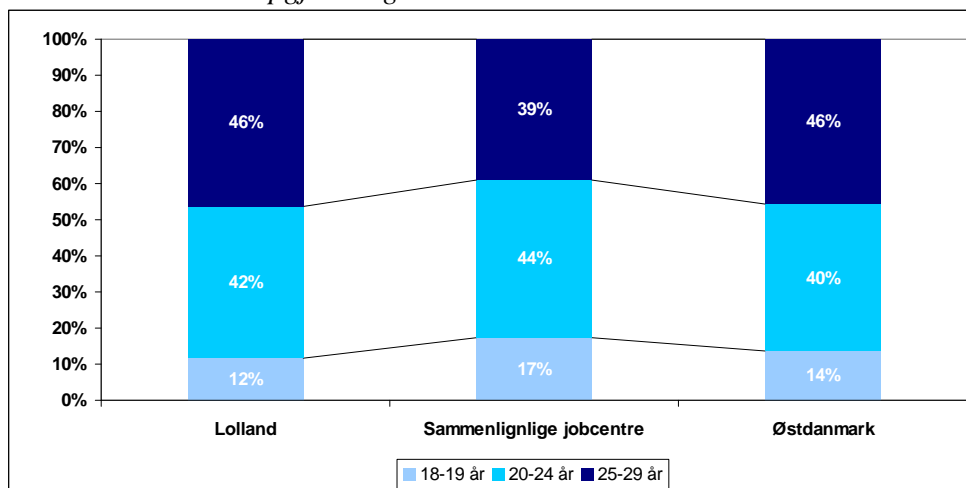
Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik

Note: Sammenlignelige jobcentre omfatter ledige fra Jobcentergruppe 6 under Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland: Bornholm, Guldborgsund, Kalundborg, Odsherred, Slagelse og Vordingborg. Østdanmark omfatter region Sjælland og Hovedstaden.

Aldersfordelingen

Hvad angår aldersfordelingen, så er 88 procent af de unge mellem 20 og 29 år, og knap halvdelen over 24 år (46 %), hvilket stort set svarer til fordelingen i Østdanmark som helhed, jf. Figur 3.2. I de sammenlignelige jobcentre er der omvendt lidt færre i aldersgruppe 25-29 år og flere i aldersgruppen 18-19 år. De ledige unge i de sammenlignelige jobcentre er således gennemsnitligt yngre end i Lolland Kommune og i Østdanmark som helhed.

Figur 3.2 Ledige 18-29 årige i målgruppen fordelt efter alder. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark. Opgjort i uge 48 2008

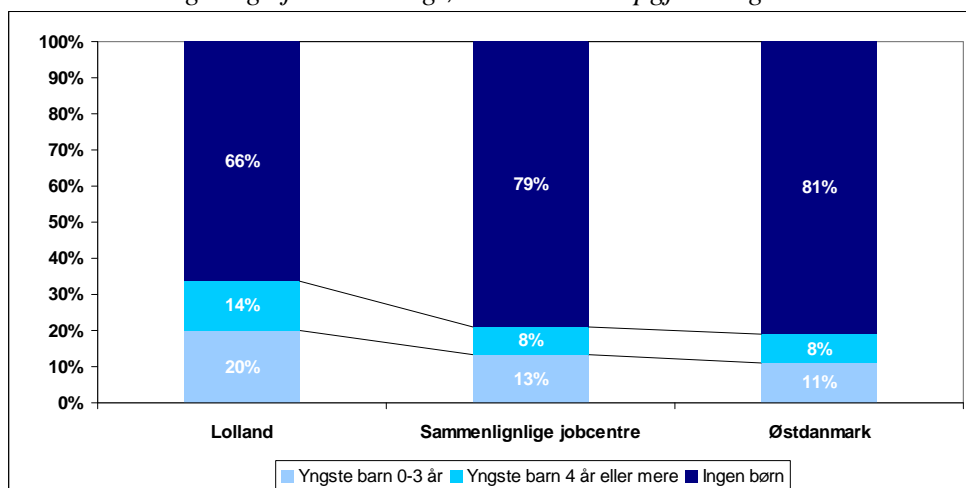

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Andelen af de unge, der har børn

Godt hver tredje af de unge i Lolland Kommune har børn⁹ (34 %), hvilket er en del flere end både i de sammenlignelige jobcentre (21 %) og i Østdanmark som helhed (19 %), jf. Figur 3.3.

Figur 3.3 Ledige 18-29 årige i målgruppen fordelt efter, om de havde børn eller ej 1. januar 2007. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark. Opgjort i uge 48 2008

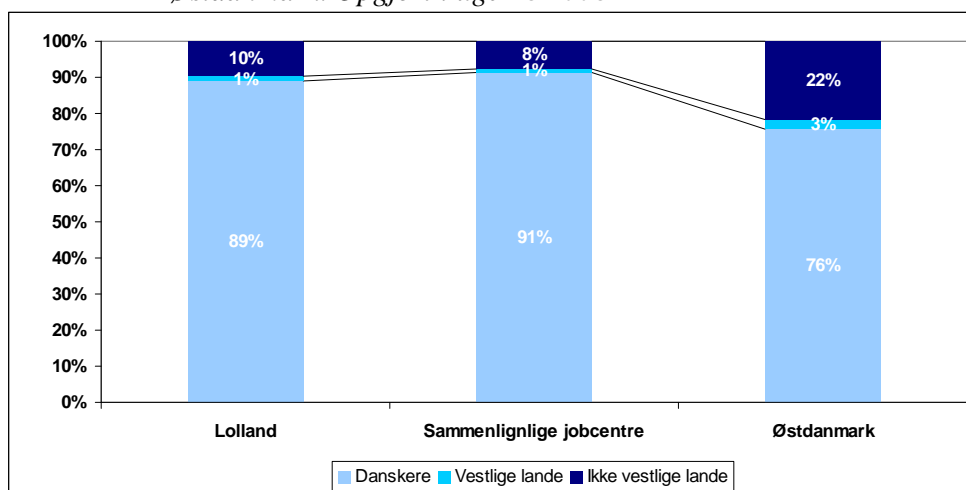

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

⁹ Opgørelsen af om de ledige har børn er fra Danmarks Statistiks opgørelser for primo 2007. Børnenes alder er justeret til ultimo 2008

Fordeling på herkomst Størstedelen af de ledige unge i Lolland Kommune er af dansk oprindelse, svarende til 88 procent af samtlige ledige unge i uge 48, jf. *Figur 3.4*. Det er nogle færre end i de sammenlignelige jobcentre og langt færre end i Østdanmark som helhed. Sammenholdt med andelen af indvandrere og efterkommere i befolkningen som helhed i Lolland Kommune, så er andelen blandt de ledige 18-29 årige overrepræsenteret. Således udgør antallet indvandrere og efterkommere 4 procent af den samlede befolkning i Lolland Kommune.

Figur 3.4 Ledige 18-29 årige i målgruppen fordelt efter etnisk baggrund. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark. Opgjort i uge 48 2008

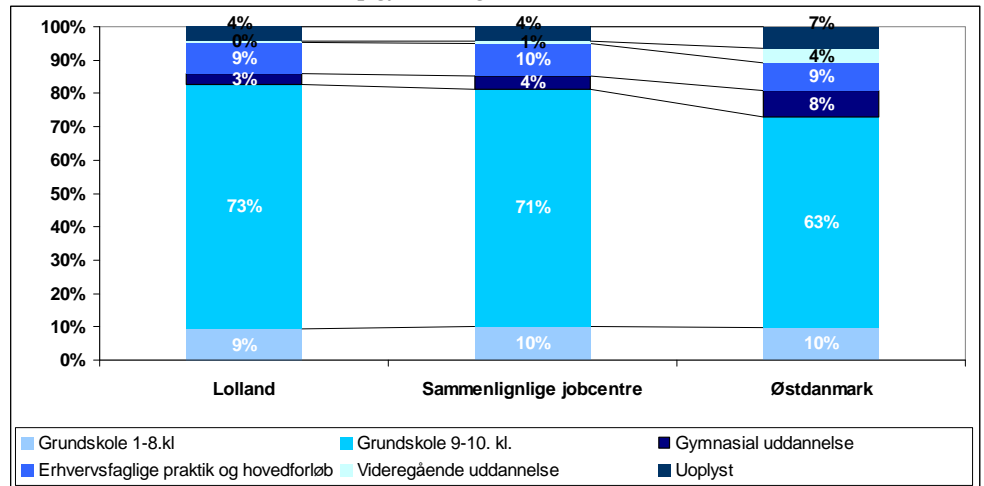
Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Fordeling på uddannelse

Figur 3.5 viser de unges uddannelsesbaggrund opgjort på grundlag af deres højeste gennemførte uddannelse. Af figuren fremgår det, at de ledige unge i Lolland Kommune har en iøjnefaldende svag uddannelsesbaggrund. Således har hele 82 procent af målgruppen - og dermed størstedelen - kun en grundskoleuddannelse, som højeste fuldførte uddannelse, mens kun 9 procent har en kompetencegivende uddannelse. Det samme mønster gør sig gældende i de sammenlignelige jobcentre, mens uddannelsesniveaet alt andet lige er højere blandt de ledige unge i Østdanmark som helhed.

En lille del af de unge har et uoplyst uddannelsesniveau. Dette er hovedsageligt unge med indvandrerbaggrund, som ikke har fået registreret eller taget en uddannelse i Danmark.

Figur 3.5 Ledige 18-29 årige i målgruppen fordelt efter fuldført uddannelse. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark. Opgjort i uge 48 2008

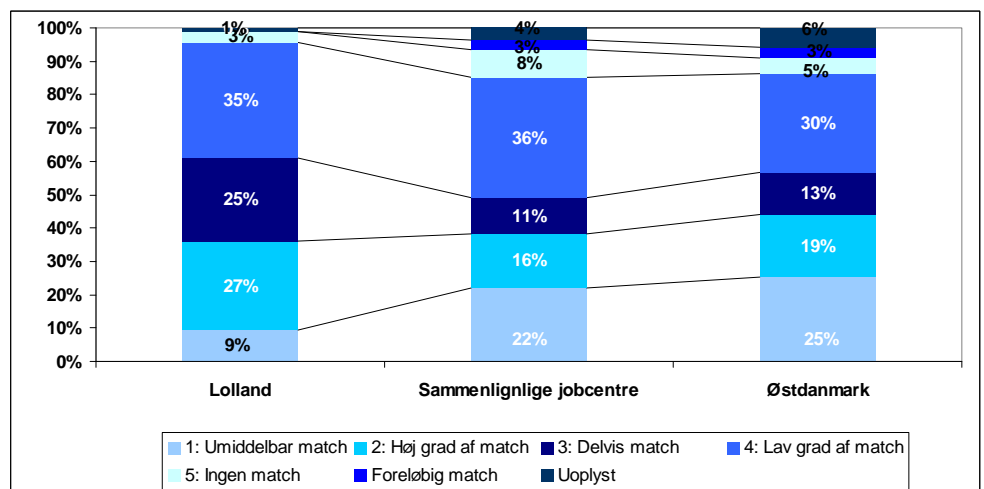

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Fordeling på match-grupper

Hvad angår fordelingen på matchkategorier, så skiller de unge i Lolland Kommune sig ud ved, at der er flere i matchgruppe 2 og 3, end i de sammenlignelige jobcentre og end i Østdanmark som helhed, jf. Figur 3.6. Mere konkret befinder godt 50 procent af de ledige unge sig i matchgruppe 2 og 3, mod 27 procent i de sammenlignelige jobcentre og 31 procent i Østdanmark som helhed. Samtidigt er der langt færre i matchgruppe 1 blandt de ledige unge i Lolland Kommune end i de to referenceområder.

Figur 3.6 Ledige 18-29 årige i målgruppen fordelt efter matchkategori. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark. Opgjort i uge 48 2008

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

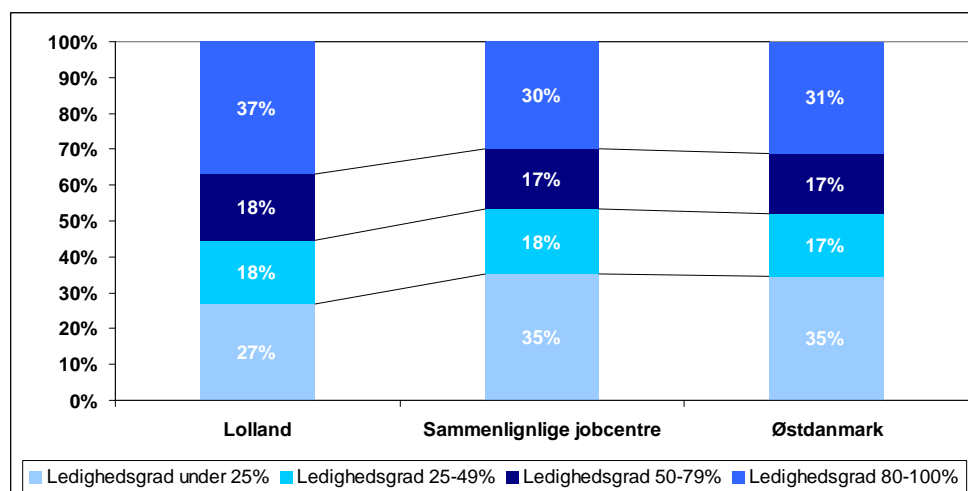
Forskellen i fordelingen på matchgrupper skyldes sandsynligvis, at Jobcenter Lolland har en anden kategoriseringspraksis end de to andre områder. Således

er det alene ledige med en videregående uddannelse, som umiddelbart matcher arbejdsmarkedets behov, som kategoriseres i matchgruppe 1, mens faglærte og ufaglærte kategoriseres i matchgruppe 2, uanset om de har kompetencer og ressourcer, der umiddelbart matcher arbejdsmarkedets krav. Det betyder eksempelvis, at unge uden en uddannelse eller unge faglærte, som har relevant nyere arbejdsmarkedserfaring, som umiddelbart matcher arbejdsmarkedets krav, kategoriseres i matchgruppe 2 i Lolland Kommune.

Fordeling på ledighedsgrad

De ledige unge i Lolland Kommune har - udover en meget svag uddannelsesbaggrund, og et relativt større andel af forsørgere - samtidigt omfattende ledighedsproblemer. 37 procent af de unge har således været ledige i mere end 80 procent af tiden de sidste to år, mod 30 procent af de unge i de sammenlignelige jobcentre og 31 procent af de unge i Østdanmark som helhed, jf. Figur 3.7. Omvendt er der færre blandt de ledige unge i Lolland Kommune end i de to referenceområder, der har været ledige i mindre end 25 procent af tiden de sidste to år. Der synes således at være flere unge, som har svært ved at bide sig fast på arbejdsmarkedet i Lolland Kommune end i de sammenlignelige jobcentre og i Østdanmark som helhed.

Figur 3.7 Ledige 18-29 årige i målgruppen fordelt efter ledighedsgrad. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark. Opgjort i uge 48 2008

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

3.3 Har målgruppen ændret sig i perioden 2006 til 2008?¹⁰

Ændring i antal ledige Fra 2006 til 2008 er der blevet 80 færre ledige unge i Lolland Kommune, svarende til et fald på ca. 11 procent, jf. Tabel 3.1. Sammenlignet med de sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed, så er antallet af ledige faldet mere i Lolland Kommune.

Herudover kan det konstateres, at der i perioden 2006 til 2008 er blevet forholdsvis

- færre kvinder, og dermed en mere ligelig kønsfordeling
- færre der har børn
- færre yngre kvinder med børn
- færre fra ikke-vestlige lande
- færre med en kompetencegivende uddannelse
- færre i matchgruppe 1 og 2, men flere i matchgruppe 3 og 4
- færre med en ledighedsgrad på 80-100 procent.

Alt andet lige ser målgruppen i Lolland Kommune ud til, at være blevet mindre ressourcestærk i perioden 2006 til 2008 vurderet på baggrund af uddannelse og matchkategorisering.

Vi har en forventning om, at dette billede nok er ændret noget med den økonomiske krise som først for alvor satte ind i efteråret 2008, dvs. omkring registreringstidspunktet. En relativ stor andel af de personer, der er blevet ledige i den efterfølgende periode er således mandlige dagpengemodtagere.

---

¹⁰ Opgørelserne af de unge lediges karakteristika for 2008 er gentaget for 2006. Der er dannet en ny målgruppe af unge ledige i alderen 18-29 år i uge 48 2006. De socioøkonomiske og demografiske karakteristika til beskrivelse af 2006-målgruppen er ligeledes hentet fra Danmarks Statistiks opgørelser i 2007. Det betyder, at der kan være nogle problemer ved at sammenholde f.eks. uddannelsesoplysninger for 2006-målgruppen med 2008-målgruppen, idet uddannelsesoplysningerne for begge grupper kun er opgjort på ét tidspunkt, nemlig primo 2007. Aldersoplysningerne er justeret, så de passer til de rigtige år, mens antallet af små børn kan være underestimeret for 2008-gruppen, da enkelte kan have fået børn efter 2007-opgørelsen. Opgørelser af matchkategori og ledighedsgrad er baseret på DREAM-databasen og målt på de rigtige tidspunkter for henholdsvis 2006-målgruppen og 2008-målgruppen.

Tabel 3.1 Målgruppens sammensætning på udvalgte kendetegn i 2006 og 2008. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed. Opgjort i uge 48 2008

	Lolland		Sammenlignelige jobcentre		Østdanmark	
	2006	2008	2006	2008	2006	2008
Køn						
Kvinder	64 %	57 %	61 %	52 %	57 %	50 %
Mænd	36 %	43 %	39 %	48 %	43 %	50 %
Alder						
18-19 år	13 %	12 %	13 %	17 %	11 %	14 %
20-24 år	40 %	42 %	40 %	44 %	35 %	40 %
25-29 år	47 %	46 %	47 %	39 %	54 %	46 %
Børn						
Yngste barn 0-3 år	36 %	20 %	32 %	13 %	27 %	11 %
Yngste barn 4 år eller mere	9 %	14 %	7 %	8 %	7 %	8 %
Ingen børn	55 %	66 %	61 %	79 %	66 %	81 %
Herkomst						
Danskere	86 %	89 %	87 %	91 %	71 %	76 %
Vestlige lande	1 %	1 %	2 %	1 %	3 %	3 %
Ikke vestlige lande	12 %	10 %	12 %	8 %	26 %	22 %
Uddannelse						
Grundskole 1-8.kl	9 %	9 %	8 %	10 %	8 %	10 %
Grundskole 9-10. kl.	64 %	73 %	62 %	71 %	53 %	63 %
Gymnasial uddannelse	5 %	3 %	5 %	4 %	8 %	8 %
Erhvervsfaglige praktik og hovedforløb	15 %	9 %	16 %	10 %	13 %	9 %
Videregående uddannelse	3 %	0 %	4 %	1 %	10 %	4 %
Uoplyst	4 %	4 %	5 %	4 %	8 %	7 %
Matchkategori						
1: Umiddelbar match	10 %	9 %	23 %	22 %	22 %	25 %
2: Høj grad af match	30 %	27 %	17 %	16 %	17 %	19 %
3: Delvis match	20 %	25 %	17 %	11 %	14 %	13 %
4: Lav grad af match	26 %	35 %	22 %	36 %	21 %	30 %
5: Ingen match	3 %	3 %	5 %	8 %	4 %	5 %
Foreløbig match	6 %	0 %	3 %	3 %	3 %	3 %
Uoplyst	5 %	1 %	12 %	4 %	19 %	6 %
Ledighedsgrad						
Ledighedsgrad under 25 %	21 %	27 %	24 %	35 %	27 %	35 %
Ledighedsgrad 25-49 %	16 %	18 %	19 %	18 %	19 %	17 %
Ledighedsgrad 50-79 %	18 %	18 %	21 %	17 %	20 %	17 %
Ledighedsgrad 80-100 %	45 %	37 %	36 %	30 %	35 %	31 %
I alt, antal personer	698	618	3.242	3.130	23.254	21.162

Note: Målgruppen består af henholdsvis unge 18-29 årige ledige i uge 48 2006 og uge 48 2008 fra DREAM-databasen, som har bopæl i Lolland Kommune eller i en sammenligningskommune ultimo året. Socioøkonomiske og sociodemografiske oplysninger er fra Danmarks Statistiks registre med opgørelser primo 2007.

4 Hvem bliver selvforsørgende - og hvem gør ikke?

4.1 Indledning

Indhold	Dette kapitel indeholder en analyse af, hvem af de ledige unge, der bliver selvforsørgende, og hvem der ikke gør. Herudover indeholder kapitlet en analyse af sammenhængen mellem social baggrund og uddannelsesmønstre i Lolland Kommune sammenlignet med sammenlignelige jobcentre og hele Østdanmark.
Problemstillinger	<p>Kapitlet indeholder mere konkret en analyse af følgende to problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke forskelle kan der på grundlag af DREAM-databasen identificeres på de unge i målgruppen, der bliver selvforsørgende og de unge, der ikke gør? • Hvilken rolle spiller den sociale baggrund for de unges uddannelsesmønstre i Lolland Kommune?
Datagrundlag for analysen af hvem der bliver selvforsørgende	<p>For at undersøge hvem der bliver selvforsørgende, har vi taget udgangspunkt i målgruppen af ledige 18-29 årige i Lolland Kommune i uge 48 2006, og undersøgt hvor mange og hvem der var selvforsørgende i ugerne 45, 46, 47 og 48 i 2008, dvs. 2 år senere.</p> <p>Som selvforsørgende har vi medregnet personer, der ikke modtog nogen af de former for offentlig forsørgelse, der indgår i DREAM-databasen samt personer, der modtog SU eller var voksenlærlinge i de nævnte uger. Personer, der modtog barseldagpenge eller var på børnepasningsorlov, har vi medregnet som selvforsørgende i det omfang, de i ugen inden overgang hertil var selvforsørgende med den nævnte definition.</p> <p>Undersøgelsespopulationen er begrænset til kun at inkludere personer bosat i Lolland Kommune både i ultimo 2006 og ultimo 2008, og som ikke er døde eller i udlandet i ugerne 45-48 2008. Det betyder, at målgruppen er lidt mindre end antallet af unge ledige i 2006 fra sidste kapitel.</p>

Datagrundlag for analysen af sammenhængen mellem social baggrund og uddannelsesmønstre

Analyserne viser sammenhængen mellem social baggrund og uddannelsesmønstre bygger på et datamateriale fra Danmarks Statistik, som består af alle 23-årige opgjort den 15. oktober 2006 samt deres forældre, hvis der var oplysninger om dem. For disse personer er der udtrukket oplysninger fra forskellige registre om uddannelse samt socioøkonomiske og sociodemografiske forhold¹¹.

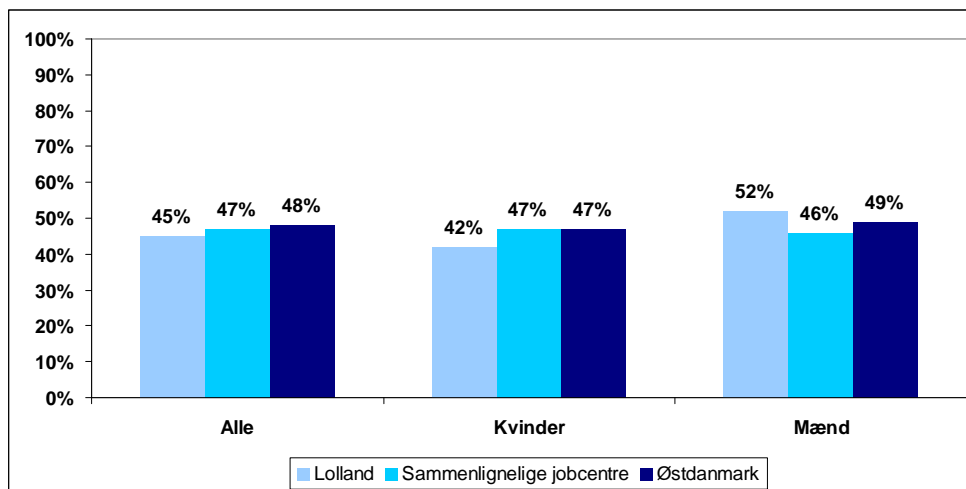
4.2 Hvem bliver selvforsørgende

Andel i alt og fordeling på køn

Analysen viser, at 45 procent af de ledige unge i 2006 var selvforsørgende 2 år senere, hvilket er en andel mindre end i de sammenlignelige jobcentre og i Østdanmark som helhed, jf. figuren nedenfor.

Det viser sig, at det i højere grad er mændene end kvinderne, der bliver selvforsørgende i Lolland Kommune, og at denne tendens er mere markant i Lolland Kommune end i de to referenceområder. Sagt med andre ord er det i højere grad lykkedes mændene i Lolland Kommune at komme ud af deres ledighed end i de to andre områder.

Figur 4.1 Andel af målgruppen i uge 48 2006, der var selvforsørgende 2 år senere. Opdelt efter køn. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks registrebaserede arbejdsstyrkestatistik.

¹¹ En del af de unge er udtaget fra undersøgelsen pga. manglende uddannelsesoplysninger eller manglende information om skoletilhørsforhold som 15 årige. De fleste af de ekskluderede er indvandrere og/eller personer, som er indvandret. Endvidere er en del blevet ekskluderet pga. manglende socioøkonomiske oplysninger om de unge eller deres forældre, tilhørsforhold til skoler eller kommuner med et spinkelt datagrundlag (bl.a. er unge fra Dragør og Vallensbæk blevet ekskluderet). I alt er ca. en fjerdedel af årgangen ekskluderet fra analysen.

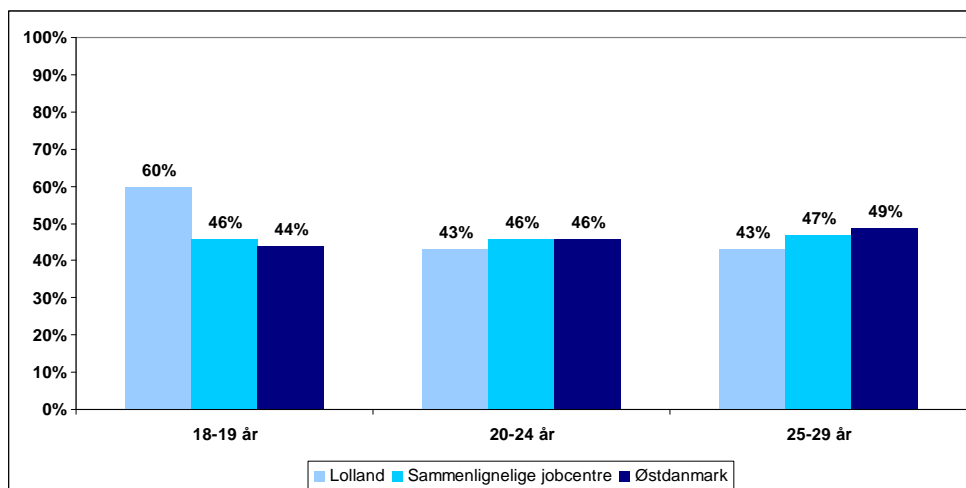
Fordeling på alder

Samtidigt kan det konstateres, at unge under 18 år i Lolland Kommune ligeledes har haft større succes med at komme ud af deres ledighed, end unge under 18 år i de sammenlignelige jobcentre og i Østdanmark som helhed, jf. Figur 4.2.

60 procent af de ledige unge i aldersgruppen 18-19 år i Lolland Kommune har således formået at komme ud af deres ledighed i den pågældende toårige periode, mod kun 43 procent af de 18-19 årige i de sammenlignelige jobcentre og i Østdanmark som helhed.

Det ser således ud til, at den indsats, som Jobcentret har iværksat overfor gruppen i den pågældende periode, har båret frugt. Sagsbehandlerne fortæller selv, at de har været meget konsekvente over for de 18-19 årige, og det sikkert er den indsats, man kan se resultatet af her.

Figur 4.2 *Andel af målgruppen i uge 48 2006, der var selvforsørgende 2 år senere. Opdelt efter alder. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed*

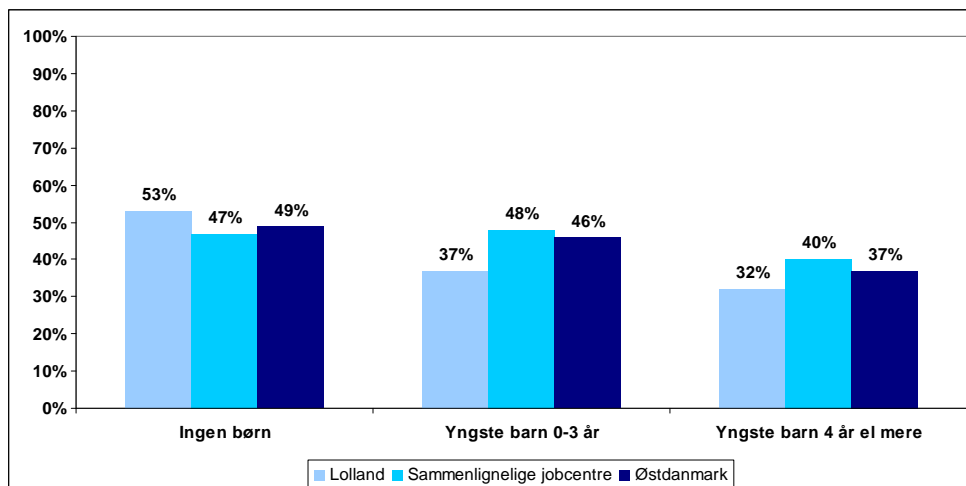

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Fordeling på andel med børn

Resultaterne viser, at ledige unge med børn har en mindre sandsynlighed for at blive selvforsørgende end ledige unge uden børn, jf. Figur 4.3. Børn synes samtidigt i højere grad at være en barriere for selvforsørgelse i Lolland Kommune end i de to andre referenceområder. Det forhold, at unge ledige med børn udgør en større andel af ungegruppen i Lolland Kommune, kan være en blandt flere forklaringer på, at beskæftigelseseffekten er forholdsmæssigt mindre i Lolland Kommune end i de to andre områder.

Figur 4.3 Andel af målgruppen i uge 48 2006, der var selvforsørgende 2 år senere. Opdelt efter om de unge havde børn. Særskilt for Lolland Kommune, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed

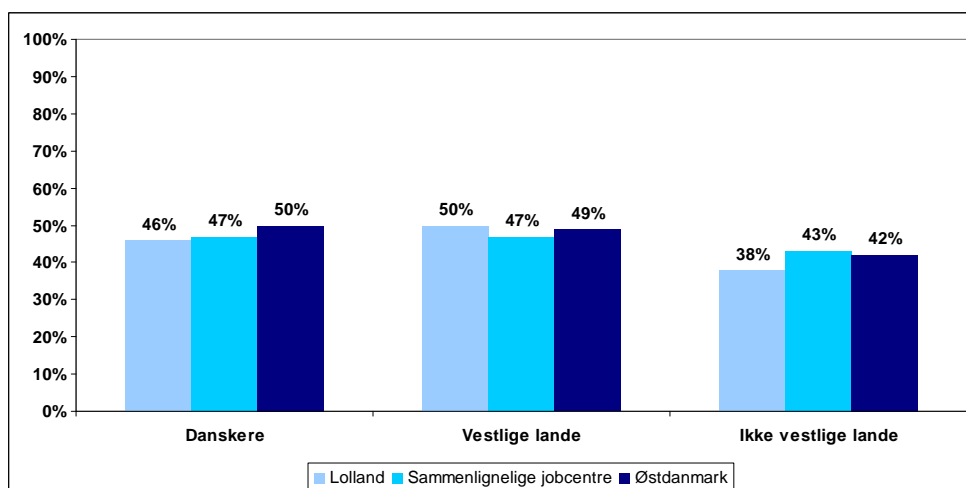

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Fordelingen på herkomst

I Lolland Kommune har ledige indvandrere og efterkommere fra vestlige lande klaret sig bedre end etniske danskere, mens ledige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har klaret sig lidt dårligere, jf. Figur 4.4. Hos de sammenlignelige jobcentre og hele Østdanmark ses denne tendens noget svagere.

Figur 4.4 Andel af målgruppen i uge 48 2006, der var selvforsørgende 2 år senere. Opdelt efter oprindelsesland. Særskilt for Jobcentre Lolland, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

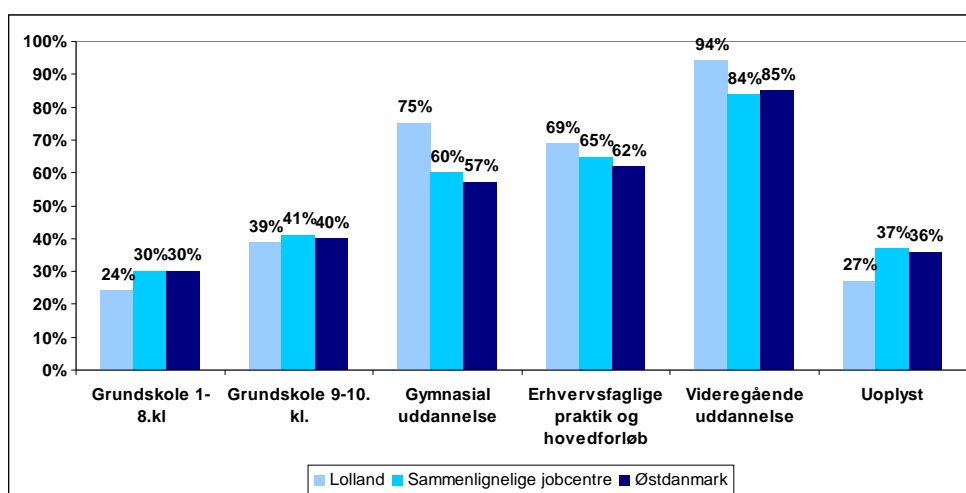
Fordelingen på uddannelser

Der er en klar sammenhæng mellem de unges uddannelsesbaggrund og andelen, der bliver selvforsørgende i Lolland Kommune, jf. Figur 4.5. Jo længere uddannelse de unge har - jo bedre har de således klaret sig. For Lolland er der

dog den afvigelse fra den generelle tendens, at ledige med gymnasial uddannelse har større tendens til selvforsørgelse end ledige med erhvervsfaglig uddannelse.

Det skal endvidere bemærkes, at unge som kun har en 8. klasse som højest opnået uddannelse, klarer sig relativ dårligere i Lolland Kommune end i de to referenceområder.

Figur 4.5 Andel af målgruppen i uge 48 2006, der var selvforsørgende 2 år senere. Opdelt efter uddannelse. Særskilt for Jobcentre Lolland, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed

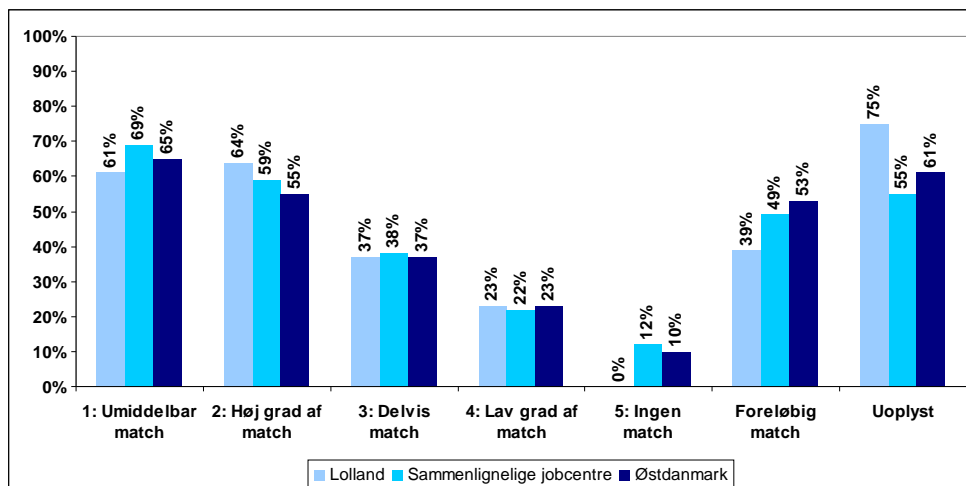
Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Fordelingen på matchkategorier

Der er endvidere en relativ klar sammenhæng mellem matchkategori og andelen, der bliver selvforsørgende. De arbejdsmarkedsparete ledige unge, har således en langt højere sandsynlighed for at blive selvforsørgende end de ikke-arbejdsmarkedsparete, jf. Figur 4.6. Mønsteret gør sig gældende både for Lolland, de sammenlignelige jobcentre og hele Østdanmark.

Unge i matchgruppe 2 kommer dog tilsyneladende hyppigere i beskæftigelse end unge i matchgruppe 1, hvilket sandsynligvis skal ses i lyset af, at der foretages en lidt anderledes kategorisering af de ledige på matchkategorier i Lolland Kommune end i de to andre områder.

Figur 4.6 *Andel af målgruppen i uge 48 2006, der var selvforsørgende 2 år senere. Opdelt efter matchkategori. Særskilt for Jobcenter Lolland, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed*

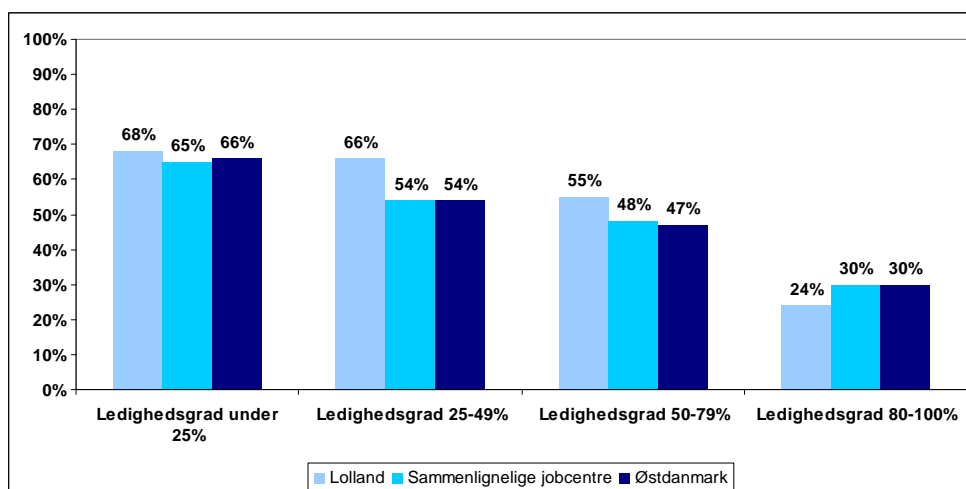

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik

Ledighedsgrad

Ikke uventet har ledige med en lang ledighed bag sig sværere ved at blive selvforsørgende igen, jf. Figur 4.7. Unge ledige, der har været ledige mindre end en fjerdedel af tiden de sidste to år, har knap tre gange så stor sandsynlighed for at blive selvforsørgende end unge, der har været ledige i mere end 80 procent af tiden de sidste to år. Mønsteret er det samme for både Lolland Kommune, de sammenlignelige jobcentre og hele Østdanmark, omend tendensen er en anelse mere tydelig for Lolland.

Figur 4.7 *Andel af målgruppen i uge 48 2006, der var selvforsørgende 2 år senere. Opdelt efter ledighedsgrad. Særskilt for Jobcentre Lolland, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed.*

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik

Det kan således konkluderes, at følgende grupper alt andet lige har en større sandsynlighed for at blive selvforsørgende end andre grupper af ledige unge i Lolland Kommune:

- mænd
- unge i aldersgruppen 18-19 år
- unge uden børn
- unge med en gymnasie- eller en videregående uddannelse
- unge som har været ledige i mindre end 25 procent af tiden de sidste 2 år.

4.3 23 åriges sociale baggrund og uddannelsesmønstre

Generelt

Dette afsnit sætter fokus på de unges sociale baggrund og uddannelsesmønstre i Lolland Kommune, sammenlignet med sammenlignelige jobcentre og hele Øst-danmark.

Opgørelserne stammer fra en tidligere registerbaseret undersøgelse om det sociale miljøets betydning for unges uddannelsesmønster¹². Fokus er på de 23 åriges uddannelsesmønster set i forhold til deres sociale baggrund 8 år tidligere - altså som 15 årige. Opgørelserne omfatter hele årgangen af 23-årige (i det omfang, der var oplysninger nok til, at de kunne indgå i undersøgelsen) og er dermed ikke begrænset til de unge ledige. Når vi alligevel har valgt at gennemføre analysen, så skyldes det, at den kan være med til at give et mere nuanceret billede af ungegruppen i Lolland Kommune og deres kompetencer og muligheder.

Definition af svag hjemmebaggrund

Den sociale baggrund er skildret ved forældrenes uddannelsesniveau og ved forældrenes sociale baggrund, da de 23-årige var 15 år. Social baggrund er defineret på baggrund af nogle veldefinerede risikofaktorer, hvor to ud af tre risikofaktorer indikerer svag hjemmebaggrund:

- Ingen af forældrene havde en uddannelse med erhvervskompetence (faglig uddannelse eller højere)
- Den unge boede ikke hos både sin biologiske far og mor
- Mindst en af forældrene har sin overvejende indkomst fra kontanthjælp/førtidspension.

---

¹² Resultaterne fra denne undersøgelse er anvendt i bogen "Den sociale smeltedigel". Lars Olsen, Forlaget Sohn, 2009. COWI har gennemført de beregninger, der ligger til grund for analysen i bogen. Bogen handler især om folkeskolens rolle og skolekammeraternes påvirkning for de unges videre uddannelsesforløb. Uddannelsesmønsteret er i bogen belyst ved, om de 23 årige har afsluttet eller er i gang med en uddannelse. Specifikt ses der på ungdomsuddannelse (gymnasium og tilsvarende, erhvervsuddannelse eller højere) og videregående uddannelse (kort, mellem, lang uddannelse såvel som forskeruddannelse).

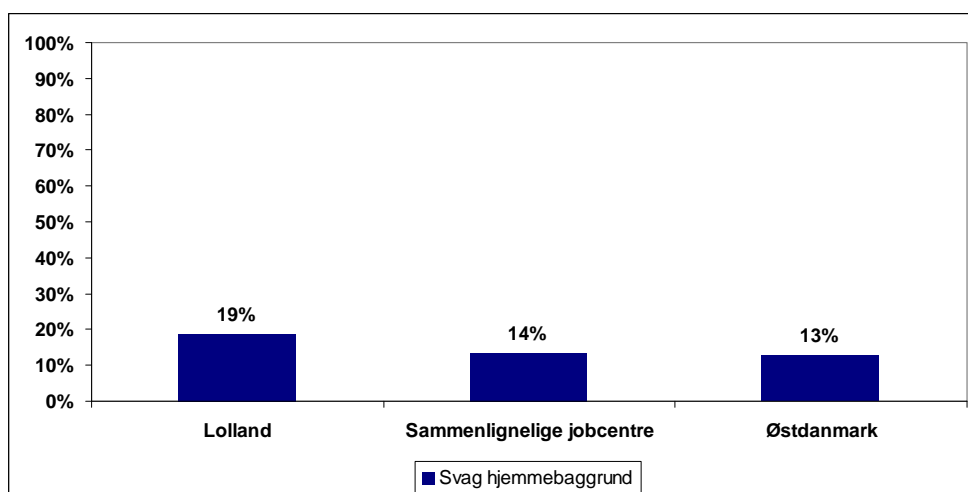
4.3.1 De 23 åriges sociale baggrund

I undersøgelsen indgår der 494 23-årige fra Lolland, mens datagrundlaget for de sammenlignelige jobcentre og hele Østdanmark er henholdsvis 2.780 og 16.446 23-årige.

Andel med svag
hjemmebaggrund

Andelen med svag hjemmebaggrund er illustreret i Figur 4.8. Heraf fremgår det, at 19 procent af de 23-årige i Lolland Kommune har en svag baggrund hjemmefra, hvilket er forholdsmæssigt flere end i de sammenlignelige jobcentre (14 %) og i Østdanmark som helhed (13 %).

Figur 4.8 Andel af alle 23 årige med svag hjemmebaggrund (defineret som mindst 2 ud af 3 risikofaktorer som 15 årige)

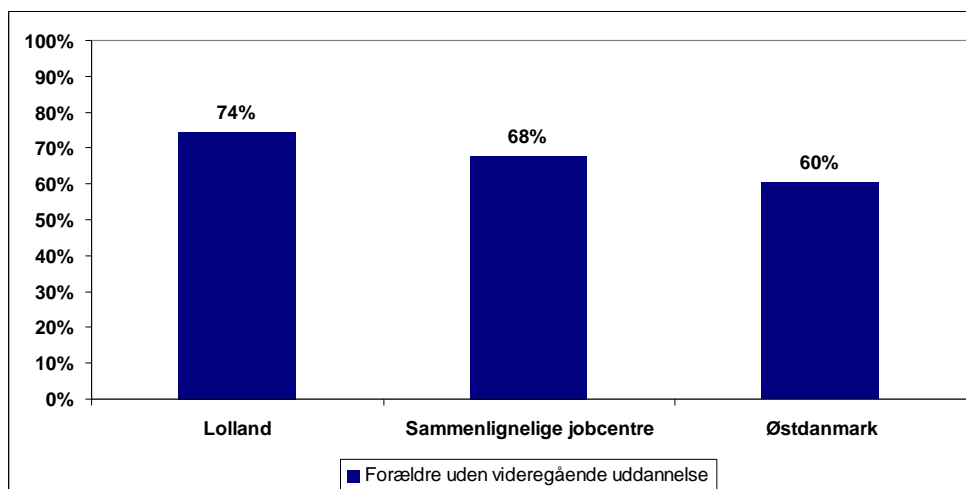

Kilde: Registerbaseret undersøgelse om det sociale miljøes betydning for unges uddannelsesmønster gennemført af COWI på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Andel med forældre
uden videregående
uddannelse

Andelen af 23-årige med forældre *uden* en videregående uddannelse er ligeledes højere blandt de unge i Lolland Kommune (74 %) end blandt de unge i de sammenlignelige jobcentre (68 %) og i Østdanmark som helhed (60 %), jf. Figur 4.9.

Figur 4.9 Andel af alle unge 23-årige hvor ingen af forældrene havde videregående uddannelse

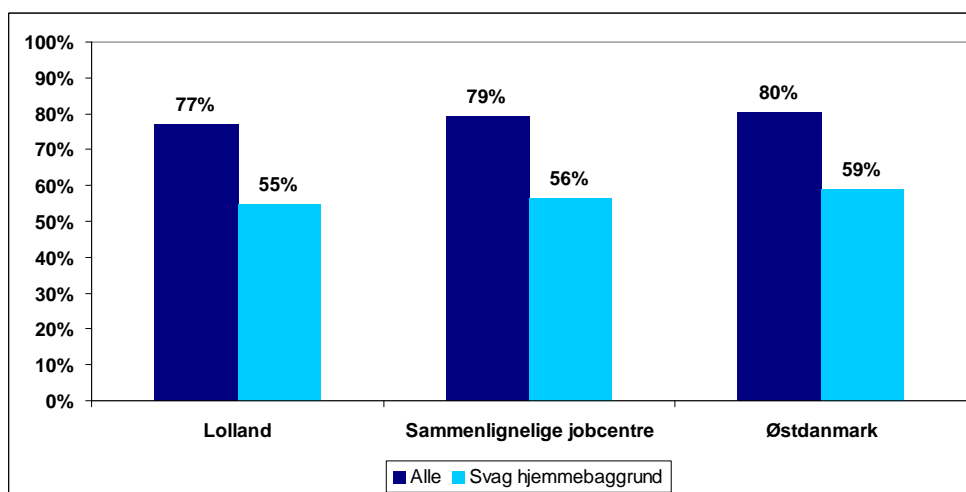
Kilde: Registerbaseret undersøgelse om det sociale miljøets betydning for unges uddannelsesmønster gennemført af COWI på baggrund af data fra Danmarks Statistik

4.3.2 De 23-åriges uddannelsesmønster

Unge med svag hjemmebaggrund i Lolland Kommune får lige så hyppig en ungdomsuddannelse

Betragtes herefter de 23-åriges uddannelsesmønstre, så viser det sig, at unge med svag hjemmebaggrund har mindre sandsynlighed for at være gået i gang med en ungdomsuddannelse end unge generelt. Kun 55 procent af disse unge i Lolland Kommune er gået i gang med en ungdomsuddannelse, mens det gælder 77 procent af alle unge i Lolland Kommune. Den sociale baggrund har således i høj grad en betydning for de unges uddannelsesmønstre.

Figur 4.10 Andel af alle 23-årige i 2006 med igangværende eller afsluttet ungdomsuddannelse

Kilde: Registerbaseret undersøgelse om det sociale miljøets betydning for unges uddannelsesmønster gennemført af COWI på baggrund af data fra Danmarks Statistik

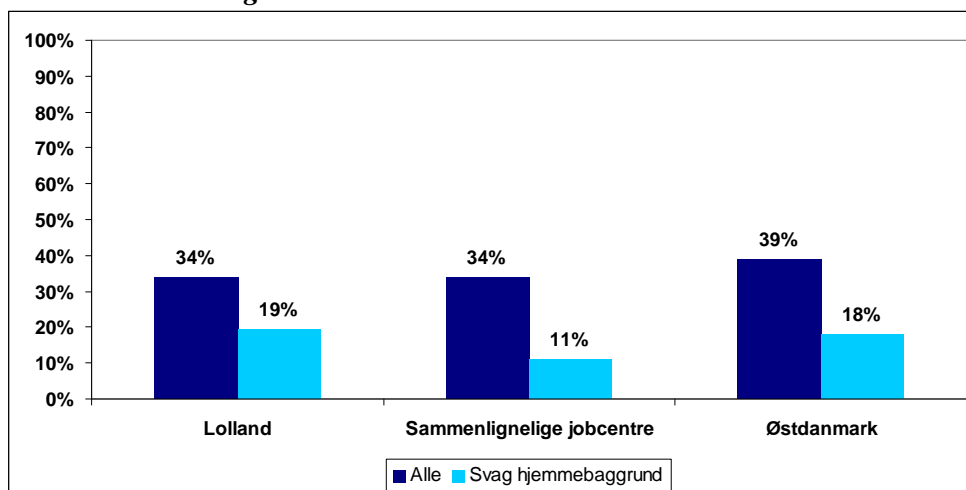
Det er i denne henseende særligt interessant at bemærke, at på trods af, at der blandt de unge i Lolland Kommune er flere, som har en svag hjemmebaggrund

end i de sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed, så er andelen af disse unge, som tager en ungdomsuddannelse lige så høj som i de sammenlignelige jobcentre og Østdanmark.

Flere blandt de unge i Lolland Kommune med en svag hjemmebaggrund får en videregående uddannelse

Ser vi på, hvor stor en andel af de 23 årige, der i 2006 var i gang med eller havde afsluttet en videregående uddannelse, så kan det konkluderes, at unge med en svag hjemmebaggrund har mindre sandsynlighed for at være gået i gang med en videregående uddannelse end øvrige unge generelt. I Lolland Kommune gælder det 19 procent af de unge, hvilket er forholdsmæssigt flere end i de sammenlignelige jobcentre.

Figur 4.11 Andel af alle 23 årige i 2006 med igangværende eller afsluttet videregående uddannelse

Kilde: Registerbaseret undersøgelse om det sociale miljøets betydning for unges uddannelsesmønster gennemført af COWI på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Vi kan således konkludere, at selvom der blandt de unge i Lolland Kommune er flere, der har en svag hjemmebaggrund og færre som har forældre med en videregående uddannelse, så er andelen blandt de unge med en svag hjemmebaggrund, som tager en ungdomsuddannelse lige så høj som i de sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed. Samtidigt kan det konkluderes, at andelen blandt de unge i Lolland Kommune med en svag hjemmebaggrund, som tager en videregående uddannelse er højere end i de sammenlignelige jobcentre og på niveau med andelen i Østdanmark som helhed. Så selvom disse unge har færre rollemodeller, hvad angår personer med en videregående uddannelse, så er der reelt en relativt stor gruppe, som formår at bryde den sociale arv, hvilket er vigtigt at huske, når talen falder på de unge i Lolland Kommunes uddannelsesfrekvens.

5 Barrierer, kompetencer og muligheder

5.1 Indledning

Indhold	Dette kapitel indeholder en analyse af, hvilke barrierer som de unge i Lolland Kommune konkret står overfor i forhold til at opnå en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, samt af hvilke kompetencer de unge har.
Datagrundlag	<p>Analysen er baseret på</p> <ul style="list-style-type: none"> • en sagsgennemgang blandt 99 modtagere af enten kontanthjælp, introduktionsydelse eller starthjælp i aldersgruppen 18-29 år og med bopæl i Lolland Kommune i maj 2009 • en workshop med sagsbehandlere i Jobcenter Lolland i januar 2010 • personlige interviews med 6 sagsbehandlere i marts 2010 • personlige interviews med 5 unge og telefoninterview med 4 unge i marts 2010.
Metode	Sagsgennemgangen er blevet gennemført af sagsbehandlere i Jobcenter Lolland på basis af et elektronisk spørgeskema udarbejdet af COWI. Resultaterne er efterfølgende blevet statistisk behandlet.
Bemærkning	Sagsgennemgangen indeholder ikke dagpengemodtagerne, hvorfor de unge, der indgår i sagsgennemgangen ikke kan sammenlignes direkte med den gruppe, som er beskrevet i de foregående kapitler. Hertil kommer at der samtidigt er tale om en anden periode. Sagsgennemgangen er gennemført i maj 2009, mens analysen i de foregående kapitler er baseret på tal, som er opgjort i uge 48 2008.
Køn, alder, civilstatus, antal børn og herkomst	<p>5.2 Målgruppen for sagsgennemgangen</p> <p>De unge, der indgår i sagsgennemgangen, er karakteriseret ved at bestå af en lille overvægt af kvinder (52,5 %) og et flertal af unge over 19 år (92 %), jf. tabellen nedenfor.</p> <p>Endvidere er godt halvdelen af de unge enlige eller skilte (54 %), og knap halvdelen har hjemmeboende børn under 18 år (46 %).</p> <p>Endelig er størstedelen af dansk oprindelse (88 %).</p>

Tabel 5.1 De unges fordeling på køn, alder, civilstatus, hjemmeboende børn samt herkomst. Opgjort maj 2009.

	Procent
Køn	
Mand	47,5 %
Kvinde	52,5 %
I alt	100,0 %
Alder pr. 31/5	
18-19 år	8,0 %
20-24 år	45,5 %
25-29 år	46,5 %
I alt, pct.	100,0 %
Civilstatus	
Enlig/skilt	53,5 %
Gift/reg. partnerskab/samboende	46,5 %
I alt, pct.	100,0 %
Hjemmeboende børn	
Ja	45,5 %
Nej	54,5 %
I alt, pct.	100,0 %
Herkomst	
Dansk oprindelse	87,9 %
Indvandrer fra ikke-vestligt land	9,1 %
Indvandrer fra vestligt land	2,0 %
Efterkommer fra ikke-vestligt land	1,0 %
I alt, pct.	100,0 %

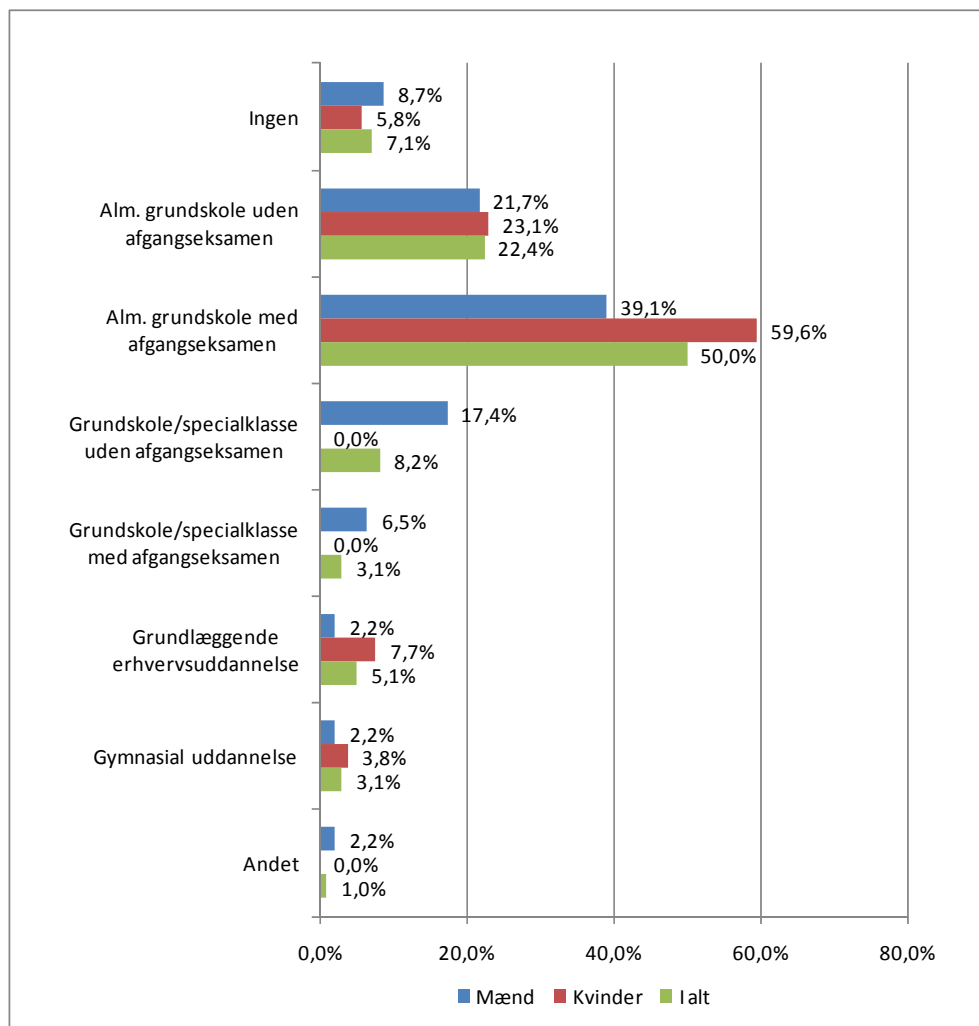
Kilde: Sags gennemgangen

De unges uddannelsesbaggrund

Størstedelen af de unge (83,7 %) har højst en grundskoleuddannelse, jf. Figur 5.1. Det gælder lidt flere af mændene (84,7 %) end af kvinderne (82,7 %).

Hele 30 procent af de unge har ikke en afgangseksamen fra grundskolen. Lægges hertil antallet af unge, som ingen uddannelse har, så når andelen af de unge, som ikke har en afgangseksamen fra folkeskolen op på knap 40 procent, hvilket må siges at være en meget høj andel.

Figur 5.1 De unges fordeling efter højest fuldførte uddannelse i Danmark, opdelt efter køn. Opgjort maj 2009. (N = 98, 1 uoplyst)

Kilde: Sagsgennemgangen

Der er endvidere ingen af de unge i sagsgennemgangen, som har en uddannelse højere end gymnasieniveauet.

Fem procent har en erhvervsuddannelse, mens tre procent har en gymnasieuddannelse. Der er i denne henseende flere blandt kvinderne end blandt mændene, der har en uddannelse udover grundskoleniveauet. Der er således både flere kvinder end mænd, der har en erhvervsuddannelse, og flere kvinder end mænd, der har en gymnasieuddannelse.

Resultaterne af sagsgennemgangen viser således, at de unge ledige generelt har en meget svag uddannelsesbaggrund, samt at mændene i gruppen alt andet lige har et lavere uddannelsesniveau end kvinderne.

Frafald fra uddannelser udover grundskoleniveau

De unges svage uddannelsesbaggrund understreges endvidere af, at halvdelen af de unge aldrig er påbegyndt en uddannelse efter grundskolen, jf. tabellen nedenfor. Det gælder lidt flere af mændene end af kvinderne.

Der er samtidigt relativt mange unge, som er faldet fra en påbegyndt uddannelse efter grundskolen. Godt hver tredje er faldet fra en uddannelse en gang, mens knap hver tiende er faldet fra en uddannelse mere end 2 gange. Kvinderne skiller sig i denne henseende ud ved, at de oftere er faldet fra en uddannelse end mændene. Så på den ene side er kvinderne alt andet lige bedre uddannede end mændene, på den anden side ser de samtidigt ud til at have haft sværere ved at finde den rette uddannelse.

Det relative store frafald vidner generelt om en manglende stabilitet hos de unge, som kan være begrundet i, at de enten ikke har haft den fornødne viden om den uddannelse, de er startet på før de startede, og/eller at de har svært ved at vælge blandt de mange uddannelsesmuligheder og/eller at de har fået et job. Det relativt større frafald blandt kvinderne kan endvidere skyldes, at de har fået et barn og/eller at de har børn.

Tabel 5.2 De unges fordeling på antal gange, de er stoppet på en uddannelse efter grundskole. Særskilt efter køn. Opgjort maj 2009.

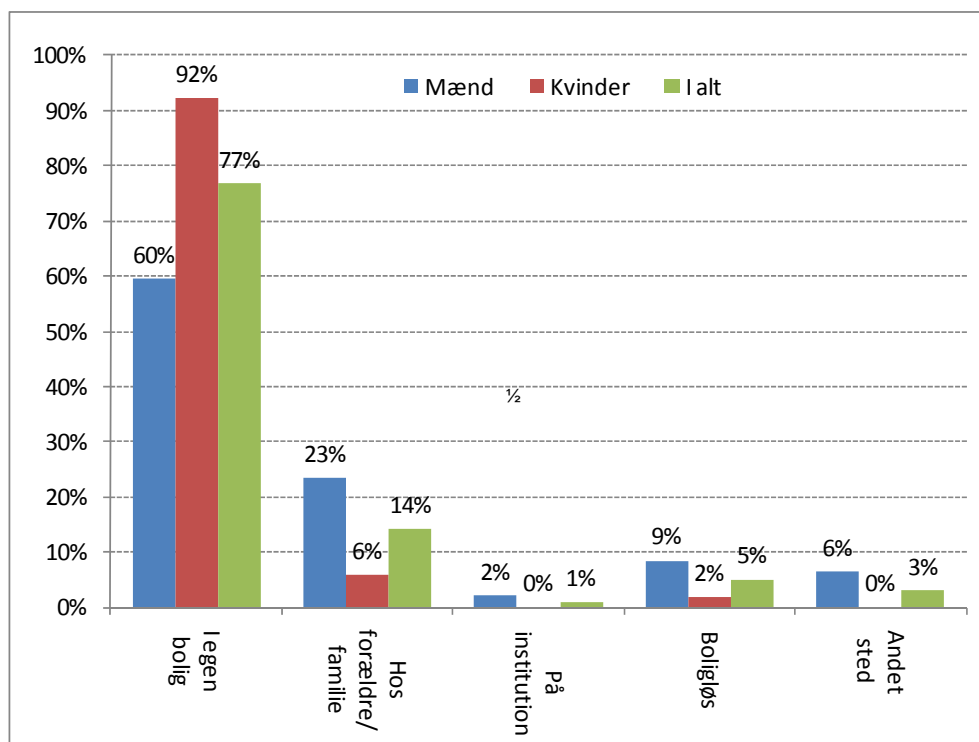
	Mænd	Kvinder	I alt
Ej påbegyndt uddannelse efter grundskolen	51,2 %	50,0 %	50,5 %
1 frafald	36,6 %	34,0 %	35,2 %
2 frafald	4,9 %	6,0 %	5,5 %
Mindst 3 frafald	7,3 %	10,0 %	8,8 %
I alt, pct.	100,0 %	100,0 %	100,0 %
I alt, antal	41	50	91
Uoplyst	6	2	8

Kilde: Sagsgennemgangen

Boligsituation

Hvad angår de unges boligsituation, så bor størstedelen af de unge i egen bolig (77 %), jf. Figur 5.2. Det gælder i højere grad kvinderne end mændene. En mindre gruppe bor enten hos deres forældre eller familie (14 %), på institution (2 %), eller et andet sted (6 %). Herudover er knap hver tiende boligløs. Heraf flere mænd end kvinder.

Figur 5.2 De unges boligsituation. Opgjort maj 2009.

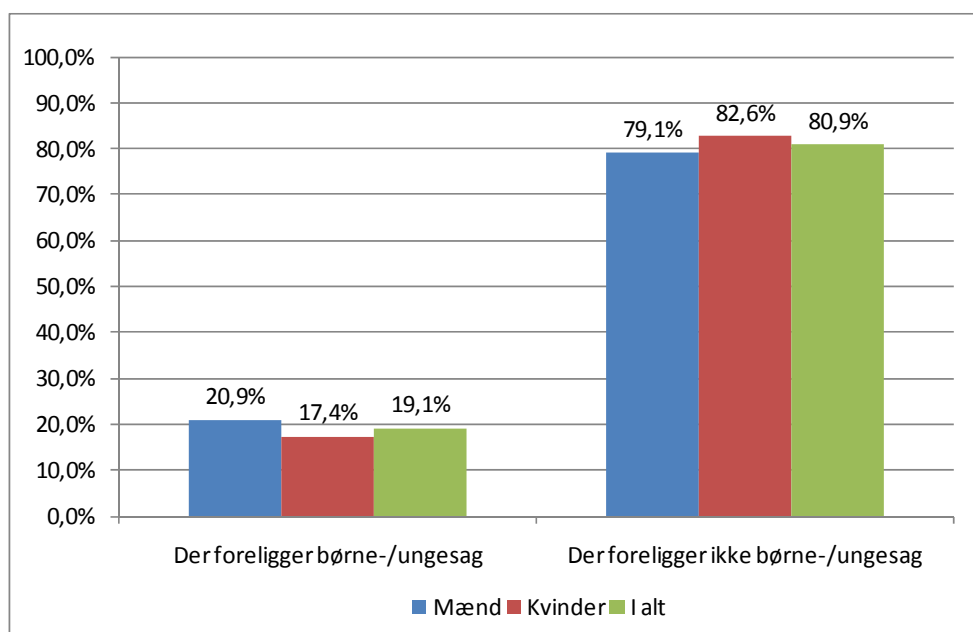

Kilde: Sagsgennemgangen

Tidligere kontakt med kommunen

Med til billedet af de unge i sagsgennemgangen hører, at knap hver femte har en børne-/ungesag. Der er således relativt mange af de unge kontanthjælpsmodtagere, som har været i kontakt med kommunen, før de overgik til Jobcentret.

Figur 5.3 Andelen af de unge, som har en børne-/ungesag. Opgjort maj 2009

Kilde: Sagsgennemgangen

Det forhold, at en del af de unge tidligere har været i kontakt med kommunen er imidlertid ikke ensbetydende med, at den sagsbehandler, der skal hjælpe den unge har en større viden om den pågældende unge. Problemet består i, at sagsbehandlerne ikke altid er bekendt med indholdet af børne-/ungesagen, idet den viden ikke nødvendigvis er overgivet fra Børne- og unge sektoren til Jobcentret. Jobcentret forsøger at holde overleveringsmøder, "men ofte er det Jobcentret, Børne- og Ungesektoren eller UU eller andre, som må melde fra til mødet, og så famler vi (jobcentret) lidt i blinde i starten af en sagsperioden, forklarer Teamlederen af for Team Beskæftigelse.

5.3 De unges beskæftigelseserfaring og ledighedssituation

5.3.1 De unges beskæftigelseserfaring

Andel der har været i beskæftigelse

Blandt de unge har kun godt halvdelen af de unge været i beskæftigelse tidligere (54,5 %), jf. tabellen neden for.

Tabel 5.3 Andelen af de unge, der tidligere har været i beskæftigelse fordelt på køn. Opgjort i maj 2009.

Har den unge tidligere været i beskæftigelse?	I alt, procent
Ja	53,5 %
Nej	46,5 %
I alt pct.	100,0 %
I alt, antal	88
Uoplyst	11

Kilde: Sagsgennemgangen

NB. Aktivering er ikke talt med i antallet i beskæftigelser

Typer af beskæftigelse

De personer, der har været i beskæftigelse har typisk været det indenfor servicefagene og her typisk som ufaglært arbejdskraft, jf. tabellen neden for. Særlig mange har haft job enten i en butik eller i et cafeteria eller restaurant.

Fordelingen på typer af beskæftigelse afspejler i høj grad de unges uddannelsesniveau, og jobmulighederne for denne gruppe af unge i Lolland Kommune.

Tabel 5.4 Fordelingen på typer af beskæftigelse. Opgjort i maj 2009.

Typer af beskæftigelse	I alt, antal
Butik	9
Arbejde i cafeteria/restaurant	8
Rengøring	4
Sosu-hjælper	4
Arbejdsmand	3
Chauffør	3
Jord og beton	2
Pædagogmedhjælper	2
Pakker	2
Andet	10
I alt, antal	47

Kilde: Sagsgennemgangen

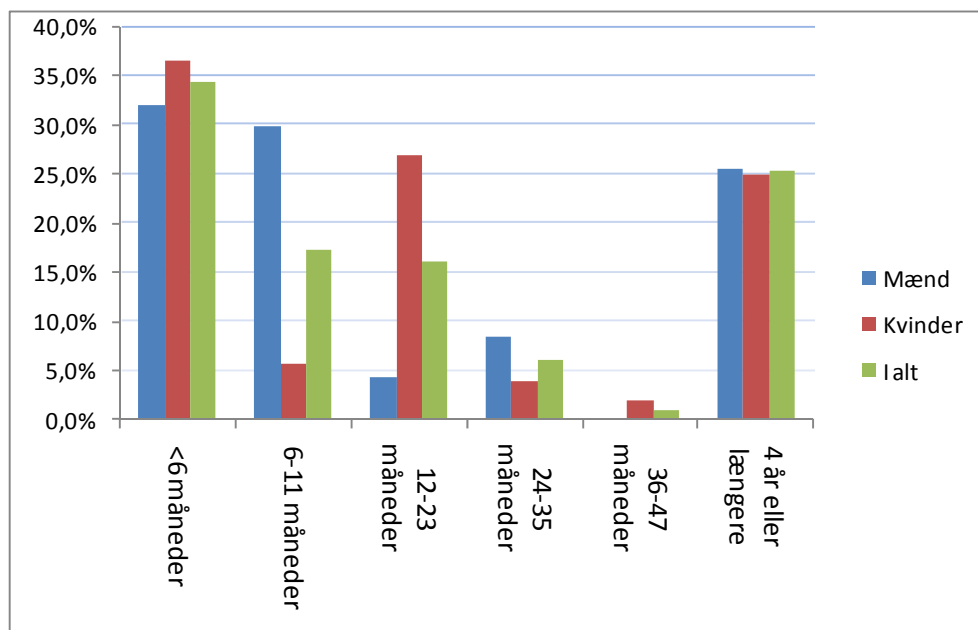
5.3.2 De unges ledighedssituation

Antal måneder siden
sidste job

Betragtes antallet af måneder de unge har været ledige, så kan det konstateres, at gruppen af unge består af tre grupper:

- Gruppe 1: Har været ledig i mindre end 6 måneder (34,3 %)
- Gruppe 2: Har været ledige i mellem 6 måneder og 2 år (33,3 %)
- Gruppe 3: Har været ledig i mere end 2 år (32,3 %)

Figur 5.4 Antal måneders ledighed fordelt på køn. Opgjort i Maj 2009 (N = 99)

Kilde: Sagsgennemgangen

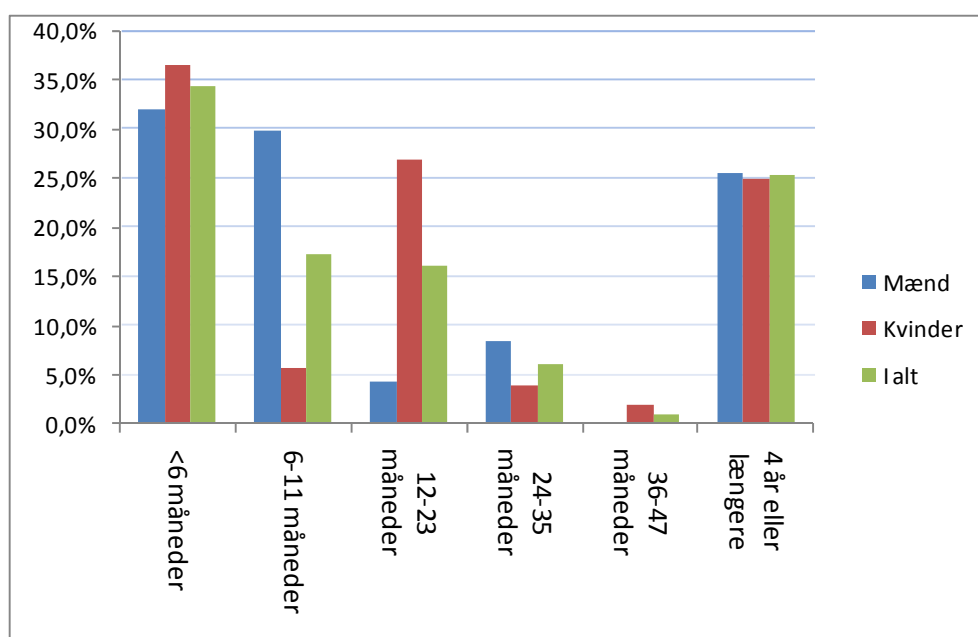
Det er i denne henseende særligt bemærkelsesværdigt, at cirka hver fjerde af de unge har været ledig i 4 år eller mere. Der er således en relativ stor gruppe af

unge, som ikke har haft kontakt med arbejdsmarkedet meget længe - om nogen - sinde overhovedet. Vejen til et fast fodfæste på arbejdsmarkedet for denne gruppe må alt andet lige antages at være meget lang. Hvilket endvidere gælder størstedelen af den gruppe af unge, som ikke har været på arbejdsmarkedet de sidste to år.

Herudover bemærkes det, at der er særlig mange mænd blandt den gruppe af unge, der har været ledige i mellem 6 måneder og 11 måneder., hvilket kan hænge sammen med, at det især har været mændene, som er blevet ramt af den økonomiske krise, som for alvor satte ind i sensommeren 2008.

Endelig er det værd at hæfte sig ved, at hver tredje af de unge kun har været ledig i mindre end seks måneder. Givet at disse unge har relevant erhvervs erfaring og/eller relevant kompetencegivende uddannelse burde de alt andet lige have en rimelig sandsynlighed for relativt hurtigt at kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet. Om end den nuværende krise sandsynligvis vil betyde, at det vil tage længere tid end før krisen satte ind at finde et job på ordinære vilkår. Dette ikke mindst taget i betragtning, at Lolland under krisen er blevet ramt af store fyringsrunder, herunder bl.a. hos Vestas og Scandlines.

Figur 5.5 De unges fordeling på ledighedslængde fordelt efter køn. Opgjort maj 2009

Kilde: Sagsgennemgangen

Årsager til ledighed

De primære årsager til, at de unge er blevet ledige er, at de enten er blevet fyret fra deres job (27,5 %) eller er stoppet på en uddannelse (22 %), jf. Tabel 5.5. Herudover er der knap 10 procent, som aldrig har fundet et job efter endt uddannelse, og godt 5 procent der er sygemeldt fra enten job eller uddannelse.

Tabel 5.5 De unges fordeling på årsag til ledighed. Opgjort maj 2009

Årsag til ledighed	I alt, procent
Fyret fra job på ordinære vilkår	27,5 %
Sagt sit job på ordinære vilkår op	4,4 %
Stoppet på en uddannelse	22,0 %
Ikke fundet et job efter endt uddannelse	8,8 %
Sygemeldt fra job/uddannelse	6,6 %
Andet	30,8 %
I alt, pct.	100,0 %
I alt, antal	91
Ved ikke/uoplyst	8

Kilde: Sagsgennemgangen

Blandt den tredjedel, som er ledige af andre årsager end de ovenfor nævnte, er den væsentligste, at de aldrig har haft en tilknytning til arbejdsmarkedet. Herudover er årsagerne til, at de unge er ledige, at de enten har psykiske - eller fysiske helbredsproblemer, misbrugsproblemer, plettet straffeattest, barsel/graviditet eller manglende kompetencer.

Når der bliver spurgt direkte til årsagen til ledighed, er der således kun to personer, hvor det er manglende kompetencer, som er den væsentligste årsag til at de pågældende ikke er i beskæftigelse.

Tabel 5.6 De unges fordeling på andre årsager til ledighed. (Opgjort maj 2009)

Andet	I alt, antal
Har aldrig haft en fast tilknytning til arbejdsmarkedet	13
Psykiske problemer	4
Helbreds-mæssige problemer	3
Misbrug	2
Har siddet i fængsel	2
Barsel/graviditet	2
Mangler kompetencer	2
I alt	28

Kilde: Sagsgennemgangen

5.4 Beskæftigelsespotentiale, - mål og kompetencer

5.4.1 Beskæftigelsespotentiale

Fordeling på matchkategorier

Ser vi på matchkategoriseringen og dermed på sagsbehandlerne vurderinger af de enkelte kontanthjælpsmodtageres beskæftigelsespotentiale, underbygger denne, at vi har at gøre med en gruppe, som befinder sig relativt langt fra arbejdsmarkedet. Således befinder godt halvdelen af gruppen sig i matchkategori 4 og 5 (53,6 %), jf. tabellen nedenfor. Med andre ord vurderes godt halvdelen af de unge, som indgår i sagsgennemgangen som værende ikke arbejdsmarkedsparate.

Samtidigt kan det konstateres, at der kun er relativ få personer, som befinder sig i matchkategori 1, hvilket sandsynligvis kan tilskrives den praksis, som jobcentret anvender i forbindelse med matchkategorisering. Således er det alene ledige med en videregående uddannelse, som umiddelbart matcher arbejdsmarkedets behov, som kategoriseres i matchgruppe 1, mens faglærte og ufaglærte kategoriseres i matchgruppe 2, uanset om de har kompetencer og ressourcer, der umiddelbart matcher arbejdsmarkedets krav.

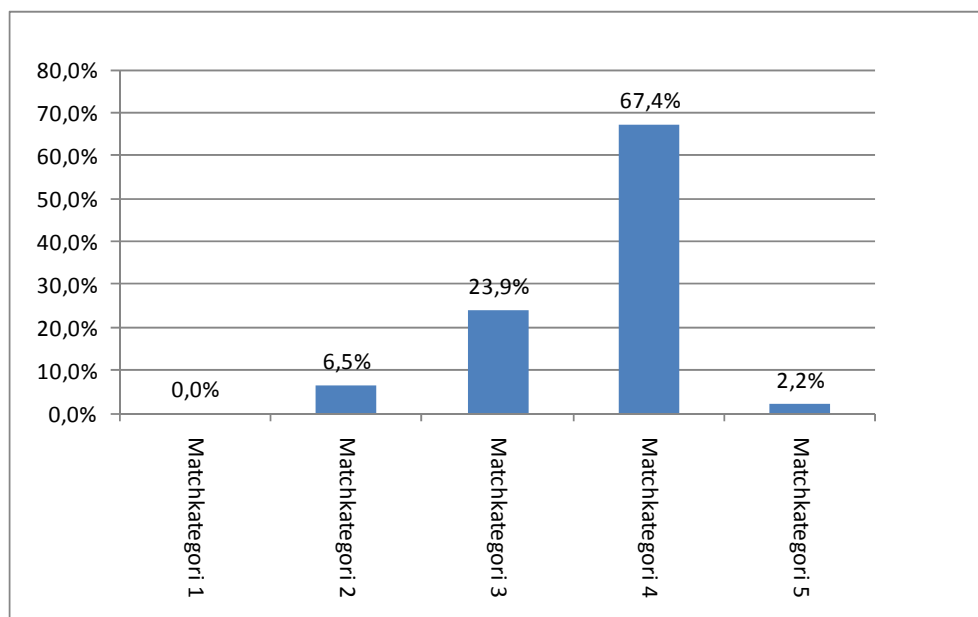
Tabel 5.7 De unges fordeling på matchkategori. Opgjort maj 2009.

Matchkategori	I alt, procent
Matchkategori 1	1,0 %
Matchkategori 2	12,4 %
Matchkategori 3	33,0 %
Matchkategori 4	52,6 %
Matchkategori 5	1,0 %
I alt, pct.	100,0 %
I alt, antal	97
Uoplyst	2

Kilde: Sagsgennemgangen

Knap 70 procent af de unge, der ikke er påbegyndt en uddannelse efter grundskolen befinder sig blandt de ikke arbejdsmarkedsparede unge, jf. figuren nedenfor. Der er i denne henseende særligt mange, som befinder sig i matchgruppe 4. Manglen på en uddannelse udover grundskoleniveauet har således en direkte negativ betydning for de unges beskæftigelsespotentialer. Men hvorvidt det er den væsentligste barrierer, skal vi se nærmere på senere i dette kapitel.

Figur 5.6 Antallet af unge, der ikke er påbegyndt en uddannelse efter grundskolen fordelt på matchkategori.

Kilde: Sagsgennemgangen

5.4.2 Beskæftigelsesmål

Et er de unges beskæftigelsespotentiale, noget andet deres beskæftigelsesmål, Beskæftigelsesmålet skal som udgangspunkt fremgå af deres jobplan, og rette sig mod områder med gode beskæftigelsesmuligheder.

Hvad angår den gruppe unge, som har deltaget i sagsgennemgangen, så har knap hver tredje af de unge ikke et beskæftigelsesmål (28 %).

De hyppigste beskæftigelsesmål

Blandt de unge, der har et beskæftigelsesmål er de hyppigste mål:

- pædagog
- butik
- Sosu-hjælper/-assistent

Alle fire jobområder er indeholdt på Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjællands flasketliste for både 2009 og 2010. Der er således tale om områder med gode beskæftigelsesmuligheder.

Tabel 5.8 De unges beskæftigelsesmål. Opgjort maj 2009

Beskæftigelsesmål	I alt, antal
Ingen mål/uafklaret/ukendt	28
Pædagog	9
Butik	9
Sosu-hjælper/-assistent	8
Læse videre/uddannelse	8
Chauffør	7
Bare et arbejde	5
Frisør/kosmetiker	4
Mekaniker	4
Dyreassistent/-passer	3
Kontor	2
Dagplejemor	2
Rørlægger	2
Tjener	1
Tømrer	1
Lagermedhjælper	2
Gartner	1
Socialrådgiver	1
Ufaglært arbejde	1
Arbejde indenfor byggebranchen	1
I alt	99

Kilde: Sagsgennemgangen

Imidlertid er ikke alle beskæftigelsesmål lige præcise. Således ønsker fem af de unge bare et arbejde, en ønsker ufaglært arbejde, mens en anden ønsker arbejde inden for byggebranchen, jf. tabellen neden for.

Gruppen af unge tæller således både en gruppe af unge, som har klare beskæftigelsesmål og det indenfor områder med gode muligheder for beskæftigelse,

samt en gruppe af unge, som ikke præcis ved, hvad de vil, og derfor enten ikke har et beskæftigelsesmål eller også har de mere diffuse beskæftigelsesmål.

Endelig skal det bemærkes, at kun otte af de 99 unge har som mål, at de vil læse videre. Tallet er nødvendigvis ikke dækkende for det antal, der ønsker at tage en uddannelse, idet uddannelse er en forudsætning for nogle af de øvrige beskæftigelsesmål.

Hvad skal der til for at nå beskæftigelsesmålene?

Sagsbehandlerne er i forbindelse med sagsgennemgangen blevet spurgt om, hvad der skal til for, at de unge når deres beskæftigelsesmål.

Svarerne herpå er mange, men overordnet betragtet kan de grupperes i fem grupper:

- Job/læreplads
- Opkvalificering og/eller uddannelse
- Afklaring, støtte og motivation eventuelt kombineret med opkvalificering
- Ud af sygdomsforløb og/eller forbedring af psykiske problemer/sociale kompetencer
- Ud af misbrug og/eller kriminalitet

Kun i fem tilfælde peges der på, at det er et job eller en læreplads, som den unge mangler for at nå sit beskæftigelsesmål. Det er således tilsyneladende ikke manglende jobmuligheder, som er den væsentligste barriere for, at de unge, kan få opfyldt deres beskæftigelsesmål.

For knap en tredjedels vedkommende er det primære redskab til at opnå beskæftigelsesmålet opkvalificering og/eller uddannelse. Opkvalificering og/eller uddannelse spænder her relativt vidt og omfatter bl.a. opkvalificering af læse- og regnefærdigheder, færdiggørelse af 9. og 10. klasse, EGU eller HD forløb, uddannelse på revalidering, søfartsuddannelse og uddannelse til social og sundhedshjælper.

Godt en femtedel af de unge vurderes at have behov for afklaring og/eller støtte og motivation - eventuelt kombineret med opkvalificering - for at kunne nå deres beskæftigelsesmål. Blandt denne gruppe hører den gruppe af unge som ikke ved, hvad de vil, og som har brug for en høj grad af støtte og motivationsbearbejdning i forhold til at bringe dem tættere på arbejdsmarkedet.

Endelig findes der to mindre grupper, som enten skal ud af deres sygdomsforløb eller ud af kriminalitet og/eller misbrug. Til den førstnævnte gruppe hører også den gruppe af unge, der har psykiske problemer og/eller en psykisk diagnose. I forhold til denne gruppe er det ikke et spørgsmål om at komme ud af et sygdomsforløb, men i højere grad et spørgsmål om at få det tilstrækkeligt godt til, at de kan bestride et job eller starte på en uddannelse.

5.4.3 De unges kompetencer

I forbindelse med sags gennemgangen er sagsbehandlerne endvidere blevet bedt om at angive de tre væsentligste kompetencer hos den enkelte unge i forhold til at opnå job på ordinære vilkår eller at påbegynde en uddannelse.

De væsentligste kompetencer i prioriteret rækkefølge er, at den unge er:

- motiveret
- målrettet
- seriøs

Tabel 5.9 De unges fordeling på kompetencer i forhold til at opnå job på ordinære vilkår eller påbegynde en uddannelse. Særskilt for køn. Opgjort maj 2009.

Kompetencer	Mænd	Kvinder	I alt
Ingen	40,4 %	38,5 %	39,4 %
Relevant arbejdsmarkedserfaring	12,8 %	7,7 %	10,1 %
Nyere arbejdsmarkedserfaring	8,5 %	7,7 %	8,1 %
Kompetencegivende uddannelse	12,8 %	15,4 %	14,1 %
Gymnasial uddannelse	2,1 %	0,0 %	1,0 %
Nyuddannet	0,0 %	1,9 %	1,0 %
Gode karakterer fra grundskolen	2,1 %	7,7 %	5,1 %
Gode karakterer fra ungdomsuddannelse	4,3 %	0,0 %	2,0 %
Motiveret	40,4 %	38,5 %	39,4 %
Målrettet	25,5 %	25,0 %	25,3 %
Opbakning fra familien	8,5 %	13,5 %	11,1 %
Afklaret	2,1 %	11,5 %	7,1 %
Seriøs	17,0 %	15,4 %	16,2 %
Godt netværk	8,5 %	5,8 %	7,1 %
Andet	2,1 %	0,0 %	1,0 %

Kilde: Sags gennemgangen

Herudover nævnes kompetencegivende uddannelse, opbakning fra familien, relevant arbejdsmarkedserfaring, nyere arbejdsmarkedserfaring, afklaret og et godt netværk som nogle af de unges kompetencer.

Kompetencerne er tilsyneladende forskellige hvad angår mænd og kvinder. Mændene har således i højere grad end kvinderne relevant arbejdsmarkedserfaring og et godt netværk, mens kvinderne i højere grad end mændene har en kompetencegivende uddannelse, gode karakterer fra grundskolen og opbakning fra familien. Herudover er kvinderne langt oftere afklaret end mændene, mens mændene i lidt højere grad end kvinderne er motiverede.

Ifølge sagsbehandlerne er der imidlertid knap 40 procent af de unge, som ingen kompetencer har. Heraf lidt flere mænd end kvinder.

De 40 procent dækker over unge, hvor det ikke har været muligt at finde frem til, hvilke kompetencer de har i forhold til at opnå en uddannelse eller et job.

Når sagsbehandlerne spørger dem om, hvad de er gode til, kan de ikke svare og kommer eventuelt med et svar a la "Jeg sover meget". Sagsbehandlerne peger i denne henseende på, at mange af de unge fastlåser sig selv i rollen som "uudelig". De har gennem deres opvækst oplevet mange nederlag, og kan kun få øje på det de ikke kan, frem for det de kan. I forhold til denne gruppe foreligger der således en stor udfordring i forhold til at få de unges billede af sig selv vendt og herefter fundet frem til, hvilke kompetencer, der skal bygges videre på.

Blandt denne gruppe er der rigtig mange, som ifølge sagsbehandlerne har brug for afklaring, støtte og motivation eller som skal ud af kriminalitet eller misbrug, eller som har helbredsmæssige problemer.

5.5 Barrierer i forhold til at opnå job og påbegynde uddannelse

Udover de tre væsentligste kompetencer, så er sagsbehandlerne endvidere blevet bedt om at angive de tre væsentligste barrierer for den enkelte unge i forhold til at opnå et job på ordinære vilkår eller påbegynde en uddannelse.

De tre væsentligste barrierer for de unge som helhed er i prioriteret rækkefølge, jf. Tabel 5.10

- mangel på erhvervs erfaring
- socialt belastet opvækst
- dårlig skolebaggrund

Tabel 5.10 De unges fordeling på antal barrierer i forhold til at opnå et job eller påbegynde en uddannelse. Særskilt for køn. Opgjort maj 2009.

Barrierer	Mænd	Kvinder	I alt
Ingen barrierer	17,0 %	7,7 %	12,1 %
Traumatiseret	6,4 %	5,8 %	6,1 %
Socialt belastet opvækst	27,7 %	34,6 %	31,3 %
Manglende forældre-/voksenopbakning	2,1 %	11,5 %	7,1 %
Dårlig skolebaggrund	29,8 %	28,8 %	29,3 %
Plettet straffeattest	14,9 %	1,9 %	8,1 %
Børnepasningsproblem	0,0 %	7,7 %	4,0 %
Eneforsørger	0,0 %	15,4 %	9,1 %
Psykisk sygdom (med diagnose)	10,6 %	9,6 %	10,1 %
Psykisk sygdom (uden diagnose)	19,1 %	13,5 %	16,2 %
Fysiske helbredsproblemer	6,4 %	9,6 %	8,1 %
Læse- og staveproblemer	23,4 %	15,4 %	19,2 %
Personlig fremtræden	25,5 %	26,9 %	26,3 %
Mangel på dansk kundskaber	6,4 %	11,5 %	9,1 %
Mangel på erhvervs erfaring	21,3 %	42,3 %	32,3 %
Misbrug	12,8 %	5,8 %	9,1 %
Andet	10,6 %	7,7 %	9,1 %

Kilde: Sagsgennemgangen

De væsentligste barrierer for cirka hver tredje af de unge er således, at de enten mangler erhvervs erfaring og/eller har en socialt belastet opvækst, og/eller har en dårlig skolebaggrund.

Andre væsentlige barrierer er personlig fremtræden, læse-/staveproblemer og psykisk sygdom med eller uden diagnose.

Om end mangel på erhvervs erfaring er den hyppigste barriere blandt de unge, så giver sagsbehandlernes beskrivelse af de unges kompetencer og barrierer som helhed, samt deres vurdering af, hvad der skal til for, at de unge kan nå deres beskæftigelsesmål det billede, at en stor del af gruppen står overfor mere tungtvejende problemer end manglende beskæftigelse.

I denne sammenhæng er det dog væsentligt at fremhæve, at godt hver tiende af de unge ifølge sagsbehandlerne ikke står overfor nogen barrierer i forhold til at opnå et job eller påbegynde en uddannelse. Det gælder en lidt større andel af mændene end af kvinderne, og dette til trods for, at mændene typisk har en svagere uddannelsesbaggrund end kvinderne.

Kønsforskelle

Generelt viser der sig at være relativ stor forskel på, hvilke barrierer, der vægter tungest hos kvinderne og mændene.

Kvinderne står oftere end mændene overfor den barriere, at de mangler erhvervs erfaring. Det at være eneforsørger er samtidigt alene en barriere, som optræder hos kvinderne, og i sammenhæng hermed er det også alene kvinderne, der har børnepasningsproblemer som en barriere. Herudover står kvinderne oftere end mændene over for barrierer som socialt belastet opvækst, manglende voksenopbakning, fysiske helbredsproblemer og mangel på dansk kundskaber.

Omvendt står mændene oftere end kvinderne overfor barrierer som plettet strafteattest, misbrugsproblemer, psykisk sygdom uden en diagnose og læse og staveproblemer.

Det ser således ud til, at der blandt gruppen af ledige mænd findes to ydergrupper. Dels en gruppe, som ikke har nogen barrierer, dels en gruppe, som står overfor relativt tungtvejende barrierer, og det typisk mere tungtvejende problemer end hos kvinderne.

Den gruppe af mændene, som ingen barrierer har (tæller otte personer), har alle været ledige i mindre end et år, heraf halvdelen i mindre end et halvt år. Godt halvdelen er blevet fyret fra deres job, mens de resterende enten har sagt deres job op eller er stoppet på en uddannelse.

For kvindernes vedkommende kan det godt se ud, som om at børnepasningsproblemer og det at være eneforsørger fylder meget i forhold til deres muligheder for at få et job eller en uddannelse. Direkte adspurgt svarer de sagsbehandlere, der har den daglige kontakt med kontanthjælpsmodtagerne, at disse barrierer ofte overskygges af andre barrierer. Blandt de otte kvinder, som er eneforsørgere, har fem af dem aldrig været på arbejdsmarkedet, og alle undtagen en har været ledige i mere end et år. En enkelt har misbrugsproblemer, en anden

har personlighedsforstyrrelser, en tredje har fysiske helbredsproblemer, en fjerde mangler forældre-/voksenopbakning, og de resterende mangler erhvervs erfaring og/eller dansk kundskaber.

Antalsmæssigt er det kun otte af de 52 kvinder, der er eneforsørgere, og kun fire, der har børnepasningsproblemer, som barriere. Heraf er to eneforsørgere.

De arbejdsmarkedskonsulenter, der har den daglige kontakt med dagpengemodtagerne kan omvendt fortælle, at de relativt ofte oplever, at de kvindelige dagpengemodtagere takker nej til et job, fordi de ikke kan få dagen til at hænge samme, hvis de skal frem og tilbage med offentlig transport til job, og samtidigt nå at bringe og hente børn inden for institutionernes åbningstider. Det er imidlertid ikke noget arbejdsmarkedskonsulenterne noterer ned, hvorfor de ikke har et præcist billede af omfanget.

5.6 Andre barrierer

I forbindelse med et møde med den baggrundsgruppe, som har fulgt analysen, bad COWI gruppen om at reflektere over årsagerne til følgende tre karakteristika ved de unge i Lolland Kommune:

- At der er en overledighed blandt gruppen af unge under 30 år
- At uddannelsesniveaulet er relativt lavt
- At der er et stort frafald på uddannelsesinstitutionerne

Gruppens refleksioner blev grupperet under tre hovedoverskrifter:

- Individuelle forhold
- Strukturelle forhold
- Organisatoriske forhold

Resultaterne er gengivet i tabellen på næste side.

Resultaterne af drøftelserne bekræfter og detaljerer på den ene side det billede, som sagsgennemgangen viser hvad angår de individuelle forhold, mens den samtidigt på den anden side peger på, at der findes en række andre barrierer, som har betydning for de unges tilknytning til arbejdsmarkedet, men som i højere grad har relation til strukturelle - og organisatoriske forhold.

I tilknytning hertil skal nævnes, at det i forbindelse med drøftelserne blev fremhævet, at det er vigtigt, at man ikke taler de unge i Lolland Kommune længere ned end de faktisk er. Det blev i denne henseende påpeget, at de unge i Lolland Kommune typisk er lige så motiverede for at tage en uddannelse, som andre unge, men at de i højere grad end andre unge mangler opbakning og rollemødder. Som i mange andre udkantsområder er der ikke den samme tradition for uddannelse i Lolland Kommune som i landet som helhed, og de der tager en videregående uddannelse flytter typisk fra området. Samtidigt og i sammenhæng hermed er det mere legitimt at være ledig. Således møder medarbejderne på jobcentret ind imellem 3. generations kontanthjælpsmodtagere.

Tabel 5.11 Årsager til overledighed, lavt uddannelsesniveau og stort frafald fra uddannelser

Årsager til overledighed, lavt uddannelsesniveau og stort frafald fra uddannelserne		
Individuelle forhold	Strukturelle forhold	Organisatoriske forhold
<ul style="list-style-type: none"> • Manglende forældreopbakning, rollemodeller og netværk • Manglende tradition for at tage en uddannelse • Nogle unge er tredje generations kontanthjælpsmodtager • En del af de unge forlader grundskolen efter 8. klasse, og får således ikke en afgangseksamen • En del unge er funktionelle analfabeter • Nogle af de unge kvinder vælger at blive mødre i stedet for at tage en uddannelse og/eller et job, og opnår derigennem en identitet • Mange unge har et lavt selv-værd • Nogle unge mangler realitets-sans og tænker kun kortsigtet - "her og nu kultur" • En del af de unge har psykiske problemer • Mange unge har svært ved at orientere sig i de mange valgmuligheder, de har • Mange af de unge har endvidere rod i deres økonomi • Mange unge ser SU som en alt for lav indtægt til at kunne klare sig for, og fravælger derfor uddannelse • Mange af de unge har ikke oplevet krisetider. De er vant til at der er jobs nok, samt at der hele tiden har været mangel på arbejdskraft 	<ul style="list-style-type: none"> • Der er langt til uddannelsesinstitutionerne • Udbuddet af uddannelser er begrænset • Mange har ikke pc'er i hjemmet og kan derfor ikke udnytte de muligheder, der er for at tage en uddannelse over nettet • Uddannelserne er ikke tilstrækkelige fleksible til at rumme de svagere unges individuelle behov for mere tid til at gennemføre uddannelserne og behov for løbende kontakt og opbakning • Muligheden for at bruge mentorer - såvel de formaliserede som de frivillig - anvendes ikke i tilstrækkelig grad • Virksomhederne sørger ikke for at give de unge, som er ansat i ufaglærte stillinger uddannelse • Mange unge er ansat i midlertidige stillinger blandt andet som led i sæsonarbejde • Der mangler lære- og praktikpladser, og fokus på de unge, som opgiver deres uddannelse efter grundforløbet, fordi de ikke kan få en praktikplads. • Beskæftigelsesmulighederne på Lolland er snævre branchemæssigt og matcher ikke altid de unges ønsker og/eller behov for praktikpladser • Nogle af tilflytterne kommer med relativt tunge sociale problemer, og kan derfor ikke give deres børn den nødvendige opbakning og eller agerer rollemodeller 	<ul style="list-style-type: none"> • Der er ikke tilstrækkelig koordination og tværgående samarbejde mellem de forskellige aktører, som de unge er i kontakt med fra de forlader folkeskolen til, at de er færdiguddannet og til at de opnår et fast job • Der er ikke tilstrækkeligt samarbejde og fælles forståelse for det sociale ansvar, det er at få de unge i uddannelse blandt arbejdsgivere (såvel kommunale som private), herunder at stille lære- og praktikpladser til rådighed for dem

Den manglende uddannelsestilbøjelighed hænger endvidere ifølge baggrundsgruppen sammen med, at der er relativt langt til uddannelsesinstitutionerne, og ikke nødvendigvis mange daglige afgange med offentlig transport til og fra uddannelsesinstitutionerne. Hertil kommer, at uddannelserne ikke altid i tilstrækkelig grad rummer de behov, som de svage unge har for løbende kontakt og opfølgning, samt for mere tid til indlæring.

Herudover peger flere blandt baggrundsgruppen på, at den manglende uddannelsestilbøjelighed også hænger sammen med, at de unge mangler realitetssans og primært tænker kort sigtet. Således vælger en del af de unge at tage et job i stedet for en uddannelse, hvilket har været relativt let og særligt tillokkende under høj konjunktoren. Disse unge vænner sig hermed til at tjene penge, og sætter sig ofte samtidigt i gæld i forbindelse med hus og bil køb. En del af disse unge er blevet fyret i forbindelse med den økonomiske krise og står nu i en situation, hvor de ikke har råd til at tage en uddannelse.

Det har vist sig især at være et problem blandt mændene, og her især blandt dagpengemodtagerne.

Endelig skal det nævnes, at der også eksisterer en række organisatoriske forhold, som ligeledes udgør en barriere for de unges muligheder for at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Det drejer sig bl.a. om det forhold, at der i dag ikke foregår et tilstrækkeligt tæt samarbejde mellem de forskellige aktører, som de unge har kontakt med på deres vej fra grundskolen, til de som 18. årige møder op i Jobcentret. Et af de problemer, der bl.a. bliver nævnt er det forhold, at jobcentret ikke får overført den viden, som UU eller andre forvaltninger/sektorer internt i kommunen har om den unge, når myndighedsansvaret for den unge overgår til Jobcentret. En af sagsbehandlerne nævner konkret, at det undrer hende, at mange af de unge, som har psykiske problemer, ikke er blevet udredt før, de kommer i jobcentret. Det gælder især de unge, som har en børne- og ungesag, og som kommunen har haft kontakt med før myndighedsansvaret overgik til jobcentret.

Organiseringen af indsatsen

I forbindelse med interviewene med sagsbehandlerne nævner flere, at de ser det som et problem, at der ikke længere eksisterer et egentligt ungeteam. Det blev nedlagt i forbindelse med omorganiseringen af jobcentret i sommeren 2009.

Baggrunden for omorganiseringen var bl.a. hensynet til og den store bevågenhed på at sikre rettidighed og tilbud til tiden. Jobcentret valgte derfor at dele det gamle ungeteam op, således at de borgere, som "bare" skal have et job eller et uddannelsespålæg, herefter betjenes af sagsbehandlerne i jobklubben også kaldet kontaktsagsbehandlerne. De borgere som er længere væk fra arbejdsmarkedet (match 4 - 5) visiteres til afklaringsgruppen, som udelukkede arbejder med en mere dybdegående afklaring af den enkelte borger. Afklaringsgruppen er ikke hængt op på tidsfrister. Det gælder alene kontaktsagsbehandlerne, som bliver presset for ikke at overskride kontaktføreløbet mv. Kontaktsagsbehandlerne og afklaringsgruppen arbejder sammen om borgerne, således at nogle af de tilbud som kontaktsagsbehandlerne giver bruges som afklaring i det videre forløb. Der kan således være hele to sagsbehandlere inde over i forhold til den enkelte borger, hvilket på den ene side kan være en fordel, idet de har

forskelligt fokus, samtidigt med at det på den anden side kan være vanskeligt for borgeren at skulle forholde sig til to forskellige personer. Fordelen er endvidere, at afklaringssagsbehandlerne får en bredere tilgang til de ledige ved at arbejde med alle borgere i aldersgruppe 18-66 år frem for alene med bestemte aldersgrupper. Ulempen er imidlertid, at noget af kontinuiteten kan gå tabt i forhold til bl.a. de ungegruppen, herunder kontakten til eksterne samarbejdspartnere.

Omorganiseringen betød endvidere, at sagsbehandlerne i jobcentret ikke længere må tage direkte kontakt til virksomhederne i forbindelse med oprettelse af virksomhedspraktikpladser til de unge. Det skal gå igennem virksomhedskonsulenterne, hvilket betyder, at det tager længere tid, at få aktiviteten på plads.

5.7 Typologier af ledige unge

5.7.1 Antal typologier

På baggrund af oplysningerne om den række af barrierer, som de unge står overfor, har vi forsøgt at identificere typologier af ledige unge. Analysen er foretaget særskilt for mænd og kvinder, idet vægten af de enkelte barrierer, som påvist ovenfor, varierer på tværs af de to køn. Selve analysen er udført ved hjælp af en statistisk metode, der hedder klyngeanalyse. Det vi mere konkret har gjort er, at vi har forsøgt at identificere ensartede grupper af unge, som står overfor stort set de samme grupper af barrierer.

Der er blevet identificeret i alt fire typologier blandt de mandlige ledige kontanthjælpsmodtagere, og seks blandt de kvindelige kontanthjælpsmodtagere. jf. Tabel 5.12 nedenfor.

Tabel 5.12 Typologier af unge mandlige og kvindelige kontanthjælpsmodtagere i Lolland Kommune. Opgjort maj 2009

Typologier - MÆND
Typologi 1: Ingen barrierer
Typologi 2: Personlig fremtræden
Typologi 3: Læse-/staveproblemer og dårlig skolebaggrund
Typologi 4: Plettet straffeattest og misbrug
Typologier - KVINDER
Typologi 1: Mangel på erhvervs erfaring
Typologi 2: Børnepasningsproblem
Typologi 3: Ingen barrierer
Typologi 4: Socialt belastet opvækst og manglende forældre opbakning
Typologi 5: Socialt belastet opvækst og personlig fremtræden
Typologi 6: Socialt belastet opvækst og læse-/staveproblemer

Kilde: sagsgennemgangen

Typologierne er efterfølgende blevet drøftet på en workshop med deltagelse af alle sagsbehandlere i Team Beskæftigelse og to arbejdsmarkedskonsulenter fra Team Job og Virksomhedsservice, samt teamlederne fra de to teams.

Sagsbehandlere fra Team Beskæftigelse bekræftede på workshopen, at de kunne genkende de fundne typologier. De pegede på, at der udover de typologier, vi har fundet frem til eksisterer en, som omhandler unge med psykiske problemer.

Denne gruppe fylder relativt meget i jobcentret, idet det ofte er svært at finde de rigtige tilbud til gruppen. Hertil kommer at gruppen ofte ikke er udredt inden de møder op i jobcentret, hvorfor der går noget tid med at finde frem til, hvilke problemer de pågældende har.

Typologier blandt dagpengemodtagerne

De to arbejdsmarkedskonsulenter, som har den daglige kontakt med dagpengemodtagerne, gav udtryk for, at de ikke på samme måde vil kunne gå i dybden med, hvilke barrierer dagpengemodtagerne står overfor, idet de som hovedregel ikke spørger ind til, hvilke barrierer de unge står overfor og ikke noterer det ned, hvis de bliver opmærksom på noget. "*Vi koncentrerer os kun om job og uddannelse, og har ikke fokus på de unges barrierer*", udtaler den ene af arbejdsmarkedskonsulenterne.

På workshopen gav de udtryk for, at de umiddelbart ser to typologier af unge, hvad angår barrierer i forhold til job og uddannelse:

1. Den ene gruppe består af unge mænd, som er blevet fyret fra deres job i forbindelse med den økonomiske krise. Denne gruppe af mænd er som regel bevidst om vigtigheden af at have en uddannelse og vil også gerne have en, men de har typisk stiftet gæld i forbindelse med køb af hus og eventuelt bil, og har derfor ikke råd til at gennemføre en uddannelse.

Eksempel 5.1 Eksempel på en ungmand der er blevet fyret, og som ikke har råd til at tage en uddannelse

Mandlig dagpengemodtager, som har været ledige siden primo februar 2010.

Han er ledig, fordi han blev fyret fra sit ufaglærte job i forbindelse med nedskæringer og omlægninger. Han har været meget glad for sit job, idet han kun har arbejdet hver anden uge om natten. Det har passet fint, for så kunne han bruge tid på at sætte sit hus i stand.

Han har altid haft en drøm om at blive uddannet som IT-supporter, og har også taget noget af uddannelsen, men måtte stoppe på grund af psykiske problemer.

I øjeblikket forsøger han at få et job inden for IT området. Han vil allerhelst fuldføre uddannelsen som IT-supporter, men det har han ikke råd til, idet han har stiftet gæld i forbindelse med huskøb og uddannelsen til IT supportter. Alternativt overvejer han at starte egen virksomhed. Hvis ingen af disse ting lykkes, så satser han på, at der måske bliver nogle muligheder for job i forbindelse med bygningen af Femern Bælt eller andet ufaglært arbejde.

2. Den anden gruppe består af unge kvinder med små børn, som ikke kan påtage sig jobs, som forudsætter, at de har lang transporttid til og fra arbejde,

idet det vil betyde, at de ikke kan nå at bringe og hente deres børn indenfor institutionernes åbningstider.

Sidstnævnte gruppe møder arbejdsmarkedskonsulenterne løbende, men det er, som nævnt ovenfor, ikke en problemstilling de noterer ned, når de møder den. Derfor har denne gruppe heller ikke været omfattet af COWIs sagsoprulning, hvorfor vi ikke har et konkret eksempel at vise.

I det følgende beskrives størrelsen og karakteristikaene ved de enkelte typologier blandt kontanthjælpsmodtagerne.

Nogle af typologierne er meget små. Vi har valgt alene at medtage de typologier, hvor der er flere en to personer med i beskrivelsen nedenfor.

I forbindelse med sagsoprulningen og dermed den detaljerede gennemgang af typologierne har vi alene koncentreret os om, de typologier, som omfatter mere end 10 procent af gruppen, samt gruppen med psykiske problemer.

5.7.2 Størrelsen og karakteristika ved de enkelte typologier

Blandt de mænd, der har indgået i sagsgennemgangen, kan der identificeres i alt fire typologier af unge.

Den største gruppe tæller unge mænd med problemer med den personlige fremtræden (27,7 %), og den næststørste gruppe mænd med læse og staveproblemer samt dårlig skolegennemgang (14,9 %), jf. Tabel 5.13. Den tredje største gruppe omfatter den gruppe af mænd, som sagsbehandlerne vurderer ikke har nogen umiddelbare barrierer i forhold til at kunne påtage sig et job eller starte på en uddannelse. Endelig omfatter den mindste typologi unge mænd med plettet straffeattest og misbrugsproblemer (6,4 %).

Tabel 5.13 De unges mænds fordeling på typologier og dermed klynger af barrierer i forhold til at opnå job på ordinære vilkår eller påbegynde en uddannelse. Opgjort maj 2009.

Typologier	I alt, Procent
Typologi 1: Ingen barrierer	17,0 %
Typologi 2: Personlig fremtræden	27,7 %
Typologi 3: Læse-/staveproblemer og dårlig skolebaggrund	14,9 %
Typologi 4: Plettet straffeattest og misbrug	6,4 %
Restgruppe	34,0 %
I alt	100,0 %

Note: I restgruppen indgår et antal mindre klynger med færre end 5 personer i hver.

Beskrivelse af de enkelte typologier

Typologi 1: Ingen barrierer.

Denne gruppe består af 17 procent af de 47 mænd, som indgår i sags gennemgangen, svarende til otte personer. Halvdelen af disse unge befinder sig i matchgruppe 2 og den anden halvdel i matchgruppe 3. De er typisk mellem 20 og 29 år, og har typisk kun en grundskoleuddannelse (fem ud af otte). En enkelt har en erhvervsuddannelse, en anden har grundforløbet på tømmers uddannelsen. Deres kompetencer består især i, at de er målrettede og motiverede. Herudover har to af de otte personer både en relevant uddannelse og nyere erhvervs erfaring. Gruppen som helhed tæller bl.a. de unge mænd, som har valgt at tage et job direkte efter grundskolen, men som nu er ledige, fordi de enten er blevet fyret (5) eller har sagt deres job op (2) eller er stoppet på en uddannelse (1). Flere (5) blandt denne gruppe mangler en uddannelse for at nå deres beskæftigelsesmål, andre mangler blot et job (3). Ligesom de mandlige dagpengeomtagere beskrevet ovenfor står de overfor det problem, at de typisk ikke har råd til at tage en uddannelse.

Eksempel 5.2 Eksempel på en ung mandlig kontanthjælpsmodtager, som ikke vurderes at have nogen barrierer i forhold til at opnå et job eller en uddannelse

Mandlig kontanthjælpsmodtager i matchgruppe 2, som har været ledig siden september 2008.

Han har gået i grundskole frem til og med 8. klasse, og har således ikke en afgangseksamen. Efter grundskolen har han gået på produktionsskole, og taget certifikat til gaffeltruck, og erhvervskørekort til taxa. Han måtte stoppe som taxichauffør efter 1½ år pga. af volds-trusler.

Hans beskæftigelsesmål er at blive chauffør, men han har svært ved at finde et job, fordi han ikke har kørekort til anhænger. Han har taget stort kørekort i forbindelse med sin nuværende ledighedsperiode. Jobcentret vil også gerne betale kørekort til anhænger, hvis han kan dokumentere, at han har et job bagefter. Han har ikke selv råd til at betale det, og føler, at han i dag er gået i stå. Han kan ikke tage en uddannelse, da han ikke kan sidde stille indenfor ret lang tid af gangen. Om sine kompetencer siger han selv, at han er god til at bruge sine hænder, og til at arbejde med biler, samt til at møde til tiden. I dag er han aktiveret i ungejobklubben 25 timer ugentligt med det mål at opkvalificere sit CV og søge job.

Typologi 2: Personlig fremtræden

Gruppen består af 27, 6 procent af de unge mænd, svarende til 13 personer. Heraf har 84, 6 procent problemer med den personlige fremtræden, mens 38 procent har socialt belastet opvækst. Herudover er der flere af personerne i gruppen, som samtidigt har en psykisk sygdom uden diagnose (38,5 %) og/eller dårlig skolebaggrund (38,5 %). Hovedparten af gruppen befinder sig i matchgruppe 4 (10), og den overvejende del er mellem 20-24 år (8). Alle i gruppen har kun en grundskoleuddannelse, som højeste fuldførte uddannelse, heraf har kun fire af de 13 en afgangseksamen. Ifølge sagsbehandlerne, så har otte af de 13 unge ingen kompetencer set i forhold til at kunne opnå et job eller en uddannelse, tre er motiveret, to målrettet og endelig har to opbakning hjemmefra.

Der er således tale om en relativ ung gruppe, men samtidigt om en gruppe, hvoraf størstedelen ikke er arbejdsmarkedsparat.

Eksempel 5.3 Eksempel på en ung mandlig kontanthjælpsmodtager, som har problemer med den personlige fremtræden og en psykisk sygdom uden diagnose, samt en socialt belastet opvækst

Mandlig kontanthjælpsmodtager, som kun har haft sporadisk arbejde, siden han afsluttede sin 10. klasse grundskoleuddannelse uden en afgangseksamen. Han befinder sig i dag i matchgruppe 4.

Han er vokset op under problematiske forhold med en alkoholiseret og voldelig far. Siden han var 18 år, har han selv haft et alkohol- og misbrugsproblem, og lider i dag af depressive symptomer og angst. Han optræder sky, og bliver let irriteret og vred på andre og går sin vej.

Den ene dag vil han have pension, den næste dag vil han gerne tilbage til arbejdsmarkedet. Han er i dag tilknyttet et vejlednings- og opkvalificeringsforløb hos KRAM motion, kost og livsstil, og er samtidigt i medicinsk behandling og på antabus. Sagsbehandleren vurderer, at han har brug for et egentligt behandlingstilbud, men det er der ventetid på.

Typologi 3: Læse-/staveproblemer og dårlig skolebaggrund

Gruppen udgør knap 15 procent af de ledige unge mænd, svarende til syv personer. Alle personerne i gruppen har dårlig skolebaggrund og læse-/staveproblemer. To har endvidere også psykiske problemer uden diagnose. Knap halvdelen af gruppen tilhører matchkategori 3 (3), mens godt halvdelen tilhører matchkategori 4 (4). Gruppen er ligeligt fordelt på aldersgrupperne 18-19 år, 20-24 år og 25-29 år. Hvad angår uddannelsesniveau, så har alle i gruppen kun en grundskoleuddannelse, som højst opnåede uddannelse. Heraf har kun fire af de syv personer en afgangseksamen. Sagsbehandlerne vurderer, at fire af de syv personer ikke har nogen kompetencer. To er målrettede og motiverede. Den ene heraf har endvidere relevant erhvervs erfaring, mens den anden har et godt netværk. Fire af de syv personer har aldrig været i beskæftigelse tidligere, mens de resterende kun har haft ufaglært arbejde som enten pakker eller arbejdsmand.

Eksempel 5.4 Eksempel på mandlig kontanthjælpsmodtager med læse og staveproblemer og dårlig uddannelsesbaggrund

Mandlig kontanthjælpsmodtager med fem måneders ledighed bag sig. Han blev sagt op i sit seneste job grundet omstrukturering. Han befinder sig i dag i matchgruppe 3.

Han har problemer med at læse og skrive, men har taget en uddannelse som murer. Han har imidlertid ikke arbejdet som murer siden, han afsluttede sin uddannelse. Han har i forbindelse med sin ledighedsperiode været i virksomhedspraktik som murer.

I dag er han tilknyttet projektet Serendip, hvor han bl.a. har taget et truckcertifikat og gennemført et stilladskursus, samt fået testet sine dansk- og matematik kompetencer. Hans beskæftigelsesmål er bare et arbejde, dog helst som murer.

Typologi 4: Misbrug og plettet straffeattest.

Denne gruppe udgør 6,4 procent af de unge mænd og dermed tre personer. De har alle har misbrug og plettet straffeattest som væsentlige barrierer. Endvidere

har hver person i klyngen en yderligere barriere, der er forskellig mellem de tre personer. Det drejer sig om barriererne psykisk sygdom uden en diagnose, socialt belastet opvækst og traume. To befinder sig i matchkategori 4, mens den sidste tilhører matchkategori 3. To er mellem 25 og 29 år, mens den sidste er mellem 20 og 24 år. To af de tre unge har ifølge sagsbehandlerne ingen kompetencer, mens den sidste har nyere og relevant arbejdsmarkedserfaring. Alle tre vurderes dog at skulle have støtte til at komme ud af misbrug og kriminalitet, hvis de skal nå deres beskæftigelsesmål. Den ene skal endvidere støttes psykisk.

Blandt de kvindelige ledige er der blevet identificeret i alt seks typologier, jf. Tabel 5.14 nedenfor.

Tabel 5.14 De unge kvinders fordeling på klynger af barrierer i forhold til at opnå job på ordinære vilkår eller påbegynde en uddannelse. Opgjort maj 2009.

	I alt, Procent
Typologi 1: Mangel på erhvervs erfaring	34,6 %
Typologi 2: Børnepasningsproblem	5,8 %
Typologi 3: Ingen barrierer	7,7 %
Typologi 4: Socialt belastet opvækst og manglende forældre opbakning	5,8 %
Typologi 5: Socialt belastet opvækst og personlig fremtræden	13,5 %
Typologi 6: Socialt belastet opvækst og læse-/staveproblemer	9,6 %
Restgruppe	23,1 %
I alt	100,0 %

Note: I restgruppen indgår et antal mindre klynger, bl.a. en klynge bestående af 4,9 pct., der er karakteriseret ved at være traumatiseret og have dårlig skolebaggrund, samt en klynge bestående af 4,9 pct., der er karakteriseret ved at have dårlig skolebaggrund og psykisk sygdom uden diagnose.

Typologi 1: Mangel på erhvervs erfaring.

Denne gruppe består af 34,6 pct. af de unge kvinder, svarende til 18 personer. Alle i gruppen har mangel på erhvervs erfaring som en væsentlig barriere i forhold til at opnå beskæftigelse eller påbegynde en uddannelse. Herudover har en del af personerne i gruppen dårlig skolebaggrund (38,9 %), personlig fremtræden (38,9 %), og det at være eneforsørger (27,5 %) som væsentlige barrierer. Størstedelen af gruppen befinder sig i matchgruppe 3 og 4 (16). Aldersmæssigt er 11 af de 18 unge mellem 20 og 24 år, mens de resterende 7 er mellem 25 og 29 år. Hovedparten har kun en grundskoleuddannelse som højst opnået uddannelse. Det gælder 16 af de 18 unge. En har en gymnasieuddannelse, en anden en grundlæggende erhvervsuddannelse. Syv har aldrig haft et job på ordinære vilkår, og alle har været ledige i mere en 14 måneder. Når denne gruppe mangler erhvervs erfaring er det således et spørgsmål om, at de mangler viden om, hvad det vil sige at være på arbejdsmarkedet, herunder viden om, hvad de vil

fremover. Sagsbehandlerne peger således på, at mange blandt denne gruppe mangler erfaring og en uddannelse.

Eksempel 5.5 Eksempel på kvindelig kontanthjælpsmodtager med mangel på erhvervs erfaring

Den pågældende kvinde har kun haft sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet via vikarjobs.

Hun vil gerne være pædagog, og har indtil for nylig gået på VUC for at kvalificere sig til at blive optaget på seminaret. Det er aftalt, at hun kan tage pædagogpakken på kontanthjælp, så længe hendes mand fortsat er under uddannelse. De har to børn og venter det tredje. Hun er imidlertid for nylig stoppet på VUC som følge af en sygdoms melding i forbindelse med graviditeten.

Jobcentret følger op på hende i barselsperioden for at hjælpe hende med en daginstitution, og for at sikre, at hun fortsætter det forløb, som hun startede i 2006 i forhold til at blive pædagog. Men med tre børn kan det blive endnu sværere at gennemføre en uddannelse på SU.

Typologi 2: Børnepasningsproblem

Denne gruppe tæller kun 5,8 procent af samtlige 52 kvinder i sags gennemgangen, og dermed i alt tre personer. For alle tre kvinder er børnepasning en af de tre væsentligste barrierer for, at de kan opnå et job eller en uddannelse. To af kvinderne er endvidere eneforsørgere. Den ene af kvinderne er mellem 18 og 19 år, mens de to andre er mellem 25 og 29 år. To af kvinderne er i matchgruppe 3 og den sidste i matchgruppe 2. Alle tre kvinder har klare beskæftigelsesmål (butik, pædagog og social og sundhedshjælper), men mangler ifølge sagsbehandlerne i høj grad opbakning, motivation og en uddannelse.

Det private aktiveringstilbud Refleks havde i perioden 11. maj til 13. august 2009 17 deltagere på forløbet "Unge Mødre", som er rettet mod ledige kvinder i matchgruppe 3 og 4 med børn. I en afrapportering af forløbet skriver Refleks følgende om gruppen:

"Fælles for gruppen var, at 95 procent havde afsluttet 9. klasse. Fire af deltagerne havde ingen arbejds erfaring, mens de resterende kun havde arbejdsmarkedserfaring af kortere varighed. Fælles for gruppen var også, at langt de fleste har påbegyndt enten et HF- eller et HG - eller et grundforløb på teknisk skole, men ikke fuldført det. Ud af de 17 som deltog i forløbet, var fire sammen med kæresten og resten var enlige forsørgere.

Kendetegnende for gruppen var også, at de ikke dyrker motion og i høj grad havde usunde kostvaner. Et andet fælles træk ved gruppen var, at de manglede motivation for at komme ud på arbejdsmarkedet, og hos nogen sås endvidere en udtalt dovenskab. En stor del havde affundet sig med at være på offentlig forsørgelse og befandt sig fint med det."

Af rapporteringen fra Refleks understreger ligesom sagsbehandlerne, at der i høj grad er brug for opbakning og motivation, såfremt de skal tættere på arbejdsmarkedet. Der skal arbejdes målrettet med deres indstilling, idet sandsynligheden for, at de endnu engang vil falde fra en uddannelse eller ikke fastholde et job, er meget stor, hvis de ikke selv erkender vigtigheden af at kunne forsørge sig selv og kan undgå faldgruberne ved den livsbane, de er på vej ind i.

Typologi 3: Ingen barrierer

Gruppen tæller 7,7 procent af de 52 kvinder i sagsgennemgangen og dermed fire personer. Tre af kvinderne befinder sig i matchgruppe 2 og en enkelt i matchgruppe 3. De har alle fire klare beskæftigelsesmål (Social- og sundheds-hjælper, pædagog, tjener og chauffør). To af kvinderne mangler en uddannelse for at indfri beskæftigelsesmålet. De to øvrige mangler blot et job. Heraf har den ene en uddannelse som chauffør, men har ikke kunnet finde et job efter endt uddannelse, og har nu været ledig i et år. De tre øvrige har alle været ledige i kortere tid, men har kun en afgangseksamen fra grundskolen. To af kvinderne er i dag i virksomhedspraktik, mens de to øvrige deltager i et vejlednings- og afklaringsforløb.

Typologi 4: Socialt belastet opvækst og manglende forældreopbakning

Gruppen udgør i alt 5,8 procent af kvinderne, svarende til i alt 3 personer. Alle tre har både socialt belastet opvækst og manglende forældreopbakning som væsentlige barrierer i forhold til at opnå et job eller en uddannelse. To af kvinderne har endvidere en psykisk sygdom uden diagnose, mens den sidste har psykisk sygdom med diagnose (borderline). To af de tre kvinder er kategoriseret i matchgruppe 4, og en i matchkategori 3. De befinder sig alle i aldersgruppen 25-29 år og har kun en grundskoleuddannelse, som højst opnået uddannelse. Heraf er det kun de to af dem, der har en afgangseksamen. De har været ledige mellem 7 og 47 måneder. Årsagerne til at de er ledige er, at de enten er stoppet på deres uddannelse (2) eller er blevet sygemeldt fra job. Det er kun den ene af de tre, der har et beskæftigelsesmål. Vedkommende ønsker at blive pædagog.

Typologi 5: Socialt belastet opvækst og personlig fremtræden.

Gruppen udgør i alt består af 7 personer svarende til 13,5 procent af de unge kvinder i sagsgennemgangen. Samtlige personer i gruppen har socialt belastet opvækst samt personlig fremtræden som væsentlige barrierer. Endvidere har 28,6 pct. af kvinderne i gruppen dårlig skolebaggrund. Størstedelen af gruppen tilhører matchkategori 4 (6). Størstedelen er mellem 25 og 29 år (5), mens de resterende er mellem 20 og 24 år. Samtlige personer i gruppen har kun en grundskole som højst opnået uddannelse. Heraf har de fire en afgangseksamen. Alle har været ledige i mere end 18 måneder. Kun tre af dem har tidligere været i ordinær beskæftigelse. Sagsbehandlerne vurderer, at størstedelen af gruppen skal have relativ massiv støtte og motivation for at komme tættere på arbejdsmarkedet. En enkelt skal få det psykisk bedre for, at det kan lade sig gøre. Der er således tale om en relativ svag gruppe af kvinder.

Eksempel 5.6 Eksempel på kvindelig kontanthjælpsmodtager som har socialt belastet opvækst og problemer med den personlige fremtræden

Kvindelig kontanthjælpsmodtager i matchgruppe 4.

Hun har afsluttet 10 klasse og gået et år på en erhvervsuddannelse. Hun har tidligere haft forskellige jobs småjobs, mens ellers ingen tilknytning til arbejdsmarkedet. Hun har været i mange jobtræningsforløb, og har haft mange sygdommeldinger.

Hun vil som udgangspunkt meget gerne have en uddannelse, men der kommer altid noget i vejen, som betyder, at hun enten ikke kommer i gang eller at hun springer fra. Hun har et lavt selvværd bl.a. på grund af overvægt, og føler ofte, at andre taler ned til hende.

Der har været sat forskellige tiltag i gang for at rykke hende på det personlige plan og i forhold til at give hende et netværk. Planen er, at hun skal starte på HG til sommer. Der er dog frygt for, at hun vil spring fra igen.

Typologi 6: Socialt belastet opvækst og læse og stavproblemer.

Gruppen udgør 9,6 procent af samtlige kvinder i sagsgennemgangen, svarende til 5 personer. 80 procent af kvinderne har henholdsvis social belastet opvækst og/eller læse staveproblemer. 60 procent har endvidere en dårlig skolebaggrund, mens 40 procent har en psykisk sygdom uden diagnose. Størstedelen befinder sig i matchgruppe 4 (4). De er alle mellem 20 og 29 år, og har kun en grundskole uddannelse, som højst opnået uddannelse. Heraf er det kun en, som har en afgangseksamen.

Udover over de ovenfor beskrevne typologier pegede de sagsbehandlere og jobkonsulenter, som deltog i workshopen på, at de ofte møder unge med psykiske problemer. Vi har derfor i forbindelse med sagsoprulningen kigget nærmere på unge med psykiske problemer. Som det er fremgået ovenfor så er der flere unge, hvor psykiske problemer indgår sammen med andre barrierer, såsom socialt belastet opvækst og misbrugsproblemer.

Eksempel 5.7 Eksempel på kvinde med psykiske problemer

Kvindelig kontanthjælpsmodtager i matchgruppe 4.

Hun har en grundskoleuddannelse uden en afgangseksamen. Hun er meget opsat på at få en uddannelse som pædagog og er startet på VUC i februar måned 2010. Hun har siden 2006 af forskellige omgange deltaget i undervisning på VUC med det mål at kvalificere sig til uddannelsen som pædagog

. For at nå sit beskæftigelsesmål skal hun endvidere have opkvalificeret sine personlige kompetencer.

Hun har en blandet adfærds- og følelsesmæssig forstyrrelse med borderline træk. Hun er tildelt støttekontaktperson, som hjælper hende med at udvikle hendes sociale kompetencer. Hun har tidligere været i behandling hos psykolog og haft støttetimer hver anden uge fra psykiatrien. Hun har endvidere været tildelt en bostøtteperson, idet hun har brug for hjælp til at komme af sted om dagen.

Eksempel 5.8 Eksempel på mand med psykiske problemer

Mandlig kontanthjælpsmodtager i matchgruppe 4.

Han er lettere retarderet.

Han har gået i specialscole, men har ikke fået en afgangseksamen. Han har taget en funktionsuddannelse og er efterfølgende startet på forskellige praktikforløb, men har ikke kunnet klaret nogen af dem og har derfor måttet stoppe. Han har i stedet fået forlænget sit aktiveringsforløb. Har senest været til afklaring på CAR Lolland, som har visiteret ham til et virksomhedspraktik forløb inden for hans uddannelsesområde. Praktikperioden slutter her i foråret. Herefter venter han på, hvad Jobcentret sætter ham til.

6 Aktiveringsindsatsen i dag

6.1 Indledning

Indhold

Dette kapitel indeholder dels en redegørelse for de aktiveringsredskaber, der anvendes i forhold til de ledige unge i Lolland Kommune, dels en gennemgang af udvalgte aktiveringsforløb for de enkelte typologier af ledige.

Mere konkret redegøres der først for, hvilke aktiviteter de unge i sagsgennemgangen har deltaget i de sidste to år, og hvilke aktiviteter de deltog i på målingstidpunktet, dvs. maj 2009. Herefter redegøres for, hvilke aktiveringsredskaber jobcentret i dag har til rådighed over for de unge. Endelig gennemgås konkrete aktiveringsforløb for udvalgte unge inden for de enkelte typologier af ledige unge.

Datagrundlag

Datagrundlaget for dette kapitel er

- Analyser af data fra DREAM-databasen koblet med data fra Danmarks Statistik
- Resultaterne af sagsgennemgangen
- Workshopen med samtlige sagsbehandlere og to arbejdsmarkedskonsulenter
- Interview med seks sagsbehandlere
- Personlige interview med fem unge, og telefoninterview med fire unge

6.2 Hvilke aktiveringsredskaber anvendes typisk?

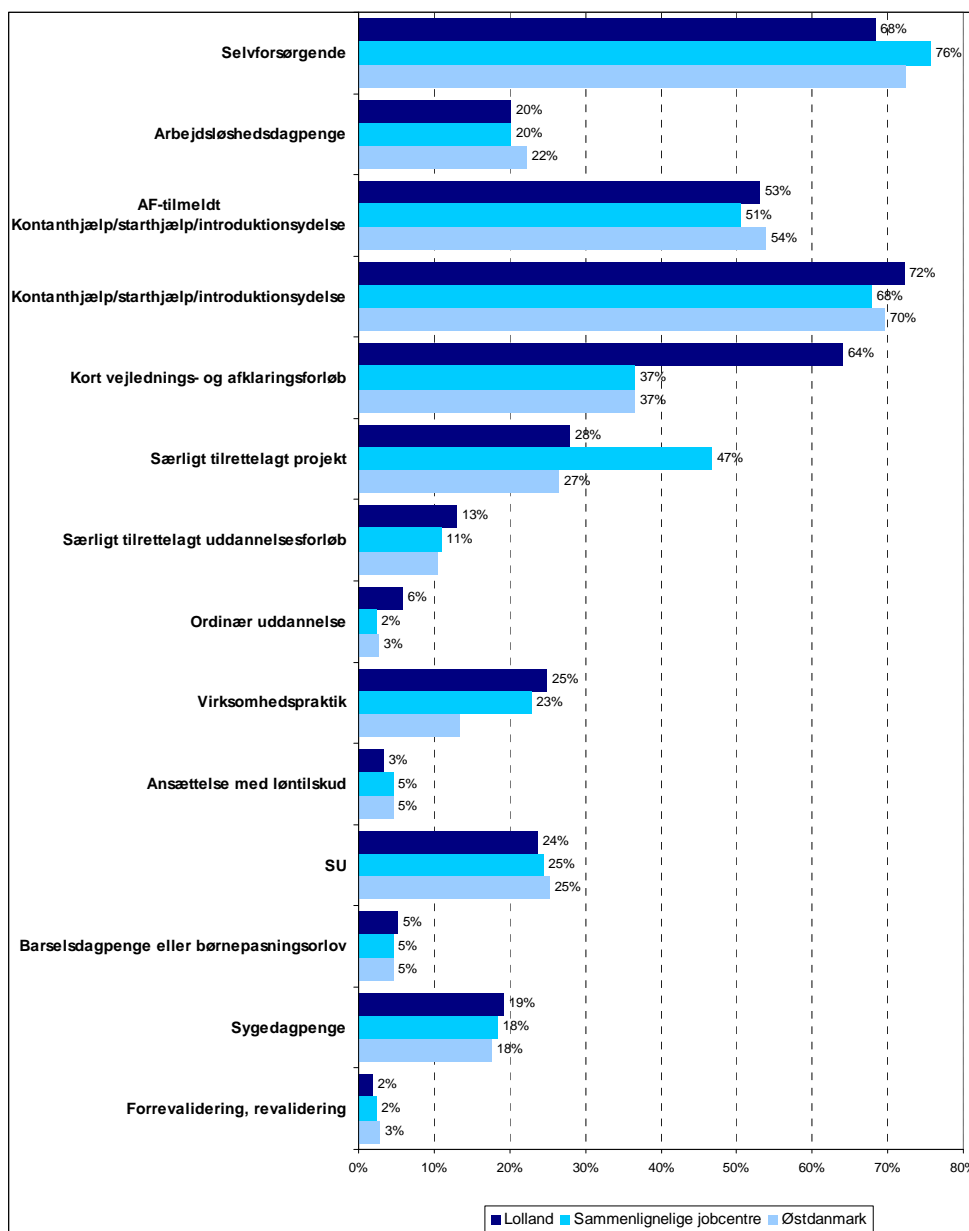
Ydelser og aktiviteter i perioden 2006 til 2008

6.2.1 Ydelser og aktiveringsredskaber i perioden 2006-2007

Ser vi først på, hvilke ydelser såvel de forsikrede (dagpengemodtagerne) og ikke forsikrede unge har modtaget, og hvilke aktiviteter de har deltaget i i perioden uge 48 2006 til og med uge 48 2008, så viser det sig, at langt størstedelen af de unge ledige har været uden offentlig støtte i kortere eller længere perioder over de seneste to år, jf. figuren neden for. Det gælder 68 procent af samtlige ledige unge i Lolland Kommune, 76 procent af de ledige unge i de sammenlignelige jobcentre og 72 procent af de unge i hele Østdanmark.

Der er således relativ færre blandt de ledige unge i Lolland Kommune, som har været uden offentlig støtte i en kortere eller længere periode end i de sammenlignelige jobcentre og i Østdanmark som helhed.

Figur 6.1 Ledige modtagere af dagpenge, kontanthjælp, introduktionsydelse og starthjælp i aldersgruppen 18-29 år fordelt på ydelser og aktiviteter i perioden uge 48 2006 - uge 48 2008. Særskilt for Lolland, sammenlignelige jobcentre og Østdanmark som helhed

Kilde: Egne analyser på grundlag af DREAM-databasen og Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Der er ikke markante forskelle på, hvilke typer af ydelser ledige unge i Lolland Kommune har modtaget i den pågældende periode sammenlignet med ledige unge i de sammenlignelige jobcentre og i Østdanmark som helhed. Omend der

er lidt flere af de unge i Lolland Kommune, som har modtaget kontanthjælp, introduktionsydelse og starthjælp end af de unge i de to andre områder.

Ser vi på, hvilke aktiviteter de unge har deltaget i, kan det imidlertid konstateres, at de unge i Lolland Kommune i højere grad end de unge i de to referenceområder har deltaget i korte vejlednings- og afklaringsforløb. De unge i Lolland Kommune har samtidigt lidt oftere end de unge i de to andre områder deltaget i virksomhedspraktik og/eller ordinær uddannelse.

Især sidstnævnte aspekt er interessant set i lyset af, at størstedelen af de ledige unge i Lolland Kommune, ligesom de unge i de sammenlignelige jobcentre, kun har en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse. Tallene her indikerer således, at der i højere grad har været iværksat en målrettet indsats for at få de unge til at tage en uddannelse i Lolland Kommune end i de sammenlignelige jobcentres områder. Omend tallene ikke siger noget om, hvorvidt det er den unge selv eller andre, som har initieret, at de unge er startet på en ordinær uddannelse.

6.2.2 Hvilke aktiviteter har kontanthjælpsmodtagerne mere konkret deltaget i?

Aktiviteter

Betragtes det, hvilke aktiviteter de unge kontanthjælpsmodtagere har deltaget i de seneste 2 år (målt i forhold til maj 2009), og hvilke de deltog i i maj 2009, fremgår det af Tabel 6.1, at de hyppigst benyttede aktivitetsredskaber er afklaringsforløb/vejledning i forhold til job eller uddannelse samt virksomhedspraktik.

Tabel 6.1 De unge fordelt efter hvilke aktiviteter, de har deltaget i de sidste 2 år, og hvilke de deltager i i maj 2009. Opgjort maj 2009.

Aktiviteter	De sidste 2 år	I dag (maj 09)
Afklaringsforløb/vejledning - ift. job eller udd.	68,7 %	42,4 %
Afklaringsforløb - ift. generel arbejdsevne/psyk. prob./fys. prob.	12,1 %	10,1 %
Løntilskud	2,0 %	3,0 %
Virksomhedspraktik	36,4 %	14,1 %
Ordinær uddannelse med tilskud	6,1 %	7,1 %
Revalidering	5,1 %	7,1 %
Sprogundervisning	2,0 %	2,0 %
Produktionsskole	1,0 %	3,0 %
Højskole	2,0 %	1,0 %
Misbrugsbehandling	2,0 %	7,1 %
Aktiviteter m fokus på psykosocial støtte, herunder støtteperson	5,1 %	3,0 %
Terapi - psykolog/psykiater	10,1 %	1,0 %
Forpraktik	1,0 %	1,0 %
Opkvalificering af grundskoleniveau	5,1 %	7,1 %
Andre	10,1 %	6,1 %

Kilde: Sagsgennemgangen

Note: Da nogle personer har deltaget i flere aktiviteter, summer andelene ikke til 100.

Herudover har en del af de unge deltaget i afklaringsforløb i forhold til generel arbejdsevne, herunder psykiske eller fysiske problemer, eller har været i terapi. Samlet set har der således primært været tale om aktiviteter rettet mod at afklare den enkeltes job- og uddannelsesmuligheder eller arbejdsevne.

Der er ikke den store forskel på, hvilke aktiviteter de unge har deltaget i de sidste to år, og hvilke de deltog i maj 2009.

Holdes aktiviteterne i dag op mod matchkategorier, jf. Tabel 6.2 på næste side, kan det konstateres, at der især er mange blandt:

- **matchkategori 2**, der er i afklaringsforløb i forhold til job/uddannelse, afklaringsforløb i forhold til generel arbejdsevne, i løntilskud eller virksomhedspraktik
- **matchkategori 3**, der er i afklaringsforløb i forhold til job/uddannelse og/eller i virksomhedspraktik. Endvidere er en del i aktiviteter med løntilskud
- **matchkategori 4**, der er i afklaringsforløb i forhold til job/uddannelse, i afklaringsforløb i forhold til generel arbejdsevne, i virksomhedspraktik eller i terapi. Endvidere er en del i ordinær uddannelse med tilskud. Generelt har de unge i denne matchkategori deltaget i mere forskelligartede aktiviteter end unge tilhørende de øvrige matchkategorier.

Samlet betragtet anvendes de mest arbejdsmarkedsrettede redskaber således oftere i forhold til unge i de lavere matchkategorier, mens de mere afklarende og behandlingsrelaterede redskaber oftere tages i brug i relation til unge i højere matchkategorier, dvs. 3 og 4.

Tabel 6.2 De unge fordelt efter hvilket aktiviteter de deltager i i dag, fordelt på matchkategorier. opgjort maj 2009.

	Matchkategori				
	1	2	3	4	5
Afklaringsforløb/vej-ledning - ift. job/udd.	100,0 %	57,1 %	57,1 %	31,0 %	0,0 %
Afklaringsforløb - ift. generel arbejdsevne/ psyk. prob./fys. prob.	0,0 %	14,3 %	3,6 %	14,3 %	0,0 %
Løntilskud	0,0 %	14,3 %	7,1 %	0,0 %	0,0 %
Virksomhedspraktik	0,0 %	14,3 %	21,4 %	11,9 %	0,0 %
Ordinær uddannelse med tilskud	0,0 %	0,0 %	3,6 %	9,5 %	0,0 %
Revalidering	0,0 %	0,0 %	3,6 %	7,1 %	0,0 %
Sprogundervisning	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	0,0 %
Misbrugsbehandling	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,8 %	0,0 %
Aktiviteter m. fokus på psykosocial støtte	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	0,0 %
Terapi - psykolog/ psykiater	0,0 %	0,0 %	3,6 %	11,9 %	0,0 %
Opkvalificering grundskoleniveau	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	0,0 %
Venter på førtidspension	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	0,0 %
Venter på fleksjob	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	0,0 %
Friholdt fra rådighed	0,0 %	0,0 %	3,6 %	4,8 %	0,0 %
Andre	0,0 %	0,0 %	3,6 %	9,5 %	100,0 %
I alt, antal	1	12	32	51	1

Note: Matchkategori er uoplyst for 2 personer.

6.3 Aktiveringsredskaber og samarbejdspartnere

Aktiveringsredskaber i forhold til kontant-hjælpsmodtagerne

De aktiveringsredskaber, som jobcentret har til rådighed i forhold til de unge kontanthjælpsmodtagere spænder over dels kommunale beskæftigelsesprojekter/-tilbud og private tilbud udbudt af andre aktører.

De kommunale beskæftigelsesprojekter/-tilbud er alle organiseret i enheden CAR Lolland (Center for Aktivering og Revalidering), der er en decentral enhed under Beskæftigelse og forsørgelse.

Kommunale beskæftigelsesprojekter

I forhold til ungegruppen eksisterer der følgende beskæftigelsesprojekter i regi af CAR Lolland:

- **KRAM motion** - kontanthjælpsmodtagere og sygedagpengemodtagere, herunder borgere der er fanget mellem store børnesager og aktiveringskrav
- **KRAM kost** - fortrinsvis matchgruppe 4 og 5, og sygedagpengemodtagere, herunder borgere der er fanget mellem store børnesager og aktiveringskrav

- **KRAM livsstil** - kontanthjælpsmodtagere og sygedagpengemodtagere herunder borgere, der er fanget mellem store børnesager og aktiveringskrav
- **KRAM hjemmebesøg** - kontanthjælpsmodtagere og sygedagpengemodtagere herunder borgere, der er fanget mellem store børnesager og aktiveringskrav
- **Krogsbølgegruppen** - matchgruppe 4 og 5, herunder borgere der trives bedst med udearbejde, og hvor der ikke søges mod boglige kurser/uddannelser
- **13 ugers grundforløb** - borgere der har behov motivering i forhold til at opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet
- **Træningsværksted for genbrug** - borgere der har behov for at træne fremmøde, samvær, tålmodighed, dialog, interesse for at fremstille noget sammen med andre, og som skal inspireres til at komme over i mere fagspecifikke tilbud efterfølgende
- **Vær med** - borgere med meget ringe eller ingen tilknytning til arbejdsmarkedet eller kun sporadisk har deltaget i aktivering/træning, borgere der af psykiske eller fysiske årsager ikke kan deltage i andre aktiveringstilbud, deltagere der skal i gang i få timer, og matchgruppe 4 og 5
- **Aktivering i nærområdet** - borgere med meget ringe eller ingen tilknytning til arbejdsmarkedet eller kun sporadisk har deltaget i aktivering/træning, borgere der af psykiske eller fysiske årsager ikke kan bevæge sig langt væk, deltagere der ikke kan deltage i et projekt/værksted med mange deltagere, deltagere der skal i gang i få timer,

De kommunale beskæftigelsesprojekter retter sig mod personer, som har andre problemer end manglende beskæftigelse, og som befinder sig relativt langt fra arbejdsmarkedet. Der er således projekter, der retter sig mod personer, som har problemer med den personlige fremtræden, og/eller har brug for at ændre livsstil, og/eller har brug for at træne de sociale kompetencer, og/eller har brug for at træne mødestabilitet, og/eller har brug for at få brudt social isolation, og/eller har brug for at blive motiveret til at tage en uddannelse eller et job, og/eller har brug for træning i at være i job i trygge og kendte omgivelser.

Flere af sagsbehandlerne peger imidlertid på, at de kommunale projekter typisk er for ensrettede, således forstået at de unge skal passe ind i dem, nærmere end omvendt. Sagsbehandlerne efterlyser mere individuelt tilpasset indhold i de kommunale projekter.

Flere af sagsbehandlerne er endvidere inde på det aspekt, at flere af de kommunale projekter ikke opfylder kravet om 25 timers ugentlig aktivering. En af sagsbehandlerne siger i denne sammenhæng bl.a. "*Vi er nødt til at sende de ledige derud af hensyn til refusionsreglerne, selvom vi ved, at det ikke er godt nok*".

Der sker imidlertid heller ikke i dag en tilstrækkelig opfølgning på projekterne. En større viden om og dokumentation af effekten af de kommunale projekter vil dels kunne være med til at sikre et bedre match mellem målgruppen og indholdet af de enkelte projekter, dels være med til at dokumentere og/eller bryde eventuelle myter om de kommunale projekter.

Udover de beskæftigelsesprojekter, der findes i regi af CAR-Lolland, så eksisterer der endvidere to jobklubber¹³.

- **Ungejobklubben**, som er for unge i alderen 18-29 år i match 1-3. Unge i match 4-5 visiteres til aktiviteter hos CAR-Lolland. Ungejobklubben har særlig fokus på, at vejlede og informere de unge ledige under 30 år, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, så de får mulighed for at påbegynde en uddannelse, der vil forbedre deres chancer for at blive selvforsørgende.
- **Jobklubben** er for alle over 30 år uanset matchkategori. Jobklubben har særlig fokus på, at vejlede og informere de ledige over 30 år om jobsøgning og CV-skrivning samt om rettigheder og pligter.

Alle borgere, der ansøger om kontanthjælp, bliver fra første dag henvist til en af de to jobklubber.

Særlige uddannelses-tilbud

Der findes endvidere særlige uddannelses tilbud til unge (og voksne), som ikke er i stand til at tage en uddannelse inden for det ordinære uddannelsessystem.

Det drejer sig bl.a. om Funktionsuddannelsen på Den sociale virksomhed Lolland. Uddannelsen henvender sig bl.a. til unge med lyst til en uddannelse, som samtidigt har særlige vanskeligheder, der ikke kan imødekommes i det ordinære uddannelsessystem. Uddannelsen er en praktisk uddannelse, som kan omfatte en eller flere funktioner, og som tilrettelægges i forhold til den enkelte borgers ressourcer. Uddannelsen er metodemæssigt opbygget som et mesterlæresystem. Den Social virksomhed Lolland tilbyder funktionsuddannelser inden for følgende områder, fabriksarbejder (pakke og montageopgaver), tømrer/snedker, gartner, dyrepasser, pedelmedhjælper, chauffør/medhjælper, køkken/kantinemedarbejder, servicemedarbejder (rengøring, butik og køkken), maskinarbejder og elektriker (montage og afprøvning af el-artikler).

Herudover findes et særligt tilrettelagt 3-årigt uddannelses tilbud til unge med særlige behov (STU). Målgruppen for denne uddannelse er unge med psykisk udviklingshæmning, autisme, apergers syndrom, svær bevægelseshæmning, multihandicap, social og emotionel hæmning, boglige vanskeligheder, sent udviklede og mennesker med funktionel analfabetisme. De unge må ikke kunne gennemføre en ungdomsuddannelse med særlige støtteforanstaltninger - ej heller en EGU. Det er specialvejlederne i UU, der vurderer, om den unge er i målgruppen for STU-uddannelsen.

Private aktiverings-tilbud

Ud over de kommunale tilbud findes en række private tilbud udbudt af andre aktører:

- **"Håndholdt" udbudt af Rette Kurs** - individuelt tilrettelagt forløb for 18-29 årige i matchgruppe 3, 4 og 5, som har svært ved at klare ungdomslivet, herunder unge med tilpasningsproblemer / misbrug / plettet straffeattest mv.

¹³ Kilde: "Beskæftigelsesplanen for 2010", udarbejdet af Jobcenter Lolland

- **"Mentor" udbudt af Rette Kurs** - individuelt tilrettelagt forløb for 18-29 årige i matchgruppe 3, 4 og 5, som har svært ved at klare ungdomslivet, herunder unge med tilpasningsproblemer / misbrug / plettet straffeattest mv., som har brug for støtte i begrænset omfang til eksempelvis valg af uddannelse, og/eller hjælp til at passe uddannelse og/eller til at få lavet lektie.
- **"Refleks" udbudt af Refleks Aps** - individuelt tilrettelagt forløb på 12 uger for unge mødre og kvinder uden en kompetencegivende uddannelse i matchgruppe 3 og 4, som mangler uddannelses- og arbejdsidentitet
- **"Branche-match" udbudt af A2B** - individuelt tilrettelagt forløb på 26 uger for borger, som har mulighed for beskæftigelse inden for flaskehalsområderne (bygge-/anlæg, detailhandel, industrien og transportsektoren)
- **"Job- og SygdomsOpfølgingsPlaner (JSOP)" udbudt af IKU¹⁴** - individuelt tilrettelagte månedlige samtaler i 1- 8 måneder for sygemeldte kontanthjælpsmodtagere med dokumenteret sygdom, som har brug for løbende opfølgning og afklaring
- **"Grib chancen" udbudt af IKU** - holdforløb for kontanthjælpsmodtagere med behov for opkvalificering af personlige, sociale, almen og faglige kompetencer
- **"Slusen" udbudt af Videnscenter for Specialpædagogik** - individuelt tilrettelagt erhvervsafklaringsforløb for personer i den erhvervsaktive alder med funktionsnedsættelser i varierende grad
- **Tøjsortering udbudt af Frelsens Hær** - Kvinder i matchgruppe 4 og 5, der har været isoleret hjemme og har brug for at træne mødestabilitet, sociale kompetencer, og for at opbygge et netværk
- **Træning/vedligeholdelse inden for chaufførbranchen udbudt af Frelsens Hær** - Ledige i matchgruppe 1-5, der kan lide og kan arbejde selvstændigt og ikke befinder sig godt ved at være lukket inde på f.eks. et lager eller lignende
- **Tøjsalg fra genbrugsbutik udbudt af Frelsens Hær** - borgere i matchgruppe 1-4, som ønsker erfaring med arbejde i butik, og som har behov for erhvervs erfaring og øget selvtillid
- **Lagerarbejde udbudt af Frelsens Hær** - borger i matchgruppe 1-5, der har lyst til at få erfaring med lagerarbejde og inspiration til uddannelsen som lager- og logistikarbejder
- **Lagersalg udbudt af Frelsens Hær** - borgere i matchgruppe 1-4, som ønsker at prøve kræfter med salg af møbler, nips, bøger, køkkengrej osv., og som samtidigt er selvstændige og kan møde til tiden hver dag
- **"Vendepunktet" udbudt af Social og sundhedsskolen i Nykøbing F. og VUC Storstrøm i Nakskov** - unge kontanthjælpsmodtagere, der ønsker afklaring og opkvalificering i forhold til at påbegynde en social- og sundhedsuddannelse
- **"Sideprojektet" udbudt af CABI** - 15-25-årige, som har brug for en længere periode ud over det ene år, som det nuværende tilbud på produktionsskolen er. Kravet er at den unge har et uddannelses-/beskæftigelsesperspektiv på kortere sigt.
- **"Rekruttering 20:09" udbudt af Vikargruppen Danmark** - unge 18-29-årige kontanthjælpsmodtagere, som har behov for at blive motiveret og inspireret til at komme tættere på arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet
- **Projekt Serendip¹⁵ udbudt af Socialkonsulenterne ApS** - et uddannelses- og arbejdsmarkedsrettet udviklingsprojekt for 18 - 29-årige, som har brug for en helhedsorienteret og dybdegående indsats for at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

---

¹⁴ IKU står for Institut for Karriererudvikling (Capacent)

De fire sidstnævnte projekter (Vendepunktet, Sideprojektet, Rekruttering 20:09 og Projekt Serendip) er alle projekter, som er blevet etableret som led i Byrådets beslutning om at afsætte en pulje på 2,2 millioner kroner til en øget indsats for at få opkvalificeret og uddannet den store gruppe af unge under 30 år i Lolland Kommune, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse i henhold til budgetforliget for 2009.

Byrådet har i budget 2010 videreført puljen og afsat 2,4 mio. kr. til rådighed for de særlige initiativer for unge under 30 år.

Men selv uden de fire projekter, der er finansieret af Ungepuljen, så er udbuddet af private beskæftigelsesprojekter/-tilbud relativt stort. Fordelen ved de private projekter og tilbud er ifølge sagsbehandlerne, at de i højere grad er individuelt tilrettelagte, samt i højere grad melder tilbage til jobcentret.

Områder hvor der mangler tilbud

Selvom udbuddet af aktiveringstilbud er relativt stort, så påpeger sagsbehandlerne, at de mangler (flere) tilbud, som kan rumme unge med

- fortsat misbrug
- voldsdomme eller anden kriminalitet
- flere års behandling for psykisk sygdom

Problemet med denne gruppe af unge er, at de problemer, de står overfor, er langt mere tungtvejende end manglende uddannelse eller beskæftigelse.

En af sagsbehandlerne påpeger i relation hertil, at "*vi mangler den social parallelle indsats. Vi er et jobcenter og vores mål er at opkvalificere i forhold til arbejdsmarkedet. Vi har ikke de nødvendige redskaber og ressourcer til at rykke disse grupper. Det forudsætter en helhedsorienteret indsats på tværs af forvaltningerne*".

Ud over konkrete aktiveringstilbud peger dette udsagn endvidere på, at der er behov for et tættere samarbejde mellem de forskellige forvaltninger i Lolland Kommune.

Aktiveringsredskaber i forhold til de forsikrede ledige

Hvad angår dagpengemodtagerne, så er lovkravet, at de skal aktiveres uafbrudt i 6 måneder.

De muligheder, som arbejdsmarkedskonsulenterne har her er:

- Real kompetence afklaringskursus på BP-U i 6 uger - som forventes at føre til job med løntilskud
- Deltidsjobklub i 6 uger (for dem der er afløsere rundt omkring)
- Afklarings og jobsøgningsforløb JOB camp i 4 uger
- Job i fokus hos AS3 i 4 uger
- Virksomhedspraktik max. 4 uger

¹⁵ Projektet er blevet afprøvet i efteråret 2009 i et samarbejde mellem LBR-Lolland, Socialkonsulenterne ApS og Jobcenter Lolland. Arbejdsmarkedssektoren har ønsket at inddrage det under "Ungepuljen"

- Job med løntilskud i offentlig/privat (kun privat løntilskud efter 6 måneders ledighed) typisk i 6 måneder i alt

Herudover kan nogle komme på uddannelsesforløb.

6.4 Hvilke aktiveringsredskaber anvendes over for de forskellige typologier af unge

I det følgende vil vi se nærmere på, hvilke konkrete aktiveringsredskaber, der er anvendt i forhold til de unge inden for typologierne, hvor andelen af unge er større end 10 procent.

- Unge mandlige dagpengemodtagere uden en kompetencegivende uddannelse, som er blevet ledige i forbindelse med den økonomiske krise, og som ikke har råd til at tage en uddannelse
- Unge mandlige kontanthjælpsmodtagere som ingen barrierer har
- Unge mandlige kontanthjælpsmodtagere med problemer med den personlige fremtræden
- Unge mandlige kontanthjælpsmodtagere med læse-/staveproblemer og dårlig skolebaggrund
- Unge kvindelige kontanthjælpsmodtagere med mangel på erhvervs erfaring
- Unge kvindelige kontanthjælpsmodtagere med socialt belastet opvækst og problemer med den personlige fremtræden
- Unge mandlige og kvindelige kontanthjælpsmodtagere med psykiske problemer

6.4.1 Unge mandlige dagpengemodtagere med økonomiske barrierer

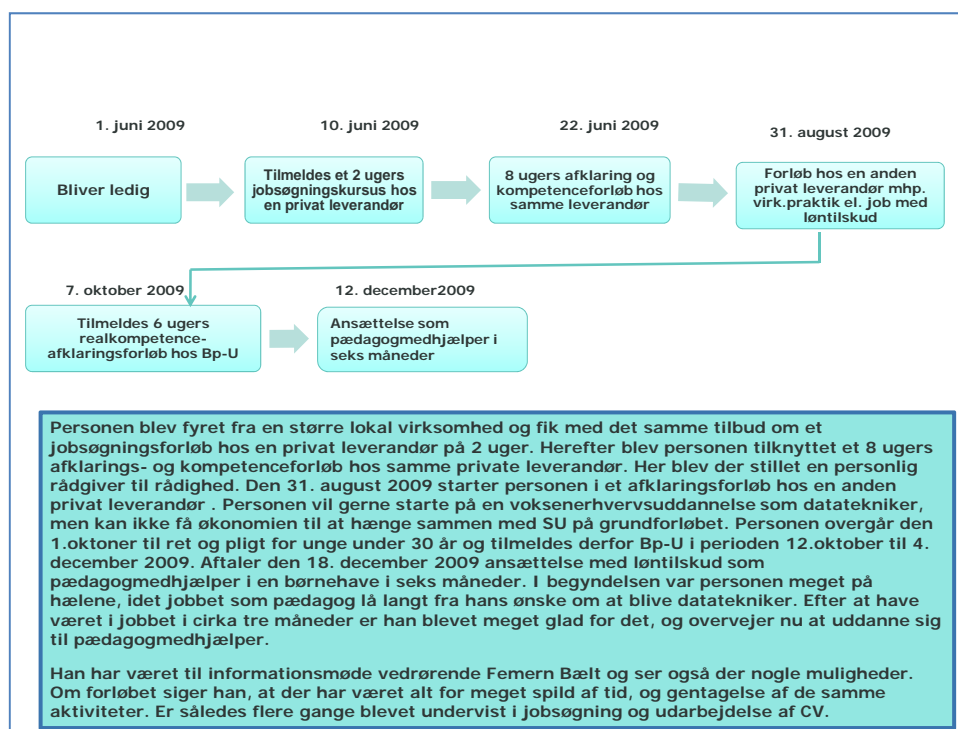
Vi har i forbindelse med sagsopruiningen gennemgået fire sager inden for denne gruppe.

De tre af de fire er ufaglærte, mens den fjerde er faglært. Fælles for dem er, at de har mistet deres job i forbindelse med den økonomiske krise. De har på nuværende tidspunkt været ledige mellem 4 uger og 9 måneder, og mangler blot et job. De vil alle gerne have en uddannelse, men har ikke råd til at gennemføre en sådan på SU.

De har typisk tidligere haft flere forskellige typer af jobs såsom rengøringsassistent, renovationsarbejder, chauffør, specialarbejder, isolatør, tjener og montør.

De tre af de fire personer vil i dag gerne være pædagogmedhjælper. Den fjerde vil gerne være IT-supporter. De to har et uddannelsespålæg, mens de to andre ikke har. Heraf er den ene fritaget som følge af forsørgerpligt over for børn.

I det følgende vil vi se nærmere på det aktiveringsforløb, som den faglærte har gennemgået.

Den beskrevne person har, som det fremgår af figuren ovenfor, været ret kritisk over for det forløb, han har været igennem, men ser i dag mere positivt på sine fremtidsudsigter og er endt med at blive så glad for sit løntilskudsjob, at han overvejer at uddanne sig til pædagogmedhjælper.

Personen var især utilfreds med, at han hver dag i 10 uger fra 8.30 til 14.30 skulle sidde og udarbejde jobansøgninger og CV. Det var rigtigt fint de første 2 uger, hvor han lærte meget, men de sidste 8 uger blev i lige så høj grad anvendt til andre ting, som ikke havde noget med jobsøgning at gøre, herunder spil på internettet, facebook mv. Efter de 10 uger hos først en privat leverandør startede han på et 6 ugers forløb hos en anden privat leverandør, hvor han blev præsenteret for en ny måde at skrive ansøgninger på. Som han udtrykte det, var det meget let, idet han havde lavet det hele på forhånd. Det skulle bare ind i en ny skabelon. Forløbet blev afbrudt efter 4 uger, da han faldt for ret og pligt aktive-ringsfristen. Herefter startede han hos Bp-U, som er det tilbud, som Jobcentret bruger til alle unge dagpengemodtagere under 30 år efter 14 ugers ledighed. Her bliver han igen stillet over for kravet om at lave jobansøgninger og CV.

Personen oplyser, at han har udgifter for 9.600 kr. om måneden, og at en SU for hjemmeboende derfor ikke slår til. De store udgifter skyldes lån til en bil, som han har meget svært ved at få solgt igen. Han føler sig derfor låst fast i sin nuværende situation. Hvis det ikke lykkes at få en uddannelse, tænker han, at der måske er mulighed for at få et job i forbindelse med Femern Bælt.

6.4.2 Unge mandlige kontanthjælpsmodtagere, som ingen barrierer har

Vi har i forbindelse med sagsopruiningen gennemgået tre sager blandt mandlige kontanthjælpsmodtagere, som ingen barrierer har.

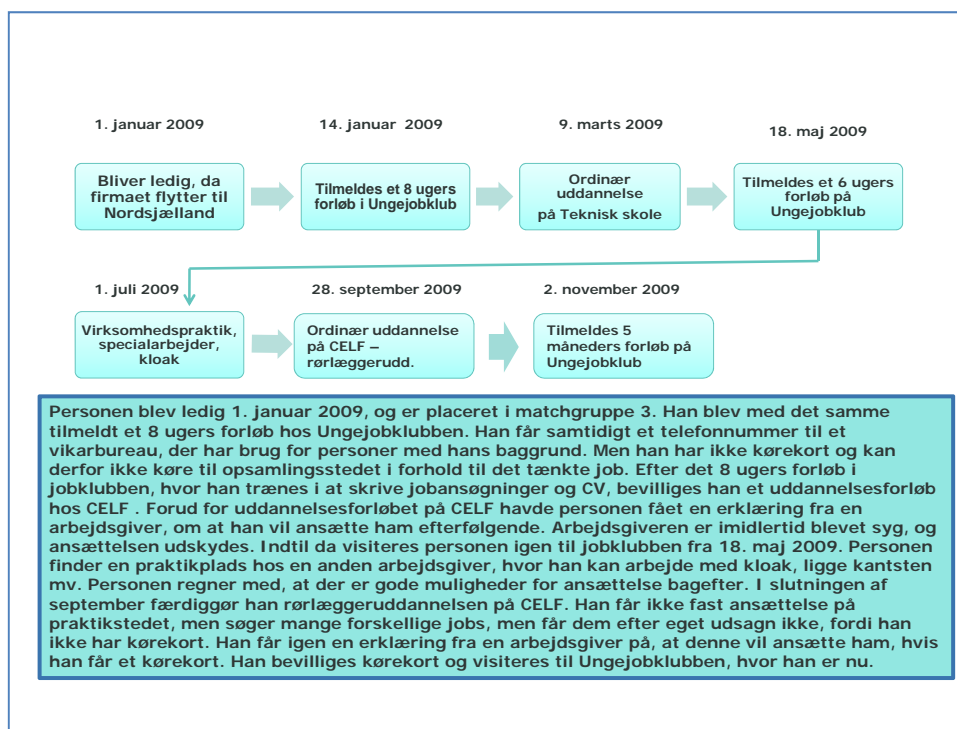
To af personerne er i matchgruppe 3 og en i matchgruppe 2, hvilket kan synes underligt, når de vurderes ikke at have nogen barrierer i forhold til arbejdsmarkedet.

Den ene er ufaglært og vil gerne være chauffør, men kan ikke finde et job, idet det forudsætter, at han har et anhængerkort, jf. beskrivelsen i sidste kapitel. Han har selv sagt sit ordinære job op, og ønsker kun at arbejde som chauffør. Han har kun en 8. klasse uddannelse fra grundskolen og kan ikke tage en kompetencegivende uddannelse. Så han venter blot på et job. Han har på nuværende tidspunkt været ledig siden september 2008, og har i perioden taget stort kørekort. Han befinder sig i dag i matchgruppe 2.

Den anden var i gang med en uddannelse på HTX, men måtte afbryde forløbet for anden gang pga. dårlig ryg. Han har været sygemeldt siden slutningen af november og går til behandling og håber på at kunne genoptage sit studie til sommer. Han vil gerne være datamatiker eller programmør. Han har arbejdet med IT siden han var barn og kan ikke se andre muligheder for sig. Bedømmer selv at han vil have meget svært ved at påtage sig et ufaglært arbejde pga. sin ryg, så uddannelsen er hans eneste mulighed for at opnå fodfæste på arbejdsmarkedet. Han er i dag placeret i matchgruppe 3.

Den sidste person er også ufaglært. Han har tidligere arbejdet inden for jord og beton hos en entreprenør, men denne flyttede firmaet til Nordsjælland, hvorfor han blev afskediget. Han fik kort tid efter arbejde hos en anden entreprenør, men dette var kun kortvarigt, da banken ikke ville låne den pågældende entreprenør penge til at fortsætte virksomheden. Derfor blev personen ledig igen, og har nu været ledig siden 1. januar 2009. Han har ikke tidligere haft problemer med at finde jobs.

I det følgende beskrives det aktiveringsforløb, som den person, der er uddannet til rør lægger har været igennem.

Til trods for at personen har fået en uddannelse som rør lægger og et kørekort til personbil er det ikke lykket at finde et job. Han har to gange fået en erklæring fra en arbejdsgiver om, at de ville ansætte ham, hvis han et fik rør læggeruddannelse og tog et kørekort til privatbil. Ingen af ansættelserne er imidlertid blevet realiseret. Personen er blevet hårdt ramt af den økonomiske krise, som bl.a. har ramt bygge- og anlægssektoren hårdt.

6.4.3 Unge mandlige kontanthjælpsmodtagere med problemer med den personlige fremtræden

Der er i forbindelse med sagsopruklningen gennemgået tre sager inden for denne typologi.

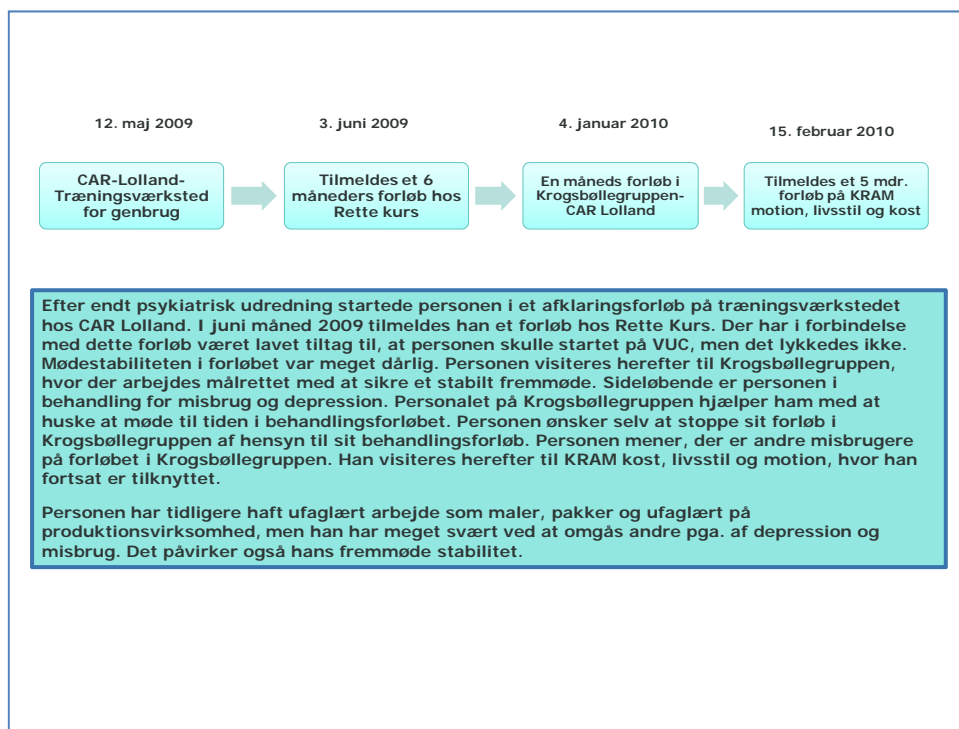
Den ene af de tre har været ledig siden april 2009, han er i matchgruppe 2. Hans ledighed skyldes, at han blev fyret fra sit tidligere job, som lå inden for det område, hvor han har en 1 årig (ikke afsluttet) faglig uddannelse. Han har bl.a. det problem, at han er overvægtig og samtidigt ordblind. Han har i forbindelse med sin ledighedsperiode fået stort kørekort og kørekort til anhænger, men det har ikke hjulpet ham til et job. Han har overvejet at fortsætte sin uddannelse, men da han er ordblind vil det være svært for ham. Jobcentret har overvejet at sende ham på KRAM-forløbet på CAR Lolland, men timetallet der er for lille til, at kravet til fuldtidsaktivering er overholdt.

Den anden person har været ledig siden juli 2007, hvor han blev løsladt efter en fængselsstraf. På det tidspunkt havde han ikke noget job, men alene udsigt til en bolig. Han har været ledig siden og er i den mellemliggende periode røget ud og ind af fængslet. Tidligere har han haft småjobs som ufaglært, men ikke en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Han har ADHD og har svært ved at have

folk omkring sig. I dag ryger han hash og tager samtidigt heroin. Personen har flere polititilhold i kommunen og kan derfor ikke visiteres til aktiveringsprojekter. Han kan heller ikke overskue aktivering. Selv ønsker han revalidering, men det er Jobcentrets vurdering, at der skal mere styr på hans liv, inden han kan komme i betragtning til revalidering.

Den tredje person har kun haft sporadisk arbejde, siden han tog 10. klasse. Han har tidligere haft et blandingsmisbrug og har været ude af misbruget i en 3årig periode. I den periode afsluttede han behandling hos psykiater og kom i medicinsk behandling. Han har flere gange stoppet medicineringen og har i stedet selvmedicineret sig med alkohol og amfetamin. Han er nu på antabus, og i misbrugsbehandling og i behandling for depression. Han har været tilknyttet Rette Kurs i godt et halvt år sideløbende med, at han har deltaget i afklaringsforløb hos CAR Lolland. Efter Rette Kurs har han været visiteret til Krogsbølgegruppen, men selv ønsket at stoppe dette forløb. Sideløbende med misbrugsbehandlingen er han startet i KRAM livsstil, kost og motion, jf. beskrivelsen nedenfor.

Nedenfor følger en beskrivelse af hans forløb siden foråret 2009.

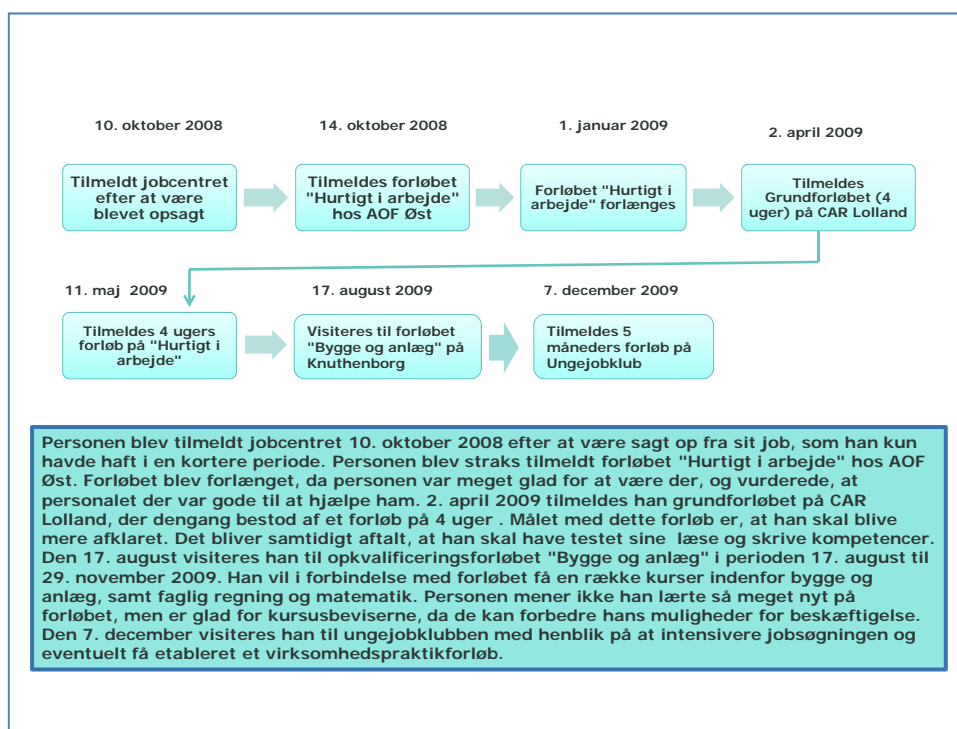
Det er bl.a. personer som de to sidst beskrevne, som sagsbehandlerne i Jobcentret peger på, der mangler målrettede forløb for. De er meget svære at fastholde og har så massive problemer ud over manglende ledighed, at de er meget svære at rykke med de redskaber, jobcentret har til rådighed i dag.

6.4.4 Unge mandlige kontanthjælpsmodtagere med læse/staveproblemer og dårlig skolegang

Der er i forbindelse med sagsopruklningen gennemgået to sager inden for denne typologi.

Den ene person er i matchgruppe 3. Han har svært ved at læse og skrive, men har taget en uddannelse som murer, jf. beskrivelsen i sidste kapitel. Han har dog ikke kunnet finde et job som murer. Siden han blev ledig i januar 2009 har han bl.a. været tilknyttet et projekt, der hedder Grøn Verden og sidenhen været visiteret til Ungejobklubben samt til et virksomhedspraktikforløb som murer. Senest er han startet på et forløb hos Serendip, hvor der bl.a. er etableret et stilladskursus.

Den anden er også i matchkategori 3. Han har været ledig siden januar 2008. Han har en 10. klasse afgangseksamen fra grundskolen, og har efterfølgende taget 2 år på uddannelsen som tømrer uden af fuldfører denne. Han er ordblind og har været i fængsel et år, og har derfor en plettet straffeattest. Han vil gerne have en voksenelevplads, når han bliver 25 år. Han ønsker at arbejde med nedrivning, jord og beton. Nedenfor følger en beskrivelse af det aktiveringsforløb har deltaget i.

6.4.5 Unge kvindelige kontanthjælpsmodtagere med mangel på erhvervs erfaring

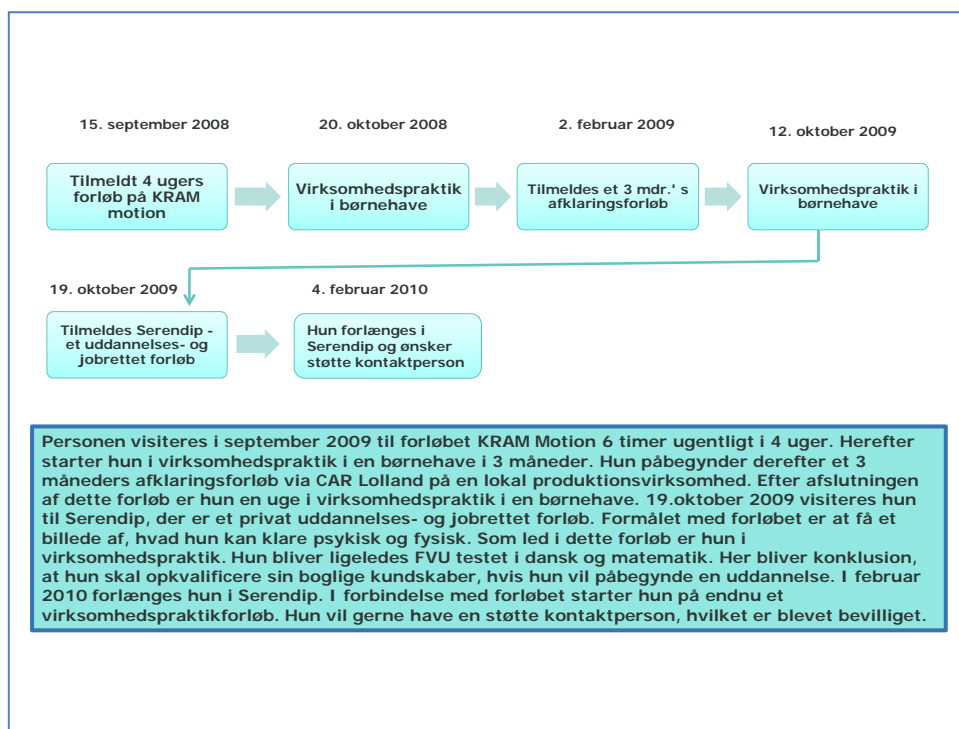
I forbindelse med sagsopruklningen er der gennemgået i alt 3 sager blandt kvindelige kontanthjælpsmodtagere med mangel på erhvervs erfaring.

Den ene kvinde har 9. klasse som den højest opnåede uddannelse, og har haft forskellige småjobs som ufaglært siden hun afsluttede sin skolegang, herunder jobs som pakker, ekspedient i en butik m.m., men aldrig en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Hun er i dag i matchgruppe 4. Hun har to børn og er for nylig blevet skilt. Hun har været i et revalideringsforløb med det mål at blive butiksassistent, men butikken måtte lukke, og derfor stoppede forløbet. Hendes drøm i øjeblikket er at få eget hus og komme til at arbejde i en tøjbutik. Sagsbehandlerens vurdering er, at hun nok skal klare sig, idet hun har viljen hertil, men det vil kræve noget tid. Ikke mindst set i lyset af, at hun i dag befinder sig i en meget svær situation på grund af en skilsmisse og har fået psykiske problemer i kølvandet herpå. Hun er i dag visiteret til hjemmebesøg.

Den anden kvinde har også kun en 9. klasse, som den højest opnåede uddannelse og har kun haft sporadisk kontakt med arbejdsmarkedet via vikarjobs. Hun befinder sig i matchgruppe 3. Hun vil gerne være pædagog. Et mål hun har søgt at nå siden 2006, jf. beskrivelse i det foregående kapitel, og som kræver en del uddannelse. Uddannelsesforløbet har været afbrudt af barselsperioder. Da hun kom tilbage fra sin anden barselperiode i februar 2008 startede hun i virksomhedspraktik på et fritidshjem. Herefter startede hun og gennemførte grundforløbet på VUC og startede i august måned 2009 på pædagogpakken på VUC. Hun er nu gravid igen, og sygemeldt. Sagsbehandleren håber, at hun fortsætter sit forløb efter sin barsel, men påpeger samtidigt at det kan blive svært med tre børn og lang transporttid til uddannelsesinstitutionen. Hertil kommer, at hun ikke vil kunne klare sig på SU. Hun har kun kunnet opnå kontanthjælp i forbindelse med sin uddannelse, fordi hendes kæreste også var under uddannelse.

Den tredje person har ligeledes kun 9. klasse som den højeste opnåede uddannelse. Hun er i dag i matchgruppe 4. Hun har aldrig haft et job på ordinære vilkår. Hun har været ude for en ulykke og et overfald tilbage i 2007 og derefter været sygemeldt i en lang periode. Allerede før ulykken og overfaldet ønskede hun et job inden for børneområdet. Hun tog et ophold på en højskole, men det var ikke lige sagen. I stedet tilbydes hun virksomhedspraktik i en børnehave, men må springe fra inden start på grund af dårligt helbred. Hun sygemeldes en periode igen, og starter så i september 2008 på KRAM motion.

Hendes videre aktiveringsforløb er beskrevet nedenfor.

Disse tre sager viser, som også påpeget i sidste kapitel, at der ikke er tale om unge, der kun mangler erhvervs erfaring for at komme tættere på arbejdsmarkedet, men unge, som aldrig har haft kontakt med arbejdsmarkedet og derfor ingen erhvervs erfaring har at bygge deres jobønsker på ud over virksomhedspraktik eller småjobs.

6.4.6 Unge kvindelige kontanthjælpsmodtagere med socialt belastet opvækst og problemer med den personlige fremtræden

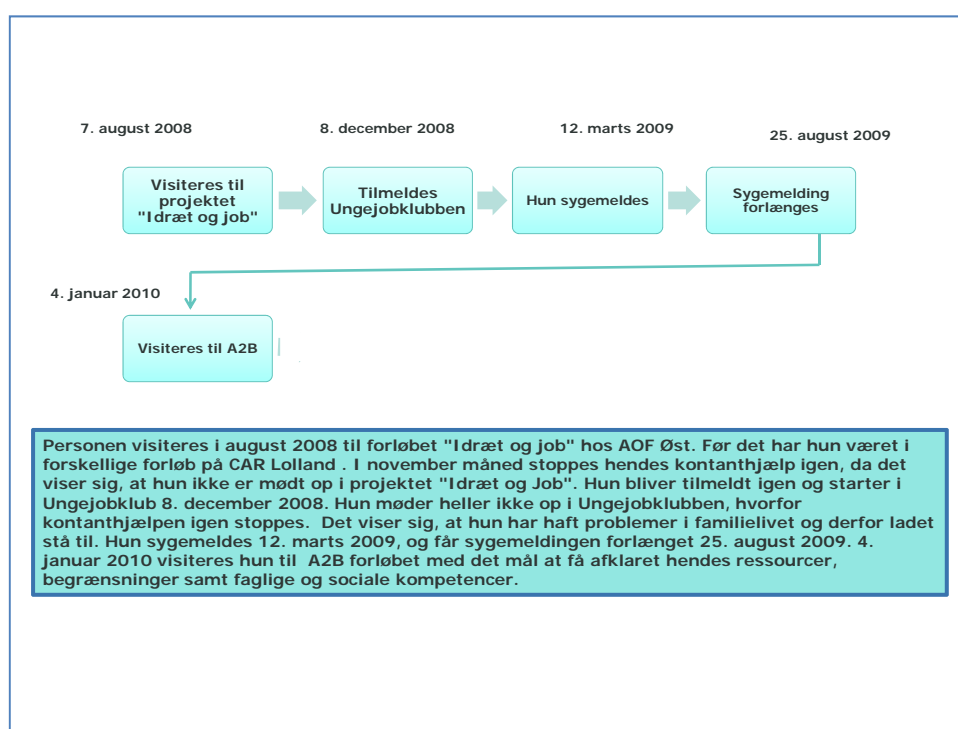
Vi har gennemgået tre sager inden for den typologi.

Den ene kvinde har afsluttet folkeskolens 10. klasse og har derefter afsluttet en 1 års erhvervsuddannelse. Hun har kun haft småjobs, jf. Eksempel 6.1 i sidste kapitel, og befinder sig i dag i matchgruppe 4. Hendes beskæftigelsesmål er HG, som det er planlagt, at hun skal starte på til august. Hun har haft mange brud i sit aktiveringsforløb. Hun er overvægtig og har deltaget i et KRAM-forløb (motion) hos CAR Lolland, og i forløbet "Fra sport til job". Herudover har hun været i virksomhedspraktik i to forskellige butikker, og deltaget i et forløb hos Refleks. Senest har hun igen arbejdet i en butik. Sagsbehandleren er bekymret for, om hun vil kunne fastholdes i HG-forløbet.

Den anden kvinde har en 10. klasse og en 2-årig HG. Hun er i dag i matchgruppe 4. Hun har været i lære som maler, men er hoppet fra. Hun er enlig forsørger og vil gerne være pædagog. Hun har derfor været i meritforløb som pædagog, men det førte ikke til noget. Derfor blev hun sendt i virksomhedspraktik i en butik. Men hun fastholder ønsket om at blive pædagog, og det aftales derfor, at hun starter på pædagogpakken på VUC i august 2009 på SU. Hun starter også,

men må stoppe igen allerede i september måned, som følge af dødsfald i nærmeste familie. Derefter visiteres hun til Ungejobklub, men må sygemeldes og starte i psykologbehandling. Sagsbehandleren er sikker på, at hun nok skal komme i gang igen, idet hun både er motiveret og målrettet.

Den tredje kvinde har en 9. klasse eksamen fra grundskolen, men derudover ingen uddannelse eller erhvervs erfaring. Hun befinder sig i matchgruppe 4 og har været 12 år i systemet. Hun har meget svært ved at finde ud af, hvad hun vil og har meget fravær på de tilbud, hun visiteres til bl.a. på grund af alkoholmisbrug. Nedenfor er skildret det forløb, hun har været igennem siden august 2008, hvor hun har søgt kontanthjælp igen efter at den havde været stoppet i en periode som følge af fravær.

Kvinderne i denne gruppe er kendetegnet ved, at de har mange brud i deres forløb og er svære at fastholde. De to af de tre beskrevne forløb tyder på, at de pågældende kvinder har så store udfordringer, at det bliver svært med de redskaber, som jobcentret har til at sikre dem et fast fodfæste på arbejdsmarkedet.

6.4.7 Mandlige og kvindelige kontanthjælpsmodtagere med psykiske problemer

Der er i forbindelse med sagsopruiningen gennemgået tre sager.

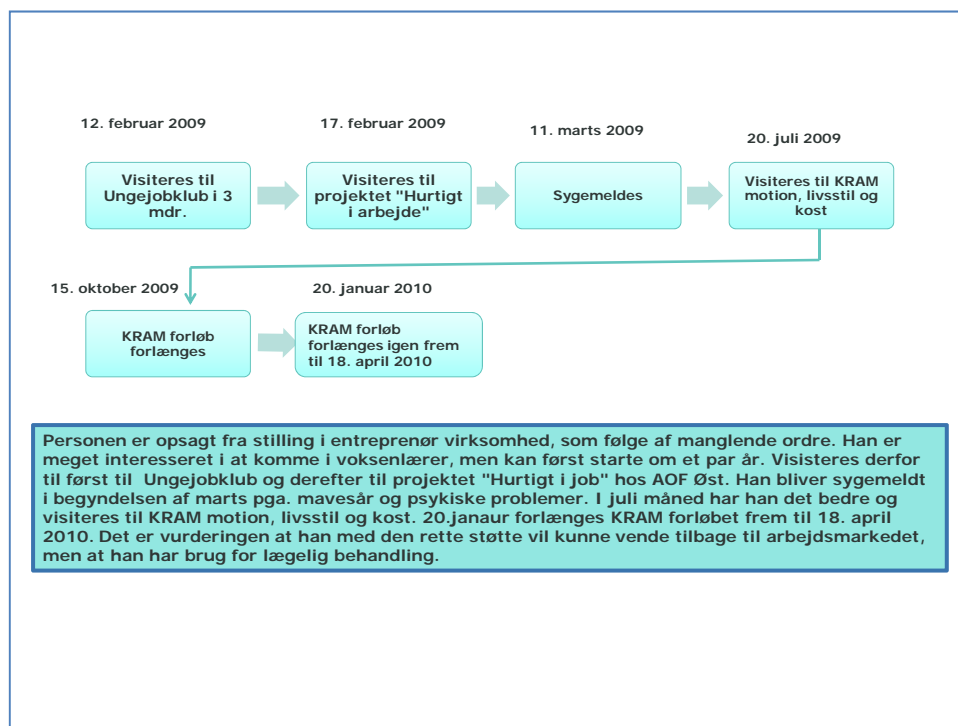
Den ene er en mandlig kontanthjælpsmodtager, som har gået på specialskole, men ikke fået en afgangseksamen. Efterfølgende har han gennemført en funktionsuddannelse, jf. Eksempel 6.2. Han er lettere retarderet. Han har dog stort gåpå-mod, vil gerne ud at arbejde og er positivt indstillet over for jobcentrets forslag om aktiviteter. Han er i øjeblikket i virksomhedspraktik, men er kommet til

skade og skal sygemeldes. Herefter ved han ikke, hvad der skal ske, men han venter og ser, hvad jobcentret finder ud af. Han har også overvejet, om han kan komme i betragtning som stik-i-rend dreng i forbindelse med Femern Bælt projektet og overvejer i den forbindelse stort køre-kort.

Den anden person er en kvinde, som har en grundskoleuddannelse uden en afgangseksamen. Hun vil meget gerne have en uddannelse enten inden for SOSU-området. Hun har en blandet adfærds- og følelsesmæssig forstyrrelse med borderline træk, men er ikke diagnosticeret, jf. Eksempel 6.3. Hun har brug for at træne sine sociale kompetencer. Hun har været tilknyttet CAR Lolland Grundforløb, KRAM motion, livsstil, og kost. Hun skulle have været startet på VUC først i august måned 2009, men dette skete ikke bl.a. som følge af sygdom. Hun blev derfor visiteret til Refleks, indtil hun kunne starte på VUC i februar 2010.

Den tredje person har en 9. klasse afgangseksamen fra grundskolen og har efterfølgende gennemført grundforløbet som murer, men ikke praktikdelen. Han har arbejdet som arbejdsmand hos forskellige entreprenører, og er placeret i matchgruppe 3. Blev fyret fra job i februar 2009 i forbindelse med nedskæringer hos arbejdsgiveren. Fyringen tog hårdt på den pågældende. Han har efterfølgende haft psykiske problemer i form af depression. Han har derfor været sygemeldt i en længere periode.

Nedenfor er vist det aktiveringsforløb, han har været igennem siden han blev ledig i februar 2009.

Personerne med psykiske sygdomme dækker således både over mentalt retarderede, personer med egentlige adfærdsrelaterede psykiske sygdomme og perso-

ner, der har været uden for en begivenhed, som har fået depression eller udviklet angst.

Som det er fremgået af flere af de andre beskrivelser, så optræder psykisk sygdom ofte sammen med andre forhold såsom socialt belastet opvækst, misbrug eller problemer med den personlige fremtræden.